

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniowicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 511 Wydanie P M

Poznań, czwartek dnia 7 listopada 1935

Rok 30

Hołd zasłudze narodowej Ignacego Paderewskiego

Wielkopolanie nie są z tych, którzy zwykli mężom czołowym za życia stawiać pomniki, czy bałwochwalcze na cześć ich wznosić ołtarze; ale Wielkopolanie nie są też społecznością w rodzaju tych, o których odezwa „Hołd zasłudze narodowej” powiada: „Tylko narody, duchem małe, nie umieją cenić zasług swoich wielkich synów.”

Dzisiejsze uroczystości nie będą dla Ignacego Paderewskiego dymem kadzieli; będą one poważnym, godnym hołdem narodowej Jego zasłudze, a zarazem upamiętnieniem wielkich czynów i wielkich faktów na przełomie dziejów Polski w okresie wojny światowej, paryskiej konferencji pokojowej i powstania na ziemi naszej wielkopolskiej.

Pod znakiem pomnika Grunwaldzkiego szło życie polityczne Paderewskiego. Pomnik ten był wyrazem Jego ideologii, a ideologia Jego była i pozostała wycuciem tego, co było, jest i pozostanie po wsze czasy istotą duszy i umysłowości polskiej. Dlatego dzisiaj hołd Paderewskiemu składamy.

Można nawet tak czy inaczej patrzeć na takie lub inne posunięcia Paderewskiego w realnym politycznym działaniu — postać Paderewskiego będzie zawsze wielką jako symbol dążeń narodu polskiego czasu niewoli do wyzwolenia, do niepodległości w zjednoczonym, potężnym państwie.

Tym symbolem dążeń narodu polskiego był Paderewski także dla zagranicy, gdy, reprezentując wobec prezydenta i rządu Stanów Zjednoczonych Komitet Narodowy Polski w Paryżu, sterowany przez Romana Dmowskiego, torował na gruncie amerykańskim, a później na konferencji pokojowej, drogę programowi rewindykacji polskich, który był programem narodu polskiego w przyniatającej jego większości.

Tym symbolem był Paderewski w najwyższym stopniu dla polonji amerykańskiej, którą umiał zapalić nie tylko do wielkich dla ojczyzny ofiar materialnych, ale i do daniny krwi w postaci ochotników, wysłanych do armji polskiej we Francji, do walki z Niemcami.

Ten symbol dążeń narodu polskiego do zjednoczenia i niepodległości widzieli w Paderewskim Wielkopolanie szczególnie, gdy przybył on do Poznania w przeddzień historycznego dnia 27 grudnia roku 1918, przewidziany przez Komitet Narodowy Polski na tego, który

skupi rozbite w stolicy i w części kraju społeczeństwo w jeden zwarty obóz polski, dojrzały do przełomowego momentu dziejowego.

siejsze nasze uroczystości ku uczczeniu zasług Ignacego Paderewskiego i upamiętnieniu wielkich dni i wielkich lat w niedawnych dziejach narodu polskiego.



TABLICA PAMIĄTKOWA KU CZCI PADEREWSKIEGO
NA GMACHU „BAZARU”, PRZYODZOBIONA ZIELENIĄ
I BARWAMI NARODOWEMI.

To wszystko pamięta, to wszystko czuje i rozumie u nas każdy, niedotknięty sztucznie szczepioną chorobą „przyjaźni” niemieckiej. Dlatego dzi-

go mają charakter szczerzy, żywiołowy; tryskają one z serca, z duszy społeczeństwa wielkopolskiego.

O flotę brytyjską na morzu Śródziemnym

Paryż. (PAT.) „Le Petit Parisien” w związku z wczorajszą rozmową Drummonda z Mussolinim pisze, że dzieło odprężenia w stosunkach pomiędzy Wielką Brytanią a Włochami posuwa się szczęśliwie naprzód. Koła miarodajne w Rzymie uważają ostatnią rozmowę za jeden z czynników uspokojenia. Drummond, jak sądzą, był upoważniony do zajęcia bardziej pojednawczego stanowiska, niż w dniu 29 października. Jednak opinja brytyjska sądzi, że nic jeszcze nie przesądzone w sprawie odwołania jednostek floty angielskiej z morza Śródziemnego.

Londyn. (PAT.) Zwołano nagle posiedzenie pod przewodnictwem Baldwina, w którym uczestniczyli: min.

spraw zagranicznych Hoare, stały podsekretarz stanu w Foreign Office, Vansittart, min. marynarki Eyers Moncel, szef sztabu admiralicji adm. Chatfield, min. lotnictwa Cuncliffe Lister, min. handlu Runciman.

Tematem narad była propozycja Mussoliniego odwołania jeszcze jednej dywizji wojsk z Libji za cenę wycofania eskadry pancerników i torpedowców floty brytyjskiej z wód morza Śródziemnego.

Z przebiegu tego ważnego posiedzenia brak oficjalnych wiadomości. Wydaje się jednak, że ministrowie brytyjscy zyciwiwie odnieśli się do propozycji Mussoliniego. Poważną rolę pozięcia przez W. Brytanię przychylnie do... (nieczytelne) ...

przez Włochy wrogiej propagandy przeciw Anglii oraz kompletne porozumienie się z rządem Lavala, co do szczegółów współdziałania francusko-brytyjskiego na morzu Śródziemnym.

Zakonnica skazana na 10 lat

Berlin (Tel. wł.) Po kilkudniowej rozprawie czwarta wielka izba karna berlińskiego sądu krajowego skazała naczelną przełożoną zakonu Najświętszej Panny, Annę Schroers, za przekroczenia dewizowe na 10 lat ciężkiego więzienia i 10 lat utraty praw obywatelskich, oraz na 250.000 marek grzywny.

Zabraną od przełożonej Schroers gotówkę i banknoty w łącznej sumie 625 tysięcy marek i 96 tysięcy guldenów sąd przekazał na skarb państwa. Wyrok wywołał rozumiałe poruszenie w Rzeszy szczególnie w kołach katolickich.

Wybory stanowe w Ameryce

Londyn. (Tel. wł.) Według ostatnich doniesień z Nowego Jorku nie ulega żadnej wątpliwości, że we wczorajszych wyborach w stanie Nowy Jork utraconą w roku 1932 większość w izbie reprezentantów odzyskali znów republikanie, którzy zdobyli 81 mandatów, podczas gdy demokraci dostali ich tylko 69. Obecnie demokraci posiadali 76 mandatów a republikanie 73. Brak jeszcze wyniku z jednego okręgu wyborczego.

Republikanie w swoim zwycięstwie dopatrują się klęski polityki Roosevelta. Dzień wyborów minął, poza drobnymi utarczkami, wywołanymi przez radykałów, spokojnie.

W samym mieście demokraci odnieśli zwycięstwo we wszystkich okręgach, dlatego wydaje się być zapewniony ponowny wybór w przyszłym roku dotychczasowego burmistrza.

Z wyników w stanie Nowy Jork nie można wyciągać wniosków co do nastrojów w całym kraju w związku z wyborami w przyszłym roku nowego prezydenta, ponieważ od lat stan Nowy Jork był przeważnie republikański.

W przeważnie rolniczych stanach Wirginia i Missisipi zwyciężyli demokraci. W Filadelfji znaczną większość natomiast uzyskał burmistrz republikanin. Rezultaty wyborów gubernatora w stanie Kentucky znane będą dopiero w środę.

Kontratak płk. de la Rocque

Paryż. (PAT.) W sali Wagram odbyło się wielkie zebranie członków paryskiej organizacji „Croix de Feu”, na którym płk. de la Rocque wygłosił dłuższe przemówienie, twierdząc, iż niema takiej siły, która mogłaby zwyciężyć lub zaważyć na jego decyzjach.

Mowa była przyjęta gorącymi oklaskami. W całej Francji rozplakowano odezwy, w których Croix de Feu domaga się pojednania, uczciwości, ładu, postępu społecznego i pokoju. Organizacja ta oskarża Front Ludowy.

Pożyczka dla Chin

Londyn (Tel. wł.) W tutejszych kołach politycznych podkreślają, że pożyczka, jaką miała Anglja udzielić Chinom, wynosi 10 milionów funtów szterlingów.

Pożyczka uwarunkowana była postulatami politycznymi i gospodarczymi, przyczem główny nacisk położono na względy polityczne, które wywołały w japońskiej opinji wyrażne rozgoryczenie.

Utrzymuje się przekonanie, że Anglja zażądała przedewszystkiem poprawy stosunków Chin do Japonji. Poza tem jednak koła polityczne są przekonane, że nowa pożyczka nie jest w stanie uzdrowić finansowego położenia Chin.

Niemcy zadowolone z umowy z Polską

Radosne glosy wszystkich dzienników — Gdańsk pośrednikiem — Również prasa gdańska nie kryje zadowolenia

Berlin, (PAT). Prasa z zadowoleniem komentuje podpisanie polsko-niemieckiej umowy gospodarczej.

Obok komunikatu urzędowego dzienniki ogłaszają komentarz miarodajnych kół Rzeszy, zamieszczony przez „Volkswirtschaftliche Korrespondenz”, oraz artykuły, w których podkreśla się zgodność, że nowa umowa jest uzupełnieniem tych sukcesów, jakie osiągnięto dotychczas w dziedzinie porozumienia politycznego między Polską a Niemcami.

„National Ztg” pisze m. in., że umowa potwierdza przekonanie, iż protokół z 26 stycznia 1934 nie był martwą literą, lecz czynnikiem realnej polityki. Podpisując tę umowę z Niemcami, rząd premiera Kościuszkowskiego wyraził swą zdecydowaną wolę kontynuowania dzieła zbliżenia polsko-niemieckiego, zapoczątkowanego przez marsz. Piłsudskiego.

„Chyba nikt w Polsce (!) — pisze dziennik — nie chce wątpić, że po stronie niemieckiej istniała i istnieje niezrzeszona wola szczerz współpracy na drodze zbliżenia między sąsiednimi narodami, wytyczonej przez kancl. Hitlera.”

Gdańsk, (Tel. wł.) Podpisanie umowy handlowej polsko-niemieckiej przyjęto w Gdańsku z dużym zadowoleniem. Prasa szeroko omawia umowę. „Danziger Neueste Nachrichten” stwierdza, że aczkolwiek niema mowy o Gdańsku, to jednak poprzednio już rząd polski z senatem uzgodnił, że Wolnemu Miastu będą przyznane odpowiednie kontyngenty przywózowe i zapewnionym zostanie odpowiedni wywóz produktów, wytworzonych wzgl. uszlachetnionych w Gdańsku.

Cytowany dziennik daje wyraz na-

dzieci, że korzyści Gdańska będą pochodziły nie tylko z jego udziału w wymianie towarowej z Niemcami, lecz

przedewszystkiem z pośredniczenia w całym handlu polsko-niemieckim, który się teraz ożywi. (P)

Dokoła nowych podatków

Warszawa, (Tel. wł.) W sprawie nowego podatku specjalnego mówią, że będzie on obciążał wyłącznie pracowników, pobierających wynagrodzenie z funduszy publicznych. Ustalone będą dwie tabele stawek tego podatku, przyczem t. zw. etatowi urzędnicy państwowi, a więc ci, którzy ostatnio pobierali pensje bez żadnych potrąceń z tytułu podatku dochodowego i świadczeń socjalnych, będą opłacali wyższe stawki, podczas gdy pracownicy, opłacani z funduszy publicznych, lecz uiszczający podatek dochodowy i dodatek do niego, a więc np. urzędnicy kontraktowi, będą opłacali niższe stawki specjalnego podatku, a pozatem podatek dochodowy według norm dotychczasowych.

Zaznaczyć należy, że pracownicy samorządu terytorjalnego mają być wogóle wyłączeni z obciążenia tym podatkiem specjalnym, a uposażenia ich będą zredukowane według innych zasad, zbliżonych do norm wspomnianego podatku. Redukcja przy opłaceniu pracowników samorządu terytorjalnego umożliwi uczynienie ulg dla płatników podatków komunalnych, które to obciążenie występuje przedewszystkiem w stosunku do płatników wiejskich.

Co się tyczy płatników prywatnych, opłacających w obecnym stanie rzeczy podatek dochodowy i kryzysowy, pen-

sje ich mają ulegać scalonemu podatkowi dochodowemu bez różnicy stawek na podatek dochodowy i kryzysowy. Ten scalony podatek dochodowy będzie ustalony według silnie progresywnej skali, a więc od 1% dochodu, wynoszącego 1500 zł rocznie, do 50% dochodu, wynoszącego lub przekraczającego 250 tys. zł rocznie. Rzecz prosta, że ta kategoria pracowników nie będzie opłacała specjalnego podatku, o którym była mowa wyżej.

Reasumując powyższe uwagi i zastrzegając się, że chodzi narazie tylko o projekty, należy stwierdzić, że opodatkowanie świata pracy będzie się przedstawiało następująco:

1. urzędnicy państwowi etatowi mają opłacać podatek specjalny według skali wyższej;
2. pracownicy, otrzymujący pensje z funduszy publicznych, a więc urzędnicy nietatowi, mają opłacać podatek specjalny według niższej skali, oraz podatek dochodowy z dodatkiem według skali dotychczasowej;
3. pracownicy samorządowi będą mieli obniżone pensje według odrębnych norm, zbliżonych do podatku dla urzędników państwowych, oraz będą opłacali podatek dochodowy;
4. pracownicy prywatni będą opłacali zreformowany i scalony z kryzysowym podatek dochodowy. (W)

już w bieżącym tygodniu na front. Administracja państwa spoczywać będzie w rękach starców, chłopców i kobiet.

Proces Thaelmanna

Berlin, (Tel. wł.) Z wielkim zainteresowaniem oczekuje się procesu przeciwko b. przywódcy niemieckiej partii komunistycznej Thaelmannowi, który odbędzie się w Berlinie. Proces ma być wielką manifestacją przeciwko komunizmowi i po procesie koła niemieckie spodziewają się dużej sensacji.

Przed strajkiem górników

London, (Tel. wł.) Związek górników odrzucił żądanie ministra dla górnictwa, rozpatrzenia raz jeszcze uchwały, w myśl której na początku przyszłego tygodnia odbędzie się głosowanie nad strajkiem generalnym.

Kurs dolara. Dziś rano Bank Polski w Warszawie notował kurs dolara 529 zł, w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5.30 — 5.30%.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 6. 11. 1935 r. Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poz. konwers. 65,—, za 4% premj. dol. 51,— oraz za 4% poz. inwest. 109,—; pozatem obracano mniejsze ilości 3% poz. bud. po 39,50 bez notowania.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano 4½% dol. listy zast. po 37¼ w zafiarowaniu, również nadawano 4½% złotych listy zast. po 37.—.

Akcje bankowe bez notowania.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu

Kurs w procentach nominalu w zł w złotych za sztukę.

Papier procentowy	
5% państw. poz. konwers. 65.— P.	
4% poz. premj. dol. serja III 51.— P.	
4% premj. poz. inwest. 109.— P.	
4½% dolar. listy zastawne s. K. z r. 1933	Pozn. Ziem. Kred. 37,25 O.
4½% złotych listy zastaw. s. K. z r. 1933	Pozn. Ziem. Kred. 37.— O.
Tendencja spokojna.	

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 6. 11. 1935 r. Warunki: Handel hurtowy partyw! Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

STANDARTY:	
1) żyto	715 g/l.
2) pszenica	736 g/l.
3) owies	420 g/l.
Ceny orientacyjne:	
Zyto (Uspob. spokojne)	12,25 — 12,50
Pszenica (Uspob. spokojne)	17,50 — 17,75
Jęczmień browarowy	15,25 — 16,25
Uspob. spokojne.	
Jęczmień 700—725 g/l.	14,00 — 14,50
Jęczmień 670—680 g/l.	13,50 — 13,75
Uspob. spokojne.	
Owies (Uspob. spokojne)	15,75 — 16,25
Mąka	
żytnia wyciąg 0-30% wł. w.	20,50 — 21,25
żytnia gat. I 0-45% wł. w.	19,75 — 20,50
żytnia gat. I 0-55% wł. w.	18,75 — 19,75
żytnia gat. II 45-55% wł. w.	15,50 — 16,50
Uspob. spokojne.	
pszenna gat. IA 0-20% wł. w.	30,75 — 32,50
pszenna kat. IB 0-45% wł. w.	30,00 — 30,50
pszenna gat. IC 0-55% wł. w.	29,00 — 29,50
pszenna gat. ID 0-60% wł. w.	28,00 — 28,50
pszenna gat. IE 0-65% wł. w.	27,00 — 27,50
pszen. gat. IIA 20-55% wł. w.	26,75 — 27,25
pszen. gat. IIB 20-65% wł. w.	26,25 — 26,75
pszen. gat. IID 45-65% wł. w.	24,00 — 24,50
pszen. gat. IIF 55-65% wł. w.	22,00 — 22,50
pszen. gat. IIG 60-65% wł. w.	20,50 — 21,00
Uspob. spokojne.	
Otręby żytnie stand.	8,75 — 9,50
Otręby pszen. grube stand.	10,00 — 10,50
Otręby pszenne średnie st.	9,00 — 9,75
Otręby jęczmienne	9,75 — 11,00
Rzepak zimowy	42,00 — 43,00
Rzepak zimowy	40,00 — 41,00
Rzepak zimowy	37,00 — 38,00
Siemię lniane	34,00 — 36,00
Gorzecza	26,00 — 31,00
Gruch Viktoria	21,00 — 23,00
Gruch Folgera	60,00 — 62,00
Mak niebieski	75,00 — 95,00
Konczyna biała	8,75 — 4,50
Ziemiaki badane	20
Ziemiaki fabr. za kilo %	17,25 — 17,50
Makuch lnian w taflach	13,50 — 13,75
Makuch rzepakowy w tafl.	19,50 — 20,00
Makuch słon w tafl. 42/43%	19,50 — 20,50
Sru! Soja	1,75 — 1,95
Silma pszenna luzem	2,95 — 2,55
pszenna prasowana	2,00 — 2,25
żytnia luzem	2,50 — 2,75
żytnia prasowana	2,75 — 3,00
owsiana luzem	3,25 — 3,50
owsiana prasowana	1,25 — 1,75
jęczmienna luzem	2,15 — 2,35
jęczmienna prasow.	6,25 — 6,75
Siano zwykłe luzem	6,75 — 7,25
zwykłe prasowane	7,25 — 7,75
nadnoteckie luzem	7,75 — 8,25
nadnoteckie pras.	
Ogólne usposobienie spokojne	
Ogólny obrót: 2198,5 tonn, w tem żyta 320 tonn, pszenicy 97 tonn, jęczmienia 207 tonn, owsa 160 tonn.	

Expose min. Benesza

Praga, (Tel. wł.) Min. Benesz wygłosił w obu izbach expose o aktualnych zagadnieniach polityki zagranicznej.

Omawiając stosunki z różnymi państwami, min. Benesz podkreślił m. in., że Czechosłowacja dążyła również do zawarcia umowy o trwałej przyjaźni z Polską. Nie otrzymała jednak definitywnie pozytywnej odpowiedzi.

Stosunki czesko-niemieckie ocenił jako normalne i poprawne.

Przechodząc do stosunków z Polską, min. Benesz poruszył sprawę sytuacji ludności polskiej w Czechosłowacji, przypominając koncepcję arbitrażu, wysuwaną przez stronę czeską.

Praga, (Tel. wł.) Na propozycję uniwersytetów czesko-słowackich zbadania sporu polsko-czeskiego przez uczonych obu krajów nastąpiły już odpowiedzi uniwersytety Jagielloński w Krakowie, Jana Kazimierza we Lwowie i politechnika lwowska. Pisma wszystkich trzech naszych uczelni wyrażają uznanie dla szczerych intencji uczonych czesko-słowackich, podnosząc, że po poważnym rozpatrzeniu sprawy uniwersytet Karola w Pradze odbierze doniesienie o ostatecznym wyniku.

Wiadomości

W Berlinie, naprzeciwko „Grosses Schauspielhaus” przy demontowaniu pomnika Schillera, obrzuci dźwig zawalil się, przyczem figura poety runęła z wysokości 3 metrów na bruk, doznając wielkich uszkodzeń.

Donoszą z Rygi, że na drodze między Ruene i Cesisem na rzece Geda spadł z mostu z wysokości 7 metrów samochód ciężarowy, w którym, poza szoferem, znajdowały się jeszcze 4 osoby. Szofer oraz wszyscy pasażerowie odnieśli rany, przyczem dwie osoby ciężkie. Śledztwo wykazało, że szofer był pijany.

Czternasta partja meczu szachowego o mistrzostwo świata pomiędzy dr. Alechinem a dr. Euwe została rozegrana w Groningen. Dr. Euwe zyskał znaczną przewagę i w 41 posunięciu zamatował przeciwnika. Tamsamem dr. Euwe, wyrównał swe szanse, gdyż obaj przeciwnicy mają obecnie po 5 partji wygranych przy 4 remisach. Do końca meczu pozostało jeszcze 16 partji.

Donoszą z Klapedy, że ogłoszono tam urzędowo o dymisji dyrektora Bruwełajisa Gubernator Kurkauskas — przyjął dymisję.

Afera Stawiskiego przed sądem

Paryż, (PAT). W drugim dniu procesu Stawiskiego i jego współników ukończono odczytywanie aktu oskarżenia. W kuluarach sądu krążyły pogłoski, że większość wybitnych działaczy politycznych nie zamierza stawić się na rozprawie w charakterze świadków. Chodzi o osobistości tej miary, co b. premier Chautemps i Daladier, oraz wielu parlamentarzystów, których nieobecność na procesie sprowadziłaby rozprawę do zwykłego procesu kryminalnego. W tych warunkach zapowiedź prezesa sądu, że świadkowie ci stawią się w odpowiednim czasie, została powitana z ulgą przez obronę.

Po południu przystąpiono do badania b. dyrektora zakładu zastawniczego w Orleanie Desbrosses, który oświadczył m. in., iż zgodził się wydać fałszywe bony zakładowi zastawniczemu w Orleanie wobec nalegań Stawiskiego, który groził popełnieniem samobójstwa. Na pytanie przewodniczącego, co wzamian otrzymał od Stawiskiego, Desbrosses oświadczył, iż uzyskał sumę 113 tys. fr. Oskarżony oświadczył ponadto, iż miał pełne zaufanie do Stawiskiego wobec stosunków, jakie posiadał oszust. Na pytanie, jakie to były stosunki, Desbrosses nie chciał wymienić nazwisk żadnej osobistości politycznej.

O tańsze przewozy do państw nad Dunajem

Gdynia, (Tel. wł.) Rozpoczęła się w Gdyni konferencja przedstawicieli kolei polskich i czeskosłow., w której uczestniczą również zastępy towarzyszy żeglugowych na Dunaju. Konferencja ma opracować nową taryfę. Taryfa ta dotąd z uwagi na niskie stawki frachtu rzeczno na Dunaju dawała możliwości najtańszego przewozu towarów z portów polskiego obszaru celnego do krajów naddunajskich.

Przedstawiciel urzędu morskigo w Gdyni zwrócił się do jej uczestni-

ków, aby taryfa, którą mają opracować, objęła szerszą listę towarów i uwzględniła również porty austriackie, położone nad Dunajem. Urząd morskigo wysuwa postulat, aby odprawa-przesyłek na zasadzie tej taryfy była możliwą za jednym bezpośrednim dokumentem przewozowym. Uwzględnienie postulatów urzędu morskigo mogłoby się wydatnie przyczynić do zwiększenia przez Gdynię tranzytu do krajów naddunajskich z dużą korzyścią dla nich i dla portów polskich. (P)

Przerwa w ofensywie włoskiej

ZAJĘCIE MAKALLE?

Berlin, (Tel. wł.) Korespondent wojenny N. B. I. w Asmarze donosi, że we wtorek wieczorem włoskie patrole wojsk tubylczych wkroczyły do Makalle, znajdując miasto opróżnione przez wojska abisyńskie.

ZAMACH NA NEGUSA?

Rzym, (INS.) Specjalny korespondent „Tribuny” we włoskiej kwaterze głównej w Asmarze dowiedział się rzekomo od tubylczych kierowników karawan, że na cesarza Haile Selassie planowano zamach.

Straż przyboczna wykryła w pałacu negusa bombę. Śledztwo ujawniło

sprawcę. Ma to być rzekomo pewien murzyn amerykański, który zgłosił się dobrowolnie, wyrażając gotowość walki przeciw Włochom. Sprawcy udało się podobno uciec.

URZĘDNIKI IDĄ NA FRONT

Adis Abeba, (INS.) Z rozkazu cesarza powołano pod broń wszystkich urzędników, którzy niebawem wysłani zostaną na front. Będą oni stanowili specjalny korpus w sile około 12 tysięcy ludzi pod dowództwem min. spraw wewnętrznych Dedjasmacz Gabri Marian, byłego gubernatora Hararu.

Urzednicy ministerjów spraw wewnętrznych, pracy i rolnictwa wyruszają

Nowe podatki

Pełnomocnictwem dla rządu dotychczas przedewszystkiem prawa nakładania nowych podatków celem zrównoważenia budżetu państwowego. Uzdrawienie skarbu ma się według planu rządowego oprzeć na dwóch filarach: jednym będzie dalsze obciążenie poborów urzędników państwowych i instytucji publicznych, drugim zaś podniesienie podatku dochodowego, połączone z rozszerzeniem zakresu osób, podlegających temu podatkowi.

Z tych dwóch źródeł obiecuje sobie rząd zwiększenie dochodów skarbowych o niewielej, 220 mil. zł. rocznie. Tak ogromna na nasze stosunki suma zamierza rząd wydobyć z kieszeni obywateli, uginających się i tak już pod ciężarem podatków.

Amputacja budżetów urzędniczych przewiduje dla niższych szczebli urzędniczych skalę, wahającą się od 5 do 10 proc. uposażeń, podczas kiedy wyższe kategorie urzędników będą opłacały podatek, sięgający do 20 proc. poborów. (Formalnie rzecz, biorąc, obniżenie poborów dokonane będzie w postaci specjalnego podatku od uposażeń.) Kto jednak orientuje się w wysokości przeważnej części pensyj urzędniczych, zrozumie, że wystarczają one zaledwie na najskromniejsze życie, a często skazują wprost na nędzę, zwłaszcza, jeśli chodzi o liczniejsze rodziny.

Znaczna część urzędników popadła w dług, które w sumie sięgają wielomilijonowych kwot. Jest to najlepszy dowód, iż dotychczasowe uposażenia spadły w licznych wypadkach poniżej minimum egzystencji.

Jeżeli dzisiaj rząd nie widzi innej drogi wyjścia, jak nałożenie nowych 160-milijonowych ciężarów na tę warstwę, zubożałą w niższych szych szeregach do ostateczności, tkwi w tym zarządzeniu tak ciężki zarzut nierozważnej i szkodliwej gospodarki groszem publicznym pod adresem poprzednich rządów „sanacyjnych”, że jego wymowa nie potrzebuje żadnego podkreślenia.

Bardzo silne zastrzeżenia budzić też musi zapowiedź podwyższenia podatku dochodowego i rozszerzenia podstaw pobierania tego podatku. Jak wiadomo, dotychczas obciążone były tym podatkiem dochody „fundowane” (t. j. oparte o posiadanie obiektów majątkowych, przynoszących dochód), począwszy od 1500 zł, oraz dochody „niefundowane” (t. j. dochody z pracy), począwszy od 2.500 zł. Obecnie to minimum będzie obniżone do 1.200 wzgl. 1.500 zł.

Wynika z tego, że ogromnie wzrośnie liczba płatników podatku dochodowego, bo ludzi, których dochód waha się między 1.200 a 2.500 zł. rocznie, t. j. od stu do dwustu zł. miesięcznie, jest wszakże więcej, niż osób, zarabiających wyższe kwoty. Płatników, opłacających podatek od dochodu „fundowanego”, było w 1931 r. 589 tysięcy, od dochodu zaś „niefundowanego” — 477 tysięcy. Liczby te tymczasem niewątpliwie się skurczyły.

Obecnie wzrosną one bardzo, może nawet wielokrotnie. Aparat skarbowy będzie miał pełne ręce roboty z ustaleniem nowych wymiarów podatkowych, wskutek czego nieuniknione będzie prawdopodobnie powiększenie personelu urzędniczego. Objęcie nowych warstw społeczeństwa i to uboższych podatkiem, do którego nie są przyzwyczajone, wprowadzić oczywiście musi element niechęci i zadrażeń do ciężkiej i bez tego atmosfery stosunków obywateli ze skarbem państwa.

Ale to są wprawdzie ważne, jednak zgola nie decydujące momenty przy ocenie nowych obciążeń podatkowych. Nie jesteśmy wyznawcami teorii, iż obciążająca jest wysokość ciężarów podatkowych dla społeczeństwa. Wszak państwo — w myśl tej teorii — nie zjada

samo tych sum podatkowych, zwraca je społeczeństwu pod postacią pensyj urzędniczych, zamówień państwowych itd.

Istnieją jednak granice siły płatniczej społeczeństwa. Jeżeli nasz budżet w latach kryzysowych ustawicznie się kurczył, nie było to wynikiem celowej akcji w tym kierunku naszej władzy skarbowej, lecz wynikiem stalego kurczenia się dochodu społecznego. Tym-

czasem państwo nie potrafiło, czy nie chciało obniżyć swej skali życiowej w stopniu, odpowiadającym zubożeniu społeczeństwa.

I dzisiaj społeczeństwo ma płacić koszty tej nierozważnej gospodarki państwowej! Czy zdoła ono udźwignąć nowe ciężary, czy nie muszą one spowodować tak znacznego osłabienia siły finansowej społeczeństwa, że stanie się to groźne dla skarbu, a uzdrawienie życia gospodarczego będzie znów odsunięte w dalszą przyszłość? Łuk przeciągnięty, czy nie pęknie?

JAK ZA DAWNYCH CZASÓW



Niemcy po podeptaniu postanowień militarnych traktatu wersalskiego otworzyli wraz z obowiązkiem powszechnej służby wojskowej dawną akademię wojenną, na której szkolił się już pierw z kurs oficerów sztabowych.

Stosunki polsko-rumuńskie

W miarę postępującego zbliżenia polsko-niemieckiego w dwóch ostatnich latach oziębiały się wzajemne stosunki między Warszawą a Bukaresztlem. Z początkiem bieżącego roku niektóre czynniki zagraniczne podejrzewały polskie ministerstwo spraw zagranicznych, że zmierza ono jakoby do wypowiedzenia polsko-rumuńskiej umowy sojuszniczej, datującej jeszcze z r. 1921, a której trwanie upływało po dwukrotnym przedłużeniu (w r. 1926 i 1931) w roku 1936.

Traktat gwarancyjny, jak oficjalnie zwie się sojusz polsko-rumuński, przedłuża się automatycznie o 5 lat, jeśli nie zostanie na rok przed upływem terminu wypowiedziany przez jedną ze stron. Ponieważ wypowiedzenie nie nastąpiło, sojusz polsko-rumuński ulegnie automatycznemu przedłużeniu i będzie obowiązywał do roku 1941.

Fakt ten nie spowodował niestety poprawy polsko-rumuńskich stosunków sąsiedzkich. Polityka min. Becka, orientująca się w kierunku Berlina, budzi nadal w Rumunii niepokój, i to tem większy, że towarzyszą jej chłodne stosunki polityczne między Warszawą a Paryżem i stolicami państw Majej Ententy. Żywo komentowano też w prasie rumuńskiej ostatnio liczne przesunięcia dyplomatyczne na terenie Warszawy, w których wyniku zostali kolejno odwołani, i to na przetrzeni krótkiego czasu, przedstawiciele dyplomatyczni Francji, Jugosławii, Rumunii i Czechosłowacji. Piacówki te obsadzono tymczasem częściowo nowymi siłami.

Rumunia jest szczególnie wrażliwa na punkcie t. zw. „okrążenia”. Tem mianem określa się politykę współpracy polskiego min. spraw zagranicznych z Berlinem, dopatrując się w niej niebezpieczeństwa dla powojennego środkowo-europejskiego układu terytorjalnego. Do zadrażnienia polsko-rumuńskich stosunków przyczynia się ponadto i to, że Rumunia dąży do ubezpieczenia się przed ryzykiem wojny z Węgrami, a przy dalszym rozwoju wypadków ewentualnie z Rzeszą Niemiecką przez porozumienie wojskowe z Rosją Sowiecką.

Wobec poprawy i ułożenia się stosunków między Rumunią a Sowiekami trafia na podatny grunt pogłoska o rzekomych rokowaniach rumuńskorosyjskich w sprawie ewentualnego przejścia wojsk sowieckich przez obszar Rumunii w razie konfliktu Cze-

chosłowacji z którymkolwiek z sąsiadów. Wiadomość ta została kategorycznie zdementowana rumuńskim komunikatem oficjalnym, lecz mimo to część opinii polskiej nie daje temu wiary.

Z szczególną jednak radością komentowała prasa niemiecka fakt, że tegoroczne jesienne manewry armii rumuńskiej odbywały się po raz pierwszy na granicy polskiej. Przypomniano przytem, że decydujące działania manewrowe rozegrały się na historycznym polu walk, na którym kiedyś król Olbracht poniósł klęskę wraz z rycerstwem polskim z rąk mołdawskiego gospodarza Stefana. Zdaniem Niemców, wybór terenu manewrów jest potwierdzeniem rozluźnienia polsko-rumuńskich stosunków.

Wychodzi więc na jaw, że stronę, której oziębienie stosunków Polski z jej sojuszniczką rumuńską najbardziej wychodzi na rękę, są znowu Niemcy. Słusznie przeto zauważa „Kurjer War-

Z życia

Jednym z integralnych punktów programu min. Kwiatkowskiego jest obniżenie kosztów utrzymania. Jeżeli bowiem na społeczeństwo nakłada się nowe, ogromne ciężary w postaci znacznego podniesienia podatku dochodowego, trzeba mu użyć na innym odcinku.

Tak się jednak nieszczęśliwie składa, że koszty utrzymania w ostatnim czasie wzrastały. Z różnych przyczyn. Pisaliśmy już o gdańskich manipulacjach z kawą. Wzrosła znacznie cena mięsa i tłuszców jadalnych. Podrożały skóry. Teraz zanosi się na podniesienie cen mydła.

Można pocieszać się twierdzeniem, że w Polsce zużycie mydła jest niewielkie, że w budżecie domowym szerokich warstw wydatek na mydło stanowi pozycję znikomą. Sale Polonais (brudny Polak) — to upokarzające powiedzenie francuskie tem dłużej będzie kursowało, im mniej dostępne będzie mydło dla kieszeni najuboższych.

Doprawdy, należy uczynić wszystko, aby rozpowszechnić użycie mydła, a nie przeciwdziałać temu rozpowszechnianiu. Według danych statystycznych w latach kryzysu skurczyło się zużycie mydła z 1.3 kg. na głowę (rocznie) w 1929 r. do 0.9 kg. w 1933 r. Odtąd chyba nastąpiło jeszcze pogorszenie tego fatalnego stanu rzeczy.

Co będzie, jeżeli cena mydła podskoczy o kilkanaście czy kilkadziesiąt procent?

Fabryki mydła w Polsce znalazły się obecnie w trudnym położeniu.

Od 3 miesięcy fabryki te nie otrzymują surowców, a zwłaszcza kopry, której dówóz został wstrzymany. Olejarnie koncernów zagranicznych, pracujących w Polsce, warunkują sprzedaż oleju kokosowego, którego zapas posiadają, od równoczesnego zakupu oleju lnianego, którego do fabrykacji pewnych gatunków mydła nie można użyć. Poza tem olejarnie te podwyższyły cenę oleju kokosowego, podstawowego surowca dla fabrykacji mydła, blisko o 100 proc.

Polityka tłuszczowa rządu zmierza do zapewnienia rolnictwu największych korzyści. Jest to zasada słuszna, ale winna być stosowana ogólnie.

Przedewszystkiem niewiadomo, czy rolnictwo istotnie odnosi z tej polityki korzyści takie, któreby stały w odpowiednim stosunku do strat przemysłu mydlarskiego i szerokich kół spożywców. Dlatego tembardziej nie należy dezorganizować wielkiej gałęzi przemysłu mydlarskiego i pozbawiać ludność możliwości podniesienia swej kultury materialnej.

szawski, iż odnowienie umowy sojuszniczej, które nastąpiło między Polską i Rumunią, jest ze wszechmiar cenne, że teraz jednak trzeba dołożyć wszystkich wysiłków dla usunięcia tarc i nieufności, aby sojusz polsko-rumuński nabrał znowu oddechu i zdrowego rumieńca.

Jest to zgodnym życzeniem wszystkich rozumnych żywiołów społeczeństwa polskiego, nie oddających się złudzeniu co do rzeczywistej wartości „przyjaźni” polsko-niemieckiej.

Polityczne dni w Kłajpedzie

Władze autonomicznego obszaru Kłajpedy zwołały wybrany niedawno sejmik kłajpedzki na pierwsze posiedzenie na środę, 6 listopada, godz. 10 rano.

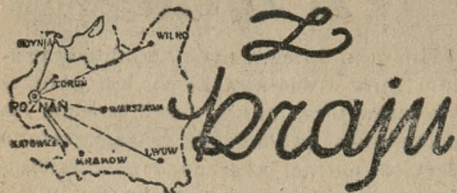
Przy obecnym układzie sił w sejmiku (na 29 mandatów Niemcy kłajpedzcy posiadają 24, a Litwini 5), walka o oblicze narodowe autonomicznego obszaru kłajpedzkiego niewątpliwie jeszcze się zaostrzy. Nie jest więc zapewne zbiegiem okoliczności, że dyrektorjat kłajpedzki, spełniający funkcje wykonawcze, podał się w przeddzień zebrania się sejmiku do dymisji, przyjętej przez gubernatora. Ustupującemu przewodniczącemu dyrektorjatu Bruvelajtisowi, gubernator zlecił tymczasowo sprawowanie władzy aż do chwili utworzenia nowego dyrektorjatu.

Prasa niemiecka już od dłuższego czasu wyrażała swe niezadowolenie, zapewne zresztą inspirowane, z powodu późnego zwołania sejmiku. Nie o mieszkano przy tej sposobności przypomnieć norymberskiej deklaracji Hitlera z tem, że rząd niemiecki ciągle śledzi rozwój sytuacji w Kłajpedzie, że wzywa Ligę Narodów do wyzyskania swego stanowiska dla bezwzględnej

przestrzegania autonomii kłajpedzkiej, gdyż w innym razie sprawy na tym odcinku mogą wziąć taki obrót, którego potem będzie trudno odzładować. Słowa te, stwierdza wyraźnie „Deutsche Allgemeine Zeitung” — są nadal aktualne i o tem nie powinni zapominać państwa-sygnatarjusze statutu kłajpedzkiego.

Niemców irytuje i niepokoi teraz szczególnie powołanie do życia przez prezydenta republiki litewskiej specjalnego trybunału dla wyrokowania o zgodność uchwał sejmiku kłajpedzkiego z statutem autonomicznego obszaru. Trybunał ten będzie również decydował o stosowaniu praw litewskich na obszarze Kłajpedy.

W ustanowieniu tej instytucji wzięli udział w Berlinie próbie nowego ochodzenia uchwał sejmiku, które wobec bezwzględnej przewagi żywiołów niemieckich nie pódają z pewnością po myśli Kowna. Gdy jakaś uchwała sejmiku zostanie zakwestjonowana przez gubernatora kłajpedzkiego, termin jej obowiązywania ulegnie odroczeniu aż do chwili wyroku, ferowanego przez ustanowiony teraz trybunał „statutowy”.



MIEŚO KRÓLICZE DLA WOJSKA?

Jak donoszą, związek hodowców królików powiadomił swych członków, że szefostwo Intendencji Wojsk Polskich wniosło mięso królicze na listę artykułów, zaprobowanych dla wyżywienia wojska. Odnośne formacje wojskowe zatem przyjmują oferty na ten artykuł, a dla hodowców królików otwierają się na przyszłość lepsze widoki.

NADUŻYCIA PRZY EGZAMINACH

W ostatnich czasach władze szkolne ujawniły niezwykle sensacyjne nadużycia przy zdawaniu egzaminów maturalnych przez eksternistów. Stwierdzone zostało w czasie egzaminów na prowincji, iż podstawiano inne osoby doskonale obeznane z materiałem naukowym i w ten sposób uzyskiwano świadectwa dojrzałości. W związku z tem wszystkie kuratoria szkolne otrzymały ostrzeżenie ministerstwa oświaty, by w przyszłości sprawdzano tożsamość kandydatów przystępujących do egzaminów maturalnych. O ile zdający nie jest osobiście znany członkom komisji, musi on być wylegitymowany. Kuratoria przy ogłaszaniu terminów egzaminów dla eksternistów, zwracać im będą uwagę, iż przy egzaminie należy przedstawić dowód osobisty.

DELEGACJA ŻYDOWSKA DO MINISTRA

Jak donoszą pisma żydowskie, do Warszawy przybyła delegacja ludności żydowskiej z Truskolasów i Kłobucka w powiecie częstochowskim, by się poskarżyć na nastroje antyżydowskie, panujące w tej okolicy. Delegację prowadzili sen. Schorr i poseł ziemi częstochowskiej Kobylecki. W im. spraw wewnętrznych przyjął ją naczelnik Süchenek - Suchecki i po wysłuchaniu przyrzekł wysłać na miejsce specjalną komisję dla zbadania stanu rzeczy.

NOWY MOST NA WIŚLE POD PŁOCKIEM

Istniejący most drogowy przez Wisłę pod Plockiem zbudowany przez okupantów, posiada charakter czasowego, ponieważ jego stalowa konstrukcja nożna jest wsparta na podporach drewnianych, osadzonych na palach również drewnianych w bitych w dno rzeki. Podczas wysokiego stanu wód w okresie powodzi, lub większych zatorów lodowych, pomimo ochrony opór mostu przez specjalne drewniane żłbce, most ten jest narażony na poważne niebezpieczeństwo uszkodzenia, a nawet zerwania.

Ponieważ, niezależnie od powyższego dla połączenia otwartej dla ruchu w ub. roku odnogi kolejowej Sierp - Plock, z istniejącą na drugim brzegu linią Kutno - Radziwie, zachodzi równocześnie konieczność budowy łącznicy z mostem kolejowym przez Wisłę, wysunięta została koncepcja budowy pod Plockiem wspólnego mostu drogowo-kolejowego, w celu zredukowania do minimum wydatków, jakichby wymagała budowa dwóch oddzielnych mostów przez Wisłę - drogowego i kolejowego. Wstępny projekt mostu drogowo-kolejowego w dn. 14. X. br. był rozpatrzony przez Radę Techniczną przy Ministerstwie Komunikacji.

Budowa mostu drogowo-kolejowego przez Wisłę w Plocku jest sprawą bardzo aktualną i rozpoczęcie tej budowy przewiduje się w najbliższym czasie.

PUSTELNIA

W „PUSZCZY KAZIMIERSKIEJ”

W „Puszczy Kazimierskiej” obok miasteczka Kazimierz Biskupi w pow. konińskim, należącego do Metropolii poznańskiej, pozostaje zapomniana przez ogół społeczeństwa polskiego pustelnia OO. Kamedulów, sławna z poniesionej tamże śmierci męczennickiej pięciu zakonników-pustelników, uczni św. Romualda w 1005 roku. Święci, zwani pospolicie „Pięciu Braćmi Męczennikami”, stoją na progu ery chrześcijańskiej w naszej ojczyźnie i wielki niegdyś byli otaczani czcią w całej Polsce.

Obecnie OO. Kameduli, bracia duchowni i spadkobiercy wspomnianych męczenników pragną wzbudzić ich pamięć i poprowadzić dalej rozpoczęte przez nich dzieło. Ofiary na ten cel należy kierować pod adresem: OO. Kameduli, Bielany — Kraków.

WARSZAWA—KRAKÓW — 50 MINUT

Od 1 bm. rozpoczęły kursować między Warszawą a Krakowem szybkie samoloty typu Douglas, które przebywają drogę powietrzną w ciągu niecałej godziny.

Nowe samoloty mieszczą po 14 pasażerów i wyposażone są w najbardziej nowoczesne urządzenia: bardzo wygodne fotele, znakomitą wentylację, centralne ogrzewanie itd. Dzięki izolacji kajuty szum silników niemal nie dochodzi do niej i pasażerowie mogą zupełnie swobodnie rozmawiać normalnym głosem.

Ceny biletów odpowiadają mniej więcej cenom biletów kolejowych II klasy.

Wymowność cyfr...

Statystyka bezrobocia — Specjaliści do buraków — Podatki w naturze — Afera Stawiskiego i taniec cyfr

Paryż, w listopadzie

Wymowa cyfr jest często bardziej przekonywująca od długich wywodów. Kolumny liczb ilustrują też najdobitniej obecną sytuację, wykazując brak równowagi nie tylko pod względem finansowym i politycznym, lecz również moralnym i społecznym.

Według „Dziennika Ustaw” Francji z 19 października znajdowało się we Francji 377 839 oficjalnych bezrobotnych, podczas gdy w tygodniu poprzednim było ich tylko 372 329. Przyrost — 5 510. Do tej liczby należy dodać bezrobotnych miasta Paryża i departamentu Sekwany — 177 899. Cała Francja liczy teraz 555 730 bezrobotnych, pobierających zapomogi z kas dobroczynnych i bezrobocia.

W ostatnich dniach około 2 500 robotników-cudzoziemców zaangażowano do rzekomo specjalnych robót. Jakich to? A na do cukrowni i do... wyrywania buraków!

Do tej pracy nie potrzeba było dotąd „wykwalifikowanych” rąk. W wielu wypadkach zapomogi dla bezrobotnych stają się jednak premją lenistwa; niektórzy bezrobotni wolą pobierać 10—14 frs. dziennie i nic nie robić, aniżeli pracować na roli.

Bezwzględność urzędów podatkowych zamiast wzbogacić skarb państwa, powoduje często wprost przeciwne rezultaty.

Pewien fabrykant cegieł, p. Artur Caultet, znajdował się w trudnej sytuacji finansowej i nie mógł uiścić na-

łożonych podatków. Przyparty do muru, kazał naładować wóz 1 500 cegłami, wartości 135 frs. i zawieść przed urząd skarbowy na zadatek za podatki. W towarzystwie swych 40 robotników udał się zaś do merostwa i zapisał ich jako... bezrobotnych ponieważ nie będzie mógł nadal wobec narzutu urzędu podatkowego utrzymać przedsiębiorstwa w ruchu.

Jeżeli się zważy, że robotnicy będą pobierali dziennie przeszło 10 frs. z pomocy z kasy miejskiej, to łatwo zrozumieć, kto w istocie rzeczy będzie poszkodowany. Przykład ten nie jest wypadkiem odosobnionym.

Afera oszukańcza Stawiskiego kosztuje ciułaczy francuskich około 300 milionów. Teraz toczy się proces, lecz bez głównego winowajcy. I w tej historii taniec różnych cyfr jest warjako wymowny. W kasie ogniotrwałej, strzeżonej dniem i nocą, mieści się 51 000 najrozmaitszych dokumentów, odnoszących się do tej afery. Jeden z głównych ekspertów-jubilerów otrzymał podobno za pracę w ocenie klejnotów piękną sumkę, bo 84 000 frs., a dodać należy, że oprócz niego figuruje jeszcze i innych 14 ekspertów, ale mniej „drogich”. W tych warunkach można śmiało powiedzieć, że całe śledztwo oraz wydatki z niem związane kosztowały napewno także miliony.

Przy zwykłych procesach komplet sądcy składa się we Francji z 12 członków. Z powodu jednak kolosalnych rozmiarów afery Stawiskiego, dodano jeszcze sześciu. Każdy obywatel może być t. zw. zaprzysiężonym, czyli „sędzią ludowym”, a więc często w gremium jury spotyka się rzeźnika obok lekarza, stróża obok profesora. Kwestjonariusz, na który owo jury będzie musiało po debatach odpowiedzieć, obejmuje 1 956 kwestyj!

I. B.

ASPIRINA
krajowej produkcji!

Tak jest, Aspirinę wyrabia się obecnie w kraju i to na podstawie oryginalnych przepisów fabryki „Bayer”.

Znaczek w postaci krzyża bayerowskiego ręczy za czystość i tożsamość

ASPIRINY
Do nabycia we wszystkich aptekach.

Cena za 6 tabl. obecnie już tylko 90 gr., za 20 tabl. Zł 2,25

Proces o zajścia antyżydowskie w Grodnie

Epilog wydarzeń z czerwca b. r. — Jak je przedstawia akt oskarżenia — Pierwszy dzień procesu

Warszawa. (Tel. wł.) We wtorek rozpoczął się w Grodnie proces, dotyczący zajść antyżydowskich, do których doszło tam w czerwcu. Oskarżonych jest 17 osób, w tem jedna kobieta. Z powództwem cywilnym w imieniu rodziny dwóch zabitych Żydów występuje 5 adwokatów żydowskich.

Akt oskarżenia przytacza, że 7 czerwca o godz. 17 odbył się w Grodnie pogrzeb eksmarnarza Władysława Kuszczka, zamordowanego według wszelkiego prawdopodobieństwa przez Szmula Sztajnera i Mejlecha Kantorowskiego, których osadzono w areszcie. W pogrzebie wzięło udział około 2 tys. osób. Nad grobem krótko przemawiał ks. Malinowski.

Gdy kapłan skończył, z tłumu wysunął się oskarżony Stanisław Kozłowski i chciał przemawiać, zaledwie tylko zaczął: „koledzy i koleżanki!” — dalsze słowa przerysował „Anioł Pański”, zaintonowany przez ks. Malinowskiego, który zakazał przemówień.

Jeden z funkcjonariuszy policji zauważył przed bramą cmentarną niewielką grupę, która umawiała się na zebranie na placu przed cmentarzem. Grupa ta pierzchała w kierunku pobliskiego cmentarza prawosławnego, za nią jednak ruszył tłum. Miał się on uformować w szeregi i miał ów tłum prowadzić osk. Alfons Banasiuk, wznosząc okrzyki antyżydowskie. Po drodze wyrwano sztachety z parkanu i kamienie z bruku ulicznego, a wszedłszy do miasta, zaczęto niszczyć domy i sklepy żydowskie.

Rozruchy trwały kilka godzin, a po północy przeniosły się na drugi brzeg Niemna. Policja przeprowadziła liczne aresztowania. W wyniku zajść 13 osób odniosło rany, a dwie zmarły w

szpitalu. Szyby wybito w 183 domach i 85 sklepach.

Podczas przesłuchiwania oskarżonych tylko nieliczni z nich przyznali się do winy. Badano również świadków, przeważnie policjantów. Proces

przeciągnie się do czwartku lub piątku. Prawie wszyscy podsądni odmawiają odpowiedzi na pytania adwokatów powództwa cywilnego, motywując to tem, że wspomniani adwokaci są Żydami. (w)

Dyskusja nad pełnomocnictwami w Senacie

Jak już donosiliśmy pokrótce, Senat przyjął ustawę o pełnomocnictwach.

Uchwalenie tej ustawy w brzmieniu przedłożenia rządowego nie ulegało żadnej wąpliwości, w przeciwieństwie do rozprawy sejmowej nie kwestjonowano nawet terminu, występowano natomiast z obszernymi, czysto teoretycznymi, wywodami w obronie praw izb ustawodawczych, przyczem rola głównego obrońcy przypadła ku ogólnemu zdziwieniu temu, który w poprzednim Sejmie czynił, co mógł, aby prawa te ograniczyć, a mianowicie b. marszałkowi Świtalskiemu.

PRZEMÓWIENIE PREMJERA KOŚCIAŁKOWSKIEGO

Po referacie pierwszy zabrał głos p. premier Kościółkowski, który powołując się na przemówienia przedstawicieli rządu w Sejmie i komisji senackiej raz jeszcze umotywował krótko potrzebę uchwalenia pełnomocnictw.

DWA OKRĘTY

Sen. Świtalski rozpoczął od stwierdzenia, że pierwsza ustawa, którą ma uchwalić Senat, utworzony na podstawie nowej konstytucji, jest z duchem tej konstytucji niewątpliwie trochę na bakier.

Jest w fakcie — mówił, — że na pierwszym merytorycznym posiedzeniu obradujemy nad ustawą o pełnomocnictwach coś z ironji. Los niestety pokpiwa sobie z nas wszystkich i stroi złośliwe grymasy. Jako marszałek poprzedniego Sejmu współpracowałem bardzo usilnie w umniejszeniu jego roli. Uważałem bowiem, że do roku 1930 postawa tego ciała była zanadto napuszczoną. Muszę jednak przyznać, że przy końcu mego urzędowania chw-

tały mnie od czasu do czasu dreszczyki wyrzutów sumienia, że w tej robocie krzywkę przesadziłem.

Płynię świeżo z doków wypuszczony okręt, niosący na swym dziobie szacowny napis: Konstytucja. I płynię drugi okręt, na którego pokładzie znalazł się zarówno rząd, jak i Izby Ustawodawcze. Obowiązują nas niedawne śluby, że oba okręty miały płynąć zawsze jednym szlakiem. A tak się złożyło, że dziś mijają się one i to na dość znacznej odległości.

Jedynym z długiej kolejki mówców, który oświadczył, że za pełnomocnictwami głosować nie może, więc wstrzyma się od głosowania był dawny komendant główny policji sen. Jągrym-Maleszewski.

Sen. Lechnicki (ziemianin z Lubelskiego) oświadczył, że żadnych życzeń gospodarczych pod adresem rządu nie zgłasza, ale ma jedną poważną prośbę polityczną: Obóz koncentracyjny w Berezie Kartuskiej powinien być zamknięty, gdyż jest to wielka zapora, utrudniająca rozszerzenie platformy życia politycznego naszego państwa.

KOŃCOWY DJALOG

Po wyczerpaniu listy mówców zabrał jeszcze głos p. premier Kościółkowski, zastrzegając się przeciw wywodom sen. Świtalskiego w sprawie konstytucji.

Sen. Świtalski: Zapisalem się do głosu dla złożenia osobistego oświadczenia, ponieważ źle zostały zrozumiane moje słowa przez Pana Premiera. Nie użyłem wyrażenia „naruszył Konstytucję”. Użyłem, i to rozmyslnie, wyrażenia: „mijanie się z duchem Konstytucji”. Powtarzam: Rząd jest do zważenia — parlament do uchwalania ustaw. Można te zasady zmienić przy koniecznościach, które są nieuchronne.

Nowy układ handlowy polsko - niemiecki

(Od własnego korespondenta „Kuriera Poznańskiego“)

Berlin, 5 listopada

Wiadomość o podpisanym wczoraj wieczór układzie handlowym między Polską a Niemcami przyniosły dzisiaj dzienniki berlińskie na pierwszym miejscu. Wrażenia finalizacji rokowań nie zmniejszył fakt, że treść układu gotowa już była w zarysie od miesiąca, a czekali jedynie na aprobatę ze strony nowego gabinetu polskiego. Chociaż więc zawarcie układu polsko-niemieckiego nie stanowi sensacji, wrażenie, jakie fakt ten wywołał, jest na tutejszym gruncie silne. Da się ono określić jednym słowem: powszechnym zadowoleniem.

Uzucie nietałowej satysfakcji, które na tutejszym terenie towarzyszy podpisaniu układu handlowego z Polską, będzie lepiej zrozumiałe, jeśli potraktujemy nowy układ polsko-niemiecki tak, jak tego wymaga ocena jego na tle ogólnej sytuacji międzynarodowej, — to jest jako etapu politycznego. Nie ulega bowiem wątpliwości, że obecnego układu naszego z Rzeszą Niemiecką nie da się oddzielić od ogólnej atmosfery stosunków polsko-niemieckich, zainaugurowanych słynną deklaracją z 26 stycznia 1934 r.

Od owej daty styczniowej zaznacza się również stała przemiana w stosunkach gospodarczych polsko-niemieckich, równoległe do przemian politycznych. Zaledwie sześć tygodni po owym doniosłym dokumencie politycznym, dnia 7 marca 1934 r., dochodzi do zaprzestania wojny celnej i podpisania t. zw. „pokojuowego protokołu celnego“. Następnym etapem po zniesieniu dyskryminacji celnej było zawarcie w październiku 1934 r. umowy kompensacyjnej, co oznaczało już poważny krok naprzód ku normalizacji handlu. Niestety, krok ten dał więcej korzyści Niemcom, aniżeli nam.

Ale jeśli nawet pominiemy korzyści natury wyłącznie gospodarczej, której wagi w ogólnym bilansie zagranicznym Niemiec nie chcemy w obecnej chwili przeceniać, pozostanie mimo to nader poważna pozycja aktywna na rzecz Niemiec, której doniosłość wielokrotnie przewyższa wszelkie cyfrowe bilanse, — a tą jest możliwość powoływania się nazewną na proces stałego zacieśniania się więzów Rzeszy z Państwem Polskim, i to nie tylko na polu dyplomacji, ale również życia gospodarczego.

Dlatego zrozumiałe jest zadowolenie opinii niemieckiej. Znajduje ono wyraz m. in. na łamach „Deutsche Allgem. Zeitung“, która gratuluje, że „stosunki Niemiec i Polski mogły rozwinąć się stopniowo z początkowo nader ważnej i pokojowej normalizacji aż do wyraźnej przyjazno-sąsiedzkiej serdeczności (Herzlichkeit)“.

W właściwej umowie gospodarczej, stanowiącej trzon całego układu z 4 bm. i uzupełnionej dwiema dodatkowymi umowami: towarową i rozliczeniową, przyznała Polska Niemcom prawo najwyższego uprzywilejowania. „Jest to szczególnie pomyślne“ — zaznacza „Berliner Tageblatt“, podkreślając przy tej sposobności, że odtąd przysługiwać będą Niemcom prawa,

jakie posiada większość krajów, uprawiających handel z Polską. Chociaż nowa umowa handlowa nie załatwia spraw osiedlania, ani kwestyj morskich, specjalne postanowienie zezwala na nieograniczone osiedlanie się organizacji gospodarczych, a zatem czyni pomyślny dla strony niemieckiej wyłom.

Umowa towarowa zawiera wykaz wzajemnych kontyngentów eksportowych. Narazie tyle wiadomo — szczegółów nie zostały jeszcze opublikowane — że kontyngenty polskie obejmują głównie artykuły rolnicze i leśne, podczas gdy lista niemiecka wykazuje wielką różnorodność produktów przemysłowych, wyroby elektrotechniczne, maszyny, chemikalia, oraz w większej liczbie samochody, — pierwsza próba przemysłu niemieckiego, by na większą skalę wziąć udział w motoryzacji ruchu kołowego w Polsce.

Ostatnia część umowy handlowej — układ rozliczeniowy — reguluje clearing finansowy polsko-niemiecki, wynikający z obopólnych obrotów. Wiadomo, że nieregulowanie należności za eksport polski ze strony odbiorców niemieckich było główną przyczyną szkód, wypływających z zeszlroczonej umowy kompensacyjnej. Ponieważ sytuacja na niemieckim rynku dewizowym nie tylko że nie uległa poprawie, lecz jeszcze się pogorszyła, postanowienia układu rozliczeniowego, wymagające wzajemnego wyrównywania się kont zapłaty, będą działały hamująco na rozwój obrotów.

Pozostawiając sobie na później analizę handlu Polski z Niemcami na podstawie nowego układu, kończymy dzisiejsze uwagi raz jeszcze podkreśleniem, że układ ten oznacza niewątpliwie dalszy krok na linii politycznej, wskazanej przez deklarację z stycznia roku ubiegłego. Trzeba wszakże przypomnieć, że dopiero wieloletni okres beztraktatowy, okres t. zw. wojny celnej, wyswobodził Polskę od nadmiernej w stosunkach międzypaństwowych zależności gospodarczej od Niemiec i że duże działy naszej produkcji przemysłowej zaledwie od niedawna zajęły należne im stanowisko na rynku polskim. To właśnie tłumaczy naszą ostrożność przy ocenie horoskopów przyszłego handlu polsko-niemieckiego i chęć odczekania jego rezultatów w najbliższym czasie.

B. L.

W uzupełnieniu powyższych uwag naszego korespondenta berlińskiego, podajemy następujące jeszcze szczegóły, dotyczące postanowień układu: Polsko-niemiecki układ handlowy, podpisany w Warszawie w dn. 4 bm.,

Subtelny odcień „PÊCHE“
PUDRU HYGIENICZNEGO

Lab. Chem. Farm.

M. MALINOWSKIEGO

uwytatnia jasną i delikatną cerę. Warszawa ul. Chmielna 4
Do nabycia we wszystkich, pierwszorzędnych firmach.



Tz 2 055

ODOL

Płyn do ust ODOL przenika do tych miejsc w jamie ustnej, do których pasta do zębów nie dociera i gdzie właśnie rozpoczyna się proces psucia się zębów. Płyn do ust ODOL chroni więc idealnie zęby.



jest antyseptyczny

Tz 2 056

posiada charakter kontyngentowy i we wzajemnych obrotach opiera się na zasadach kompensacji, regulowanie natomiast należności za eksport odbywać się będzie na podstawie pełnego clearingu. W zakresie przyznanych kontyngentów stosowana będzie klauzula największego uprzywilejowania, która odnosi się tylko do obrotów gospodarczych, sprawy osiedleńcze bowiem nie są w umowie i zględnione, a sprawy związane z komunikacją żegludową między obu krajami są w dalszym ciągu regulowane według konwencji z roku ubiegłego.

Kontyngenty wywozowe dla Polski obejmują w pierwszej mierze drzewo (tarcica, okrągłaki i forniery), świnię, bydło, gęsi, masło, ser, jaja, spirytus. Przy pełnym wyzyskaniu kontyngentów na wywóz drzewa Polska mogłaby w wartości tego wywozu osiągnąć w ciągu roku sumę około 40 milionów zł. Wartość wywozu świń do Niemiec wyniosłaby przy wyczerpaniu kontyngen-

tu około 38 milj. zł. Kontyngenty przywozu niemieckiego do Polski obejmują: maszyny (m. in. maszyny tekstylne i obrabiarki), chemikalia oraz samochody osobowe, ciężarowe i motocykle.

Należności z tytułu wzajemnych obrotów towarowych będą, jak już zaznaczyliśmy, regulowane w drodze clearingu w ten sposób, że np. należności za eksport polski będą zaliczane w Deutsche Verrechnungskasse („Niemieckiej Kasie Zaliczkowej“) i następnie wypłacone w Warszawie w Polskim Tow. Handlu Kompensacyjnego. System ten przyjęto ze względu na stosowane w Niemczech ograniczenia dewizowe. W celu umożliwienia szybszych spłat za dokonany eksport niemiecki do Polski Bank Rzeszy udzieli Niemieckiej Kasie Zaliczkowej kredytu w wysokości 10 milionów złotych. Zamrożone w Niemczech polskie należności, wynoszące około 7 milionów zł, mają być spłacone przez niemieckie dostawy towarowe.

Kasyno gry w Gdyni?

Żydowscy właściciele Juraty od dawna już zabiegają o zezwolenie na otwarcie kasyna gry na półwyspie helskim. W lipcu odbyło się już otwarcie częściowo wybudowanego gmachu np. „Kasyno“. Obecnie w gmachu tym

mieści się kawiarnia. Ma to jednak być w przyszłości siedziba jaskini gry. „Idea“ otwarcia kasyna gry, forsowana przez Żydów, zaczyna docierać na biurka czynników decydujących. Świadczy o tym sprawozdanie międzyministerjalnej komisji dla zbadania spraw turystyki. W sprawozdaniu tem czytamy:

„Uważa się za wskazane utworzenie nad polskim morzem kasyna gry. Wówczas osiągnięto 1) powstanie nowoczesnej urzędzonej miejscowości kuracyjnej i turystycznej; 2) znaczne zredukowanie obecnych wydatków obywateli polskich w Gdyni Sopotcie, co wpłynie dodatnio na bilans płatniczy Polski; 3) powstanie stałego źródła finansowego, któreby poważne-

Kto chce być zdrow i świeżo wyglądać, niech pije raz lub dwa razy tygodniowo przed śniadaniem szklankę naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa. Zalecana przez lekarzy.

Tg 2054

mi sumami zasilalo ruch inwestycyjny i rozbudowę szeregu nadmorskich miejscowości, co wpłynęłoby dodatnio na rozwój gospodarczy całego wybrzeża.“

Sprawozdanie w dalszym ciągu wspomina o przeszkodach moralnych, ale wskazując na Sopot, w którym mogą grać bez ograniczeń obywatele polscy, powiada, że „względy moralne nie mogą stać na przeszkodzie do założenia na polskim wybrzeżu kasyna gry.“

Tak więc otwarcie kasyna gry w Juracie, czy wogóle na polskim wybrzeżu jest coraz to bardziej przynagane przez niewątpliwie żydowskie koła.

Ciekawe, czy czynniki kompetentne przejdą do porządku nad względami moralnymi? (p)

W GRECJI RÓŻNIE BYWA...



Nadeszły pierwsze zdjęcia z niedzielnego plebiscytu w Grecji. Regent Kondylis jako jeden z pierwszych oddał głos na rzecz przywrócenia monarchji. Według fotografii, która do nas doszła, chłopcy greccy bardzo cieszą się z powrotu króla, którego politycy publicznie całowano.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Listopad
7
CZWARTEK

Kalendarz rzym.-kat.
Czwartek: Engelberta m.
Piątek: Kornaci 4
Kalendarz słowiański
Czwartek: Żytomira
Piątek: Sędz. wója
Słońca: wschód 6,58
zachód 16,14
Długość dnia 9 g 16 min
Księżyc: wschód 14,22
zachód 2,36

Faza: 3 dzień przed pełnią.

NOCNA SŁUŻBA APTEK

Śródmieście: Apt. św. Marcina, ul. Ratajczaka 12. — Apt. św. Piotra, pl. św. Krzyski. — Apt. pod Oriem, Stary Rynek 41. — Apt. przy Grobli, W. Garbary 41. — **Jeżyce:** Apt. im. Mickiewicza, ul. Dąbrowskiego 10. — Apt. pod Opatrznością, ul. Dąbrowskiego 76. — **Lazarz:** Apt. Pluciskiego M. Focha 72. — Apt. im. Matejki, ul. Matejki 1. — **Górczyn:** Apt. Karpińskiego, M. Focha 158. — **Wilda:** Apt. Fortuna Górna Wilda 96. — Apteka przy Bramie Górna Wilda 3. — **Śródka:** Apt. Rynek Śródecki 1. — **Główna:** Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19. — **Solacz:** Apt. ul. Mazowiecka. — **Staroleka:** Apt. miejscowa.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: dziś plus 0,98 mtr.

Przepowiednia pogody na czwartek: Pochmurno i mgliście z nieznacznie przelotnymi deszczami; jeszcze dość chłodno.



KRONIKA KOŚCIELNA

— **Poznański Chór Katedralny** wystąpi pod dyr. mgr. ks. dr. Gieburowskiego podczas nabożeństwa dziękczynnego w czwartek 7 bm. o godz. 18,40 w kościele św. Marcina z okazji zakończenia kursu liturgicznego dla duchowieństwa.

— **Ks. mansonarz Kowalczyk** z Środy został mianowany proboszczem w Zabikowie pod Poznaniem.

WYKŁADY

— **Koło Koblece L. O. P. P.** urządza 6 b. m. o godz. 17,30 cykl wykładów na temat obrony przeciwgazowej w Dyr. Pocht (Waly Zygm. Augusta, sala nr. 100).

WYCIECZKI

— **Wycieczka do obserwatorium astronomicznego** organizuje Pol. Tow. Krajoznawcze w czwartek 7 bm. Zbiórka o godzinie 17,30 przy ostatnim przystanku tramwaju nr. 3 i 6 koło ul. Ostroroga. — Prowadzi insp. p. J. Kisielewicz. Koszt 50 gr. W razie zachmurzenia wycieczka odbędzie się w piątek 8 bm. o godz. 17,30.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Ero-Foto.** Wytwórnia fotochemiczna „Ero” w Poznaniu wydała drugi numer swojego kwartalnika p. t. „Ero-Foto”, poświęconego fotografii amatorskiej. Na zawartość pięknie wydane zeszytu składają się reprodukcje doskonałych zdjęć s. p. K. Hoffmanna, Z. Maksymowicza i dr. J. Młodziejewskiego, oraz fachowe artykuły i notatki.

— **10-lecie Stow. marynarzy rezerwy.** Reprezentacyjna orkiestra marynarki wojennej z Gdyni przybywa dnia 24 b. m. do Poznania, by wziąć udział w obchodzie złączonym z 10-leciem poznańskiego stowarzyszenia marynarzy rezerwy i III zjazdu delegatów centralnego związku stowarzyszeń marynarzy rezerwy R. P., których jest w Polsce 9. Protoktorat nad uroczystościami objął szef. kier. mar. woj. p. kontradmirał Świrski i dowódca floty p. kontradmirał Unrug. Na plenarnym zebraniu stowarzyszenia, które się odbyło dnia 2 bm., prezes stowarzyszenia poznańskiego p. Grzesch poinformował członków, że rezerwiści marynarki wojennej chcą uroczystościom nadać charakter wielkiej manifestacji na cześć floty i propagandy jej rozbudowy, mają zamiar zwrócić się z apelem do niezrzeszonych dotąd kolegów, aby, spiesząc z zapsem na członków stowarzyszenia marynarki rezerwy, wszyscy bez wyjątku wzięli udział w obchodzie. Charakter propagandy na rzecz marynarki wojennej obchodu podkreśla Liga Morska i Kolonialna, która przyrzeka oficjalnie wziąć udział w uroczystościach. (pt)

KRONIKA MIEJSCOWA

Komunikat Orbisu. Do WARSZAWY od 9—12 listopada. Zniżka tam 50% spowrotem gratis karty uczestnictwa indywidualne w ORBISIE, Poznań, Plac Wolności 9, tel. 52-18.

ng 17 663

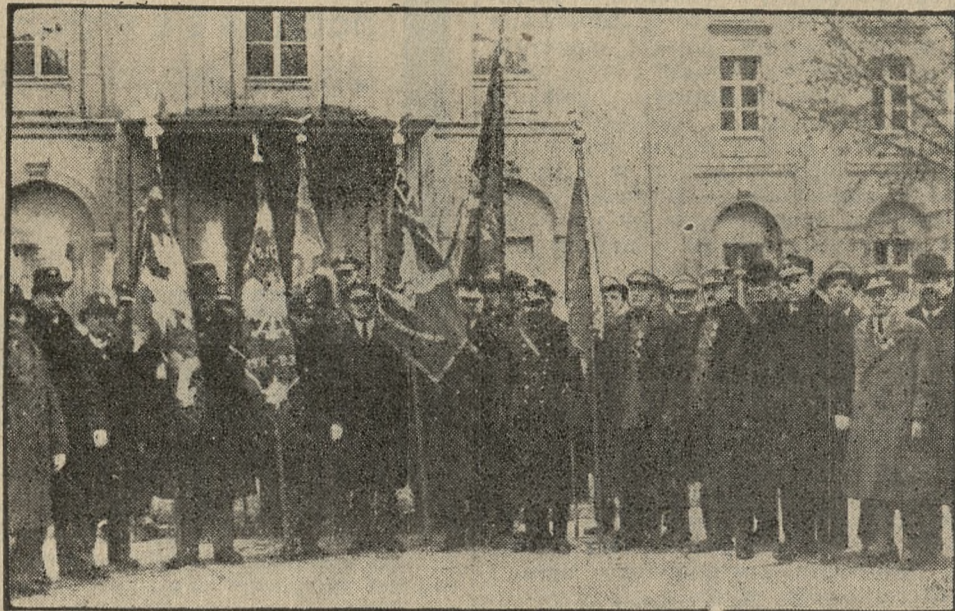
— **Męski Chór Kościelny pod wezw. św. Kazimierza (Kaziki) Poznań - Jeżyce** urządza w sobotę, dnia 9 b. m. w sali

Ku czci Ignacego Paderewskiego

Uroczyste nabożeństwo w kolegiacie farnej

Dzisiaj, w dniu uczczenia zasług Ign. Paderewskiego, Poznań przejawiał dla Niego serdeczne i głębokie uczucia. Okna przyozdobiono nalepkami i wywieszono sztandary. Tablica pamiątkowa z popiersiem Paderewskiego, ufundowana przez Towarzystwo Uczestników Powstania Wielkopolskiego na gmachu „Bazaru”, przybrana jest w zieleni i sztandary narodowe.

znajskiej ks. Steinmetz. W prezbiterjum, po obu stronach wielkiego ołtarza, ustawiły się poczty sztandarowe towarzystw powstańczych, kobiecych i innych. W nawie głównej przed wielkim ołtarzem zajęli miejsca przedstawiciele władz oraz członkowie komitetu obchodu z prezydentem Ratajskim i prezesem Władysławem Seydą na czele. Podniosło pienia podczas nabożeń-



POCZTY SZTANDAROWE, KTÓRE WZIĘŁY UDZIAŁ W DZISIEJSZYM NABOŻEŃSTWIE W KOLEGIACIE FARNEJ

Mimo roboczego dnia miasto przybrało wygląd odświętny.

O godz. 9 rano w kolegiacie odbyło się solenne nabożeństwo.

W wypełnionej po brzegi świątyni mszę św. odprawił w asyście duchowieństwa prałat, prepozyt kolegiaty po-

stwa wykonał chór męski „Arion” pod batutą p. Al. Klichowskiego. Cześci solowe podczas mszy św. odśpiewały pp. Halina Niedbałówna i Ada Kluzówna.

Wieczorem, jak wiadomo, o godz. 20 odbędzie się w auli U. P. uroczysta akademja. (kl)

Ogrodu Zoologicznego wielką zabawę jeśienną. Dużo humoru oraz różnych niespodzianek. Początek o godz. 20. Wszystkich Sympatyków zaprasza jak najuprzejmiej Zarząd.

— **Ruch kołowy koło budowl. P. K. O.** Na czas od 4 do 30 bm. zamyka się z uwagi na bezpieczeństwo i porządek publiczny dla ruchu kołowego prawą stronę jezdni Placu Wolności w kierunku Starego Rynku na przestrzeni od ul. Fr. Ratajczaka do Al. Marcinkowskiego. Ruch kołowy winien odbywać się obok Komendy Policji i stroną północną pl. Wolności, względnie innymi drogami. W przeciwnym kierunku w stronę od St. Rynku do ul. Fr. Ratajczaka ruch kołowy odbywać się będzie normalnie.

— **W sprawie opłat w szatniach.** Wobec zapowiedzianej już w najbliższym czasie znacznej obniżki poborów urzędniczych i podwyższenia podatku aktualna staje się sprawa pobierania różnych drobnych opłat przez lokale rozrywkowe. Opłaty te stanowią w sumie pewną pozycję w budżecie, który musi być przystosowany do zmienionych warunków, z konieczności więc trzeba je będzie obniżyć. I tak np. opłaty za szatnię, dotychczas jeszcze możliwe, nie mogą być utrzymane na dotychczasowym poziomie. (sk)

— **Ja jestem Italianin.** Donoszą nam z miasta, że po domach na Jeżycach wę-

druje od pewnego czasu jakiś Żyd, proponując kupno wyrobów konfekcyjnych. — Kiedy w jednym z domów zapytano się go, czy nie jest przypadkiem Żydem, inaczey bowiem nie kupią nic od niego, oświadczył, że jest „Italianinem”. Taki Żyd — dodaje nasz informator — przynalby się chętnie i do swej narodowości, gdyby nie fizjognomja, zdradzająca jego semickie pochodzenie, udaje więc Włocha, licząc na naiwność kupujących. Wobec tego, że niedawno wędrowali po Poznaniu Żydzi, podający się za Francuzów, uważamy za stosowne zwrócić uwagę na „Italianina”. (sk)

— **Czy brak znaczków pocztowych?** Jeden z naszych Czytelników zakupił większą ilość znaczków pocztowych w urzędzie pocztowym 1 (przy ul. Pocztowej). Urzędnik wzbraniał się wydania żądanej ilości (50 sztuk), tłumacząc się, że posiada znaczki tylko na ograniczoną sumę. — Podobna historia miała miejsce w Szamotułach, gdzie urzędnik... na zamówienie dostarczył interesantowi po 24 godzinach część życzzonej ilości znaczków. (wel)

— **Gościnność czeladzi piekarskiej.** Na jednym z ostatnich zebrań czeladzi piekarskiej zjawił się pewien osobnik, przedstawiający się za dziennikarza. — Osobnik ten wziął udział w obradach, zapisując skrzętnie notatki dla swojej

gazety. Ta sumiennosc sprawozdawcy podobala się braci piekarskiej, więc podjejmowano go suto.

Naprawdę jednak prezes stowarzyszenia, p. Stan. Wawrzyniak, szukał przez długie tygodnie w całej prasie poznańskiej przyrzeczonego sprawozdania, aż wreszcie dowiedział się, że ów gość wcale nie był redaktorem.

Po takim doświadczeniu zrozumiałem jest, że p. Wawrzyniak ma żal do „redaktorów”, bo „oni tylko przyjdą się najęść i napić” i już więcej na salę obrad dziennikarzy nie wpuszczą, chociażby oni byli nawet prawdziwymi sprawozdawcami. (pt)

— **Nowy most nad Wartą — góy będą pieniądze.** Wydział rozbudowy miasta Poznania zaprojektował budowę nowego mostu, który łączyć będzie lewą część miasta z rozbudowującą się stae prawą częścią miasta. Most będzie przedłużeniem Wałów Król. Jadwigi. W tem miejscu przeprowadzona ma być komunikacja tramwajowa. Tym sposobem przedmieścia po prawej stronie Warty, jak Rataje i Staroleka, otrzymalby idealne polaczenie z Śródmieściem i Wildą. Jakkolwiek projekt jest już przez władze zatwierdzony, to jednak budowa mostu z powodu braku odpowiednich kapitałów, odłożona jest do następnych lat. (wel)

— **Z targu.** Dnia 6 b. m. na placu Sapieżyńskim placono:

Za nabiał: 1 kg masła wiejskiego 2,80—3,00 zł; 1 kg. masła mleczarskiego 3,20—3,40 zł; 1 kg. twarogu 60—70 grosz; za litr śmietany 1,40—1,60 zł; litr mleka pełnego 22—26 gr; 1 mdl. jaj 1,40—1,50 zł.

Za mięso: 1 kg. wieprzowiny 1,40 do 1,60 zł; 1 kg. wołowiny 1,40—1,80 zł; 1 kg. cielęciny 1,40—2,40 zł; 1 kg. skopowiny 1,40—1,60 zł; 1 kg. koziny 1,00—1,40 zł; 1 kg. słoniny 2,00—2,20 zł; 1 kg. smateu 2,60—2,80 zł.

Za drób i dziczyznę: kura 1,60 do 2,50 złotych; kaczką 2,00—3,50 złotych; gęś 3,00—5,00 zł; para gołębi 0,90—1,00 zł; indyk 3,50—6,00 zł; para kurcząt 2,00 do 3,20 zł; para kuropatew 1,60—2,00 zł; perlicą 1,60—2,00 zł; bażant 3,00—3,50 zł; zając 2,40—3,50 zł; królik 1,00 zł.

Za rrbv: 1 kg. szczuraka 2,20—2,40 zł; 1 kg okonia 1,60—2,20 zł; 1 kg. lina 2,20—2,40 zł; karpia 2,20—2,40 zł; suma 2,60—3,00 zł; leszcza 1,40—2,00 zł; 1 kg. białych ryb 0,80—1,20 zł; 1 kg. sandacza 3,00—3,60 zł; 1 kg. karasia 1,20—1,80 zł; 1 kg. węgorza 3,00—3,20 zł. Za ryby śniecie placono 40—60 gr. mniej. 1 mdl. raków 0,40—3,50 zł.

Za jarzyny: 1 kg. ziemniaków 7—8 gr; pietruszki 10 groszy; 1 kg. cebuli 15—20 gr; pecek rzodkiewek 10—15 gr; 1 kg. szpinaku 50—60 gr; seleru 20—40 groszy; 1 pecek buraków 15 groszy; 1 kilogram rabarberu 20—30 groszy; główka salaty 10—15 gr; 1 kg. bruksekli 0,80—1,00 zł; pecek kalarepy 10 gr; marchwi 8—10 gr; kalafior 20—60 gr; 1 kg. pomidorów 40—60 gr; główka kapusty białej 10—20 gr; włoskiej 15—30 gr; modrej 20—40 gr.

Za owoce: 1 kg. owoców suszonych 1,20—2,00 zł; 1 kg. jabłek 0,40—1,00 zł; 1 kilogram gruszek 40—80 gr; 1 kilogram winogron krajowych 60—90 gr; zagranicznych 1,60—1,80 zł; 1 kg. borówek 1,60—2,00 zł.

Za grzwbv: 1 kg. rydzów 2,00—3,20 zł; borowików 1,20—2,00 zł; maślaków 40 do 60 gr; zielonych grzybów 40—60 gr. (u)

KRONIKA WYPADKÓW

— **Wypadki uliczne.** Na św. Wojciechu, w niewielkim oddaleniu od swego mieszkania, upadła na chodniku i złamała nogę 54-letnia p. Teofila Ogonowska (Św. Wojciech 29). Po nałożeniu szyny i udzieleniu pierwszej pomocy pogotowie ratunkowe (66-66) przewiozło p. O-

LICYTACJA BYDŁA ROZPLODOWEGO W POZNANIU

Dzisiaj o godz. 11 w hali ciężkiego przemysłu Targów Poznańskich odbyła się licytacja bydła rozplodowego czarno-białego, rasy nizinnej. Wystawiono 26 sztuk bydła, z czego kilka

sprzedano jeszcze przed licytacją. Mimo duzo reflektantów, składających się z ziemian i handlarzy (także Zydów), sprzedano na licytacji tylko 7 sztuk bydła. Cena zasadnicza była 500

zł, a osiągnięto za nią 850 i 1.100 zł (za nr. 17). Licytację zorganizował Wielkopolski Związek Hodowców Bydła Nizinnego. (wel)



Nagroda Ia

Buhaj ur. 21 6 34 r hodowca: Maj. Przybroda p. Fenrycha o: Bolko po Berthold II, z Lielie m: Rabka po Bacchusie z Rabki II,

Nagroda Ib

Buhaj ur. 7 9 34 hodowca: Zarząd Przymusowy, maj. Obra p. Golina, o: Remses po Carol z Ramsey II, m: Luna po Ursus z Ramsey II.

Nagroda II a

Buhaj ur. 18 7 34 hodowca: Maj. Przybroda p. Fenrycha o: Bolko po Berthold I, z Lielie m: Rita III, po Bolko z Rity II. RYSOWAŁ Z NATURY L. PRAUZINSKI

gonowską do szpitala miejskiego. — Na chodniku przy zbiegu ulic Strumykowej i Przemysłowej poraniła się dotkliwie w głowę p. Juljanna Cejba (ul. Strumykowa 10). Ofiarę wypadku po doraźnym opatunkum na stacji pogotowia przewieziono do domu. (kl.)

KRONIKA POLICYJNA

— **Włamywacze w areszcie.** W ostatnich dniach wykryła policja poznańska sprawców kilku włamań i kradzieży. W areszcie policyjnym osadzono 24-letniego Karola Bogana bez stałego mieszkania, poszukiwanego przez sąd okręgowy w Poznaniu i komisariat I. Ujęto również jego współnika 23-letniego Michała Jahnsa (Gen. Umińskiego). Obaj są podejrzani o kradzież z włamaniem do mieszkania. Tak Bogań, jak i Jahns są 14 razy karani za różne kradzieże. Jahns ponadto karany już był za napad rabunkowy, opilstwo i awantury. — W dochodzeniach, prowadzonych w sprawie włamania do kiosku Jana Szymkowiaka na Wielkich Garbarach 10, ujęto jako sprawców Czesława Stolarskiego z Naramowic, Marcina Orpela (Wenecjańska 11-12) i Stanisława Dłużewicza (Chwaliszewo 27-28). Jak się okazuje, wymienieni dokonali kradzieży na kwotę 900 zł, którą im udowodniono. Wymienionych przestępców odstawiono do sądu grodzkiego, gdzie zawieszono nad nimi areszt śledczy. — Ujęto też sprawcę kradzieży z włamaniem, dokonanej w strzelnicy p. Władysława Hyżego przy Drozde Dębińskiej nr. 1. Skradziono tam rower męski i dwie wiatrówki ogólnej wartości 300 zł. Sprawcy tej kradzieży, Stanisławowi Sorgemu (Droga Dębińska 1) skradzione przedmioty odebrano i zwrócono p. Hyżemu. — Wyświetlono też kradzież z włamaniem, dokonaną w składzie spożywczym p. Kazimierza Michalaka przy ul. Marszałka Focha 77 w nocy na 27 października r.b. Podczas rewizji mieszkaniowej u Michała Serafina przy ul. Spokojnej 21, podejrzano o paserstwo, oprócz towarów skradzionych p. Michalaka, znaleziono maszynę do pisania marki „Adler”, pochodzącą prawdopodobnie także z kradzieży. Pozostawili ją tam paser Seweryn Manicki (ul. Łąkowa 19). Ponadto podejrzani są w tej sprawie jako paserzy Walenty Sychalski (ul. Sew. Mielżyńskiego 3), Andrzej Biegański (ul. Fr. Ratajczaka 11a), Leon Geppert (Zagórze 5a) i Wiktor Nowaczyk (Górna Wilda 30). (kl.)

KRONIKA SADOWA

— **Żyd skazany za fałszywe bankructwo.** W dniu wczorajszym zakończony został proces przeciw Abramowi Lipskiemu, oskarżonemu o fałszywe bankructwo swego składu w Poznaniu i poszkodowanie wierzycieli na sumę około 25 tys. zł. Po orzeczeniu biegłego Kowalewskiego, zabrał głos prokurator, domagając się surowego wyroku. Osk. Lipski w dalszym ciągu utrzymywał, że działał uczciwie i prosił o uniewinnienie. Sąd po naradzie ogłosił wyrok, skazujący Abrama Lipskiego na 1 rok więzienia. Oskarżony zapowiedział apelację. (m)

Z WIELKOPOLSKI

— **Bydgoszcz.** Z okazji święta w dniu 11 listopada prezydent miasta zwraca się z prośbą o udekorowanie domów flagami. Specjalny komitet wydał odezwę, nawołując do wzięcia udziału w obchodzie, który skupi się na uroczystej mszy św. połowej o godz. 10 na dziedzińcu 15 pułku artylerii i defiladzie wojska oraz organizacji wzdłuż ul. Gdańskiej o godz. 11.30. — Wczoraj, we wtorek o godz. 20.50 wybuchł pożar w starej szopie, położonej o kilkaset metrów za lotniskiem przy Szosie Szubińskiej. W szopie tej, która służyła do wypróbowywania silników, znajdowało się kilka beczek benzyny. Na ratunek pospieszyła straż ogniowa z Bydgoszczy, ale planujące szopy nie zdołano uratować. Przypuszcza się, że ogień spowodowała nieostrożność robotników. — Wczoraj na narożniku ul. Podwałe i T. Magdzińskiego powstał w podwórzu pożar. Po przepaleniu sufitów na parterze, płomień wydostał się na poddasze. Ponieważ w miejscu tym zabudowanie jest zwarte, a pionowy dom posiadał drewniane galerie, istniała obawa rozszerzenia pożaru. Po półtora godzinnej pracy udało się straży ogniowej pożar ten zlokalizować.

— Zarząd miasta przeprowadza rejestrację wolnych mieszkań. Z tego powodu Tow. Właściciele Nieruch. zwraca się z prośbą o dokładne i szybkie wypełnienie nadesłanych formularzy statystycznych. — W piątek o godz. 17 w Teatrze Miejskim odbędzie się wieczornica, zorganizowana przez bydgoską Komisję Młodzieży. Impreza ta odbędzie się pod reżyserią dr. Chmielarskiej, chórami dyryguje prof. Malecki. Nosi ona nazwę „Młodzież — żołnierzowi”. — W czwartek o godz. 18.30 gniazdo sokoła Białawy — Wielkie Bartodzieje urządza doroczne zebranie kościuszkowskie w sali restauracji przy rzędzi. — Oddz. Kola Pań przy Kat. Stow. Kobiet organizuje w czwartek o godz. 18 herbatkę towarzyską w sali Reursy Kupieckiej. — W nadchodzącą niedzielę o godz. 12.45 Tow. Przyj. Sztuk Pięknych urządza wspólne zwiędzenie wystawy medalii belgijskich w Muzeum Miejskiem. Zapewnione fachowe objaśnienia wystawy.

— W niedzielę o godz. 12 w kinie „Kristal” urządza orkiestra „Bis” koncert na serbskich instrumentach, przeznaczając dochód na odzież dla najbiedniejszych. — W tarytku państwowym uległ wypadko

Proces o wielkie nadużycia w Inowrocławiu

Inowrocław (c). Wśród olbrzymiego zainteresowania i niebываłego napięcia rozpoczął się we wtorek w południe przed bydgoskim sądem okręgowym na sesji wyjazd. w Inowrocławiu, pod przewod. sędziego Zwierzyńskiego, proces o skandaliczne defraudacje, dokonane w lokalnym Komitecie Funduszu Pracy i Funduszu Pomocy Bezrobotnym w Inowrocławiu, jakie miały miejsce w latach od 1931 do 1934.

Na ławie oskarżonych zasiadło 9 osób, w tem 3 funkcjonariuszów lokalnego komitetu F. P. oraz dwóch urzędników zarządu miejskiego, którzy piastowali stanowiska sekretarzy komitetu Funduszu Pracy.

O dokładności wygotowania akt oskarżenia świadczy fakt, że w trakcie długotrwałego śledztwa przesłuchano blisko 2 000 osób, przeważnie z pośród

miejskowych bezrobotnych. Akta sprawy zawierają 20 grubych tomów, nie licząc innych dowodów rzeczowych.

Jeżeli chodzi o winę poszczególnych osób, to część oskarżona jest o kradzież środków spożywczych i opałowych, dalsza grupa znów o fałszowanie wykazów bezrobotnych, handel i rozprzedaż kartek żywnościowych wzgl. niedopełnianie powierzonych obowiązków urzędowych. Ogółem zginęło 10 tysięcy kg mąki, 40 centnarów chleba, blisko 1 000 centn. kartofli, 5 000 centn. węgla i cała masa cukru.

Po stwierdzeniu personalij rozpoczęło się przesłuchiwanie oskarżonych, które przeciągnęło się do późnych godzin popoł. Żaden z nich nie przyznaje się do winy. Wieczorem zeznawali pierwsi świadkowie, zasadniczo obciążająco.

Proces potrwa około 3 dni.

APOLLO - METROPOLIS

Seanse 5 — 7 — 9 Seanse 5,15 — 7,15 — 9,15

Od jutra, czwartku 7-go h. m.

JAN KIEPURA

w arcydziele
niezrównanej
miary

„KOCHAM WSZYSTKIE KOBIETY”

(wersja niemiecka - niektóre arje w języku polskim)

Dziś, w środę, poraz ostatni — przepiękny film
możesz „RAPSDIJA BAŁTYKU” 17/154

wi robotnik Bronisław Królikowski (ul. Toruńska 278). Spadła mu na nogę belka, która spowodowała złamanie nogi w kolanie.

— Sąd grodzki rozpatrywał sprawę 21-letniego Pawła Okulskiego, posługacza aptecznego. Otrzymawszy od swego chlebodawcy, p. Świdzkiego, około 400 zł dla przekazania ich na konto P. K. O., Okulski sprzeniewierzył tę sumę i uciekł do Poznania. Sąd skazał oskarżonego na 8 miesięcy więzienia, z zawieszaniem na 3 lata.

— **Inowrocław.** Niewykrył sprawy włamania się do plebanii w Murzynnie, zabierając ks. prob. Menciowi wszelką garderobę, futra i t. p. Szkoda wynosi kilka tysięcy zł. Poza tem złodziejnie wtargnęli do kościoła ewangelickiego w Rojewicach, plundrując szafy i szuflady. Zabrali kilka obrusów i szereg innych przedmiotów wartościowych.

— **Chór męski „Echo”** urządza wieczorek jesienny dnia 16. bm. w salach hotelu Basta.

— Ks. kanonik Schulz błogosławił związek małżeński pomiędzy p. Marią Pilchowską z Broniewa a p. Ed. Szulcem z Wierzuchinka.

— **Przełożona Siostr Elżbietanek** w Gniewowie, siostra Iluztruca, obchodziła 25-lecie swego powołania zakonnego. Na intencję jubilatki odprawił uroczystą mszę św. ks. prob. Makowski.

— Sąd okręgowy rozpatrywał sprawę Mieczysława Jakobowskiego z Klepar pod Murzynem, który — uderzony w czasie sprzeczek przez ojca w twarz — tak silnie zmierzyl orzykiem w głowę ojca swego sp. Wincentego, że ten po kilku minutach wyzionął ducha. Sąd skazał ojca-obię na 10 lat więzienia.

— W Gniewowie odbyła się uroczystość poświęcenia okazałego pomnika Serca Jezusowego, którego dokonał ks. kan. Fibak. Wieczorem niezliczone tłumy wiernych wzięły udział w akademii, na której referat wygłosił ks. prof. dr. Gronkowski z Poznania.

— **Śmierć pod kołami pociągu na trasie Baborce — Zaborowo** znalazł 10-letni uczeń Paweł Lewandowski z Baborce. Nieszczęśliwy chłopiec chciał wskoczyć na stopień wagonu towarowego, jednakże zeszłał się i wpadł pod koła. Śmierć nastąpiła momentalnie.

— **Obowiązki naczelnego lekarza Ubezp. Społ.** na miejsce dr. Garduli, który odszedł do Łodzi, przejął p. dr. Moczulski.

— **Ciekawe zawody ping-pongowe** odbyły się pomiędzy K. S. M. — Matwy a „Goplanją”. Zwyciężyło K. S. M. w stosunku 3:2.

— **Zuchwałej kradzieży na szkole** rolnika Zaleskiego w Tarkowie dokonał kuzyn poszkodowanego Feliks Z. Skradł on szereg narzędzi rolniczych, którą zdołał już spieniężyć.

— **Fałszywe pieniądze** usiłował puścić o bieg 21-letni Jan Czarnecki z Sobieszni, za co sąd grodzki wymierzył mu miesiąc aresztu.

— **Krotoszyn.** W tych dniach założone zostało tutaj Kolo Miłośników Sceny. Do zarządu weszli: Musiał Bol. — prezes, Grzegorzewski Jan — zastępca, Czerwiński Teofil — sekretarz, Koteczka — zast. sekretarza, Rajterowa — skarbnik, Jelinowski i Polomski — komisja rewizyjna. (fk)

— **Kościan.** Podjęta przez miejski komitet Fund. Pracy walka z żebractwem i wzięciem stwem wykazuje dodatnie skutki. Włóczęgów i żebraków na ulicach miasta nie widać. Władze policyjne zlikwidowały obozowiska i miejsca noclegowe wędrujących żebraków, urządzone po wsiach w okolicy miasta. Mieszkańcy miasta w większości stosują środki, zalecane przez Komitet F. P., i nie dają włóczęgom jałmużny gotówkowej, lecz bonę żywnościową, nabywane z miejsk. komitetu Fund. Pracy.

— **Konferencja** wywiadowska dla rodziców i opiekunów młodzieży gimnazjum im. św. Stanisława Kostki odbędzie się w dniu 7. bm. od godz. 15—16.

— **Miejski komitet Fund. Pracy** powziął uchwałę, że pomoc wydawana będzie tylko tym bezrobotnym, którzy zamieszkuje w Kościanie przed 1 maja br., to znaczy, że akcja pomocy doraźnej odąd i w przyszłości nie będą tylko

objęci bezrobotni, którzy sprowadzili się do Kościana po wymienionym wyżej czasie.

— **Uroczystość poświęcenia sztandaru** urządził w dniu 3. bm. Kat. Stow. Młodz. męskiej Czarków—Naclaw. Rano o godz. 9.30 odbyła się w ogrodzie Hot. Warszawskiego zbiórka zaproszonych towarzyszt, poczem wyruszone do kościoła farnego na nabożeństwo, podczas którego nastąpiło poświęcenie sztandaru. Po mszy św. i defiladzie na Rynku odbyła się uroczysta akademia, na której piękne przemówienie wstępnie wygłosił asystent ks. Klebba. Akademię urozmaiciły występy chóru męsk. „Halka” Czarków—Naclaw oraz deklamacje członków K. S. M. Punktem kulminacyjnym akademii był referat delegata centrali K. S. M. z Poznania, który szeroko rozwinął się nad ideologią pracy K. S. M. (mk)

— **Mogilno.** W dniu Wszystkich Świętych odbyło się zakończenie misji św. wielką procesją z krzyżem przez całe miasto. Procesje celebrował ks. prob. Brodowski. Wielki 10-centnarowy krzyż-dębowy nieśli na zmianę ojcowie, matki, panny i młodzieńcy. Na czele procesji kroczyli liczne szeregi członków Stronnictwa Narodowego.

W ostatnim etapie procesji krzyż nieśli Młodzi Stron. Narod. Krzyż misyjny ustawiono przy klasztorze benedyktyński, poczem podnieśli kazanie wygłosił O. misionarz Domański z Warszawy. Misja św. trwała dwa tygodnie, a nauki wygłaszał OO. Misionarze z Warszawy. Specjalne podziękowanie za zorganizowanie misji św. należy się ks. prob. Brodowskiemu, jak i OO. Jezuitom. Na pożegnanie OO. misionarzy na dworcu mogileńskim stawiły się gremjalnie K. S. M. żeńsk. i męsk., Akcja Katol. Sodalicia Panów, Dzieci Marii, Stron. Narod. i harcerze.

— W dniu 2. bm. na linii kolei wąskotorowej, pomiędzy wsią Głębokie a Maszyńce, usiłował wskoczyć na wagon 9-letni Paweł Lewandowski. W pewnym momencie dostał się pod koła wagonu i został zmasakrowany. Śmierć chłopca nastąpiła zaraz.

— **Do mieszkania roln. Stanisława Ziętare** w Markowicach włamało się w nocy dwóch osobników, zapomocą wybicia szyby w oknie. Następnie wyważyli drzwi do sypialni i tam, zagrożony śpiącemu Ziętarze rewolwerem, zrabowali mu 1,50 zł gotówki i skórzą wartości 300 zł.

— **Podczas ucztu weselnej** u p. Ganzu w Padniewie nieznanymi osobnikami okradli gości z garderoby, która z braku miejsca przechowana była na strychu. Na miejsce kradzieży przybyła policja z psem, który po 8 godzinach natrafił na ślad złodzieja, którym okazał się parobek p. Ganzu, Iwan Mucha z Padniewa. (mm)

— **Mogilno.** Jako podejrzanych o rozbój, dokonany w dniu 2. bm. na roln. Stanisława Ziętare z Markowic, ujęto Stanisława Makowskiego i Kazimierza Słomńskiego z Kamionki, pow. toruńskiego. Są oni podejrzani również o dokonanie podobnego rozbój na terenie pow. toruńskiego. Odstawiono ich do dyspozycji władz sądowych. (kl)

— **Ostrów. Inż. Tarnowski,** naczelnik tułtejszych „Warsztatów wagonowych” przeniesiony został do Warszawy, a inż. Głotz, naczelnik ruchu P. K. P., do Krakowa.

— **Zmarł kierownik szkoły** w Biernacicach sp. Franciszek Kusy. Pochowano go w poniedziałek w Pogrzybowie.

— **Koncert** śpiewaczki Krysiewiczowej, skrzypka Janiego i pianisty Lisickiego, odbędzie się tu w listopadzie.

— **Kurs 9-dniowy 11-go stopnia P. W.** przy 60 p. p. rozpocznie się 12 listopada r.b.

— **Pogrzeb sp.** Bronisława Lorycha, kierownika szkoły w Zacharzewie, odbył się tu w niedzielę po południu przy niezwykle licznych udziałach publiczności. Staneli w komplecie koledzy Zmarłego z Stow. Chrześc. Nar. Naucz. Wszystkie towarzystwa z podmiejskiego Zacharzewa z „Sokolem” na czele, wzięły udział w pogrzebie.

— **Substancję** dobr rycerskich Rososzy i Sieroszewice, o której w swoim czasie donosiłszy cofnął główny wierzyciel Bank Ziemstwa Kredytowego i przetarg nie odbył się.

— **Droge od nowego kat. cmentarza do Wenezji** poddaje się gwałtownej naprawie przy fi-

nansowej pomocy Funduszu Pracy.

— **Kwesta uliczna** na cele walki z pijactwem, urządzona w niedzielę, przyniosła 91.58 zł.

— **Program 17-tej rocznicy** wyzwolenia przewiduje 10. bm. capstrzyk o godz. 18.30, nazajutrz 11. bm. o godz. 10.30 nabożeństwo w kościele, po nabożeństwie defilada na rynku, wieczorem akademija w teatrze miejskim.

— **Skradziono z składu** piekarza Kuśnierzczaka, przy ul. Kościelnej, z kasy około 30 zł.

— **Koncert chóru** kościelnego odbędzie się 8 grudnia. Udział w koncercie weźmie artystka-śpiewaczka Krygiel-Bernacka.

— **Zawody szachowe** o mistrz. m. Ostrowa urządza K. P. W. Wpisy należyli uskutecznić do połowy listopada codziennie od godz. 18.30 do 21 w K. P. W. przy dworcu. Oplata wynosi 2 złote.

— **Swarzędz.** Na powracającego z dworca mieszkańca Swarzędza Ignacego Doreckiego napadło kilku osobników, którzy go dotkliwie pobili do utraty przytomności.

— **W czasie trwania** wystawy książki i prasy katolickiej, która się mieści w „ognisku K. S. M. męskiej”, t. j. w strzelnicy, uruchomiona jest czytelnia od godziny 19 do 22. Wstęp bezpłatny. Zamknięcie wystawy nastąpi 10 bm. o godz. 18, poczem odbędzie się krótki wieczorek taneczny dla członków K. S. M.

— **Tegoroczny „dzień młodzieży”** przypada w Swarzędzu 17. bm. W czwartek, piątek i sobotę odbędzie się rekolekcje dla młodzieży, poczem rano w niedzielę na mszy św. o godz. 9 generalna komunja św. Wieczorem 17. bm. wieczornica ku czci św. Stanisława Kostki w sali Hotelu Polskiego o godz. 19.30 Miedzy im. kapitalne przedstawienie p. t. „Komunista spadkobierca”. (sd)

— **Znina.** W ub. niedzielę obchodzili złote gody małżeńskie pp. Jan i Marianna Nowakowie w Mokronosach.

— **W miesiącu** października urząd Stanu Cywilnego zanotował 16 urodzeń, 9 zgonów, ślubów zawarto 6.

— **Egzamin sędziowski** zdał p. Wincenty Walczak z Żnina.

— **Zawiazano się tutaj tow.** pod nazwą „Pańskie Tow. Nocnego Bezpieczeństwa”, „Naspa”. W tow. tem ubezpieczyli się obywatele przedsiębiorcy oraz właściciele kamienic. (zd)

Z POMORZA

— **Grudziądz.** Na zakończenie Tygodnia Miłośnictwa odbyła się w teatrze uroczysta akademija, zorganizowana przez „Caritas”. Na akademii obecni byli przedstawiciele władz cywilnych i duchowieństwo z ks. prał. Partyka na czele. Wykład „Z doh i niedoły wychodztwa” wygłosił prof. Szykliński. Część koncertowa wypełniło trio dr. Frenkla, gra na fortepianie p. Emilji Wolskiej oraz śpiew chóru kolejarzy.

— **Dowódca piechoty** dywizyjnej w Grudziądzu mianowany został w miejsce pułk. Kustronia, przeniesionego do Białej, pułk. Ignacy Ozierski z Grodna.

— **Na linii kolejowej** Grudziądz — Noworzulic się w pobliżu dworca w Klonowie pod nadchodzący pociąg 25-letni osobnik, ponosząc śmierć na miejscu. Ze znalezionej u denata notatki wynika, że odbiera sobie życie w 16 rocznicę śmierci ojca.

— **W lipcu br.** napadł bandyta Florjan Gmiński wracający do domu 80-letnią Joannę Hofmann, chwycił starszkę za głowę i zamknął jej usta, podczas gdy drugi bandyta Bernard Guza skradł jej ukryty w odzieży woreczek z gotówką 180 zł. G., którego policja aresztowała, zasadzony został na 4 lata więzienia. Jego współnika nie udało się dotąd ująć. (gn)

— **Toruń.** W nocy nad Wisłą termometr wskazywał 4 stopnie C. poniżej zera. Wisła zakryła się delikatną powłoką lodową.

— **Ostatnio bawili tu** generalny konserwator Jerzy Remer i prof. Rutkowski z Warszawy oraz dr. Dabór z Poznania. Przeprowadzili oni szczegółowy przegląd prac konserwatorskich przy freskach św. Jakoba.

— **Z inicjatywy** Sodaliji Marjańskiej uczniów przy gimn. im. Kopernika odbył się koncert religijny z udziałem chórów „Dzwoni” i „Lutnia” oraz solistów prof. Niekraszowej, dr. Koppa, p. Ruskowskiej.

— **Uroczystość 10-lecia** obchodził Kat. Stow. Mł. Żeńsk. parafii Najśw. M. P. pod protektorem dziekana ks. kanonika Leona Kozłowskiego i prezydenta miasta p. Bolta.

Składki i pokwitowania

W administracji naszej złożono w dalszym ciągu:

W administracji naszej złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Wl. Juszcak zamiast kwiatów na daleki grób siostry s. p. Jadwigi Teresy Nowakowskiej, z prośbą o modlitwę za spokój jej duszy, 1,50 zł; — B. S. K. zamiast wieńca na trumnę s. p. Stanisława Orzalkiewicza 6 zł; — Mielcarkowa z podziękowaniem za szczęśliwy przebieg operacji 5 zł; razem z poprzednio pokwitów. 156,50 zł.

PP. Dyr. Wieczorkowie złożyli na ubogich 100,— zł zamiast wysyłki podziękowań za otrzymane życzenia z okazji 25-lecia małżeństwa. Za hojny dar serdecznie „Bóg zapłać”. Pozn. Okręg „Caritas”.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi:
Dnia 5. b. m. wywieziono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Owdow. mistrz piek. Kazim. Polak w Obornikach i służ. Marija Zwiernik; służ. Jan Menzel i fryzj. Janina Krankowska; tok. Marjan Bandurksi i ekspedj. Frane. Jankowska; mur. Czesław Matysiak w Biskupicach Dłużyńskich, pow. Kościan i eksp. Marianna Stankowiak w Sokolowicach; pom. stol. Michał Wilczyński w Krzyżownikach i Wanda Foltynówna w Krużyńku, pow. Jarocin.

Zgony:
Dnia 5 listopada 1935 r. następujące zgony zapisano: Władysława Nowakówna, robotnica, 33 lat; Jadwiga Dziewulska z domu Zamoyska, 60 lat; Michał Kowaleki, restaurator, 53 lat; Lidja, Marija Gendaszówna, 4 lat, 7 mies. 19 dni; Ewa Grzeszowiakówna, pół dnia; Franciszek Soltysiak, robotnik, 27 lat; Babcina Pawłowicz, z domu Blazek, wdowa 89 lat; Jan Grzybowski, emerytowany kolejarz, 74 lat.

Wczoraj o godz. 12 min. 40 w Zakł. SS. Przemienienia Pańskiego rozstała się z tym światem s. p. Jadwiga Dziewulska, z domu Zamoyska z Jankowic, pow. pozn. w 61 roku życia. (pt.)

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

POZNAŃSKIE OBRADY NAUKOWE

Komisja Historyczna T. P. N. w Poznaniu odbędzie zebranie dzisiaj w środę, dnia 6 listopada 1935 r. o godzinie 18 w Archiwum Państwowym w Poznaniu. Na porządku dziennym: I. Referat ks. dyr. Nowackiego pt. „Założenie i uposażenie opactwa cystersów w Byziewie”. II. Sprawozdanie z wyjazdu do Wołynia u ujść Odry.

Wydział Lekarski Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk odbędzie zebranie wspólnie z Oddziałem Poznańskim Polskiego Towarzystwa Dermatologicznego w piątek, 8 listopada 1935 r. o godz. 20 c. t. w sali wykładowej Kliniki Dermatologicznej U. P. Szpital Miejski III p. ul. Szkolna 10. Na porządku obrad: 1. Komunikaty Zarządu. 2. Pokazy. 3. Wykład prof. Dr. A. Straszyńskiego: „O alergicznych schorzeniach skóry ze szczególnym uwzględnieniem etiologii i patogenetyki wyprysku (eczema)”.
Komisja Geograficzna Pozn. Tow. Przyj. Nauk w Poznaniu odbędzie w piątek dnia 8 listopada br. o godz. 18 w sali Instytutu Geograficznego U. P. IV Naukowe Posiedzenie. Prof. dr. Stanisław Pawłowski referuje 1) pracę doc. dr. R. Galona p. t. „O stosunku dyluwium do płyty krystalicznej w obszarze granicznym koło Ostek (studium porównawcze)”. 2) swoją pracę p. t. „Wydma a człowiek”. Nastąpi: 3) przyjęcie nowych członków. Ze względu na punkt 3 prezydium prosi: P. T. Członków o niezawodne przybycie.

Wileńskie Tow. Filozoficzne odbyło posiedzenie naukowe z odczytem prof. dr. Bogumiła Jasinowskiego, „Charakterystyczne cechy greckiej myśli naukowej”.

OCHRONA ZABYTKÓW

Nowy konserwator. Na województwo wileńskie i nowogrodzkie został zamianowany konserwatorem zabytków dr. Ka-wery Piwocki. Poprzednio stanowisko to zajmował dr. Stanisław Lorentz.

Wędrowna starożytność. Z Katowic donoszą nam (ad): W Knurowie rozebrano starożytny kościółek, pochodzący z 1599 roku, ponieważ miejscowość nie miała funduszy na konserwację zabytku, który zresztą ucierpiał w dużym stopniu od niszczyli. Zabytek ten nabył Chorów. Przeniesiony kościółek stanie w parku Wzgórza Wolności i będzie atrakcją dla wielu turystów polskich i zagranicznych.

TEATR

Co grają w Krakowie? Po występach Junoszy, teatr miejski wystawił znaną i u nas „Muzykę na ulicy”. Wielki sukces zdobył sobie p. Szubert, którego Kraków pozyskał z teatru Polskiego w Poznaniu.

Solska gra w Warszawie. W sztuce p. Janiny Morawskiej p. t. „Lafucy”, wystawionej w teatrze Nowym. Sztuka spotkała się z wielkimi zastrzeżeniami krytyki, Solska w roli kobiety, która przed 20 laty zamordowała męża, miała ogromny sukces.

„Dziady” w Katowicach. Nasz korespondent katowicki (ad) donosi: Teatr nasz wystawił „Dziady” Mickiewicza z udziałem całego zespołu. W roli Rollisonowej wystąpiła znana tragiczka Wanda Siemaszkowa. Gustawa-Konrada grał p. Stefan Czajkowski, księdza Piotra p. Ostoja-Staszewski, senatora Nowosiłcowa p. Godlewski. Oprawę sceniczną dał art. mal. Jarnutowski, reżyserował p. Pobóg-Kielanowski. Przedstawienie było prawdziwym wydarzeniem kulturalnym. To też widownia była zapelniona. Na prowincji, a więc w Cieszynie, Bielsku, Chorzowie i pobliskim Bytomiu grana jest „Muzyka na ulicy”.

LITERATURA

Nowy Kiedrzyński. „Wiosna wśród kamienia” Stefana Kiedrzyńskiego jest drugą częścią „Dnia upragnionego”; stanowi zresztą odrębną całość i wiąże się z tamtą powieścią tylko przez osoby. Zawiera ona wszystkie cechy twórczości tego „nadmorskiego” pisarza „Kurjera Warszawskiego”: lekkość pióra, żywość narracji, bardzo dobrą znajomość środowiska opisywanego i dar obserwacji, a z drugiej strony brak jakichś większych aspiracji artystycznych, chęć głębszego wnikięcia w sprawy ludzkie, zarówno jak staranniejszego opracowania formalnego.

Rzecz dzieje się oczywiście w Warszawie, bohaterami są ludzie z warstwy średniej inteligencji urzędniczej, obracający się wśród pospolitych konfliktów dzisiejszych, bezrobocia i kłopotów rodzinnych. Oryginalny rys wprowadza autor przez zaciepienie wątku o teren rodzimej produkcji filmowej, poruszony już w „Dniu upragnionym”. Kiedrzyński jest pisarzem bardzo popularnym ze względu na bliskość tematów, jakich dotyka, na żywość odczuwania drobnych kłopotów dzisiejszego życia i zdrową atmosferę moralną swych dzieł. „Wiosna wśród kamienia”, wydana starannie przez Trzaskę, Ewertę i Michalskiego, zdobyć sobie zapewne poczytność nie mniejszą (A. M.).

PADEREWSKI SKOŃCZYŁ LAT 75

Ludzie, którzy na tarczy zegara utrwalili rytmikę czasu swych dni i mocy, wyczuwają również potrzebę ujmowania rytmu całego życia w pewne okresy; okresom tym nadano symboliczne znaczenie w owych nazwach: srebrne, złote i diamentowe rocznice... Diamentowe gody życia obchodzi w dniu 6 listopada bież. roku I. J. Paderewski. Ale w liście otwartym, napisanym pod adresem przyjaciół, którzy pragnęli uczcić i Jego rocznicę, prosił Paderewski o zaniechanie uroczystości, do jakich czyniono już przygotowania, podając piękną rację: iż długie życie nie jest osobistą zasługą człowieka, lecz darem Boga...

Skoro życzeniu temu stało się zadość to jednak nie stoi na przeszkodzie temu, aby zmanifestować naszą radość i wyrazić wdzięczność Bogu za ten dar, jakiego Mu raczył udzielić, życząc gorąco: ad multos annos.

Paderewski nie pragnął, aby na tę Jego rocznicę zwrócono uwagę — ale zegar dziejowy tak dziwnie jest uregulowany, iż równocześnie wybija godzina diamentowych godów Paderewskiego wraz z ćwierćwieczem pamiętnych chwil w życiu przedwojennym Polaków — chwil wysoce znamiennych, a których On był głównym bohaterem.

Pamięci ich nie zatrzeć nie jest w stanie — Oto przed ćwierć wiekiem stanął w Krakowie ufundowany przez Paderewskiego pomnik Grunwaldzki — i w tym samym 1910 roku we Lwowie usłyszano pierwsze w Polsce wykonanie Jego Symfonii h-moll, oraz słynną mowę ku czci Chopina. Był to rok, w którym Paderewski objawił się Polsce w potrójnym charakterze: przewidującego polityka, który budził i krzepił sumienie Narodu uwidocznieniem wspomnienia Grunwaldu („dzieła zrodzonego

niez nienawiści do wroga, lecz z głęboką miłością Ojczyzny”); wielkiego twórcy muzycznego, który umiał po mistrzowsku zakłąć w dźwięki symfonii obraz cierpień, walk i prorocstwo Zmartwychwstania Ojczyzny, oraz nieporównanego poety, który w swej mowie, pełnej czarujących obrazów i głębokich myśli, stworzył najpiękniejszy pomnik, jaki żywym polskiem słowem można było złożyć w hołdzie Chopinowi. Dzisiejszemu pokoleniu muzyków, któremu obcem być może pojęcie kompozycji, jednoczącej w sobie nie tylko wysoce artystyczne, ale ideowo-patriotyczne wartości, trzeba zacytować symfonię Paderewskiego jako przykład kapitalnego dzieła, ale zrodzonego nie z racji czysto muzycznej, lecz z potrzeby wcielenia w formę dźwiękową (również poetyczną, jak wspaniale skonstruowaną) — idei, której literacko-poetycznym ujęciem był powstały — mniej więcej w tym samym czasie, kiedy komponowaną była symfonia, Hymn Wyspiańskiego: *Veni Creator*

Budzenie wiary Narodu we własne siły i jaśniejszą przyszłość było wstępem do późniejszej, wiekopomnej działalności Paderewskiego w czasie wielkiej wojny; działalności, która w historii zmartwychwstałej Polski zapisana została złotymi zgłoskami.

A jeżeli należy wierzyć zacytowanemu powyżej słowom Paderewskiego, że długie życie nie jest osobistą zasługą, lecz darem Boga, to równocześnie trudno się oprzeć myśli, że ten dar bywa przez Boga udzielany celowo wybrańcom, mającym dokonać tych mnogich czynów, do których przez Opatrzność powołani zostali.

Dr. Henryk Opieński.
Morges.

SLAWISTYKA

Polonica w Niemczech. Ostatni tom wydawanego przez berlińskiego slawistę prof. Vasmera „Zeitschrift für slavische Philologie” zawiera, prócz poematu Walentego Rozdzieńskiego „Officina ferraria”, obszerny artykuł nieznużonego poprzednika Vasmera na berlińskiej katedrze slawistyki, Aleksandra Brücknera. Sędziwy, a stale czynny uczony roztrząsa krytycznie treść polskich czasopism językowych, nowe prace historyczno-literackie, wreszcie studja z zakresu etnografii i historii. Dodatnio wyraża się o pracy poznańskiej polonistki Soberakówny o Kochanowskim, jako tłumaczu. (T. Gr.)

POLSKI GRAFIK PORTRETUJE ANGIELSKIE ZNAMENITOŚCI

Z Londynu donoszą nam (sl): Bawi w Londynie od dłuższego czasu znakomity grafik, Stefan Mroźewski, autor słynnych drzeworytów ilustracyjnych do „Don Kichota”, które zdobyły sobie na wystawach europejskich niemal rozgłos, podobnie jak cykl „Bajka o królu Złota Maska”, nagrodzony wielokrotnie na wystawach w kraju i zagranicą.

Mroźewski urządza teraz swoje wystawy w różnych centrach świata. Obecnie drzeworyty jego znajdują się, jako pokaz zbiorowy, równocześnie w Milwaukee i w Chicago, po tej zaś stronie oceanu w Dublinie i w Paryżu.

Pobyt londyński poświęca nasz artysta portretom drzeworytowym, które tworzą cykl angielskich znakomitości dnia dzisiejszego. Dotychczas pozowali mu: G. B. Shaw, H. G. Wells, oraz lord Cecil. Portrety ich są już gotowe, dalsze na warsztacie.

RUCH REGIONALISTYCZNY

Muzeum regionalne i eksmisja. Istniejące w Kielcach od 28 lat Muzeum Świętokrzyskie otrzymało nakaz wyprowadzenia się, z powodu zalegania z czynszem na sumę 1.000 złotych. Jedyną jego subwencją jest 1.200 złotych rocznie od miasta Kielc. Ma ono także inne zobowiązania, więc zachodzi obawa, że zbiory będą po eksmisji zajęte przez komornika i zlicytowane...

Nowy kwartalnik regionalny powstanie w Radomiu. Zakłada go miejscowe Koło Przyjaciół Kultury wspólnie z Kołem Miłośników Historji. Będzie to pismo naukowo-społeczne, poświęcone zagadnieniom regionu radomskiego.

MUZYKA

Z muzycznego Śląska. Z Katowic donoszą nam (ad): Odbył się recital fortepianowy Wandu Kopeckiej. Na programie były utwory: Bacha, Liszta, Szymanowskiego, Malinowskiego, Maciejewskiej, Kabalewskiego, Aleksandrowa i Nowaka.

VARIA

Litwa ma tańczyć po litewsku. Pismo litewskie „Rytas” donosi, że specjalna komisja zajmie się litwinizacją tańców nowoczesnych, względnie stworzeniem specjalnych litewskich. Czy nie warto by raczej wznowić dawne ludowe? Oczywiście o ile się przechowują.

W Towarzystwie Polsko-Angielskim w Poznaniu rzeczoznawca-specjalista w konserwowaniu dzieł sztuki, p. Wacław Widgier z Warszawy wygłosił dnia 4 b. m. odczyt w języku angielskim n. t. „Sztuka kolekcjonowania sztuki”. Prelegent umiejętnie zgrupował poważną ilość ciekawych faktów z tego zakresu, przeprowadził analizę i postawił kilka dobrze przemyślanych wniosków. Odczyt wywołał zainteresowanie i obfita dyskusję.

Pisma nadesłane

„Szpargaly”. Zesz. 7 (12). Treść: L. Simon: „Polska literatura historyczno-teatralna”. — Biuletyn nr. 12. — Adres Red. Warszawa, Świętokrzyska 10.

„Pro Christo”. Nr. 11. Treść: Dr. K.: „Synowie wdowy”. — „Ostrzegamy!” — J. Archita: „Pan Skiński nie ma racji”. — „Walka o liczbę godzin religji na Śląsku”. — B. Gozdawa: „O czem mówią i co piszą?”. — Sprawy bieżące. — E. J. J.: „Ze wspólnego frontu”. — „Warto jeszcze raz przeczytać”. — „Rzeczy, które należy pamiętać”. — Sprawozdania i krytyki. — Przegląd ksiątek. — Adres Red. Warszawa, ul. ...

Z NAUKOWEGO POZNANIA U MŁODYCH POLONISTÓW

Zadaniem studentów, skupionych w naukowych kołach uniwersyteckich, jest pielęgnowanie kultu czystej nauki i czynny udział w naukowych zamierzeniach profesorów. Poznańscy poloniści uczestniczyli w pewnej liczbie w literackim zjeździe lwowskim im. Krasickiego, gdzie teoria literatury, reprezentowana w referatach podpisanego, Kleinera, Kucharskiego i innych, zajęła najwięcej czasu i rozpałała nawet namiętności. Nic dziwnego, że poznańscy studenci podjęli przekład z zakresu teorii, skoro słyszą o niej na wykładach od lat szeregu. Jest to B. Tomaszewskiego „Teoria literatury. Poetyka” (Nakładem Koła Polonistów S. U. P. Poznań 1935).

Wiadomo, że ostatnie lat dziesiątki zaznaczyły się zainteresowaniem dla teorii literatury w Niemczech, we Włoszech, w Rosji. Nauka o literaturze rozwinęła się w tej ostatniej dzięki czołowym formalistom typu Szklowskiego, Zirmuńskiego, Tomaszewskiego, w kierunku poetyki, postulując współpracę językoznawców, o której u nas mało jest mowy. Formaliści głosili i głoszą, że poezja jest sztuką słowa, że chodzi o to, co i jak zostało w dziele wyrażone, że wypada odrzucić podział na treść i formę a wysunąć rozróżnienie elementów dzieła czyli materji i chwytu.

Przeciwstawili się oni szkole t. zw. psychologicznej, odrzucając metodę biograficzno-psychologiczną i badając troskliwie t. zw. artystyczną koncepcję. Zwalczali formalistów marksistów, z których jednak np. Miedwiediew przejął od nich nader wiele. Poetyka Tomaszewskiego stanowi niezaprzeczenie środkowy punkt nauki formalistów, względnie i literatury nierosyjskich; to właśnie skłoniło polonistów do jej przekładu. Przekładów z tych literatur jest zapewne za mało, ale rzecz była nęcąca, bo jak mówi w swej recenzji przekładu Fr. Siedlecki, poetyka stoi na poziomie godnym rosyjskiego literaturoznawstwa i miała w Rosji sześć wydań. Tymczasem poważny krytyk jednej z warszawskich gazet mniema, że chodzi tu o poczytną stylistykę dawnego typu. Ależ stylistyka dawnego typu jest już dawno przyczyniona dzięki wpływowi Zachodu i wystąpieniom Wędkiewicza, Gaertnera i innych!

A i nowe metody, jak estetyczna, językowa, socjologiczna torują sobie u nas drogę. To, co dzieje się na Zachodzie, referowały i referują nasze czasopisma fachowe, jak niekiedy „Pamiętnik Literacki” a częściej „Ruch Literacki”. Jest tego mało, ale jest. Przełom w dziedzinie biografistyki zreferował przepysznie zmarły niestety Richter, nowa nauka o literaturze zainteresowała zaś tłum zebrany na zjeździe lwowskim. Jest więc w Polsce prąd rewizjonistyczny, a ujawnia się choćby zapalem, z jakim we Lwowie słuchano wywodów Ingardena. Jeżeli przesadzam rozmiary tego prądu, to może dlatego, że w Poznaniu jest on dość silny. Chciałbym, by ukazała się polska poetyka, ale nie wierzę, by to stało się prędko. Nie myślę też, by filologizm polski był zrutyniały i skostniały. Zdobyla on się na pierwszorzędnym wyczynnym wydawniczym i nie jest obcy nowym metodom. Ze przekład dzieła Tomaszewskiego niezupełnie się udał, wiem i uznaję. Ale poloniści radzili się uniwersyteckiego językoznawcy, który nie odmawiał porady. Jeżeli popełnili nawet śmiertelne grzechy, będzie im wybaczone, bo mieli dużo dobrej woli. Ze nie przetłumaczono u nas dotąd Crocego, Vosslera, Wöflina, Müller-Freienfelsa, dowód to naszej niższości wobec nauki rosyjskiej, gdzie takie prace są już dostępne wszystkim.

Dr. T. Grabowski
Poznań

Jutro:
ŚWIATŁO ZE WSCHODU
MUZYKOLOGJA I MUZYKA

przez
Mgr. Marka Kwieka

Książki nadesłane

„O chrześcijański i polski charakter harcerstwa”. Warszawa 1935 Nakł. Strażnicy Harcerskiej”.
Zbigniew Krasuski: „Observacje szare-”

Pieczemy rogale świętomarcińskie

Wczorajszy pokaz w państwowej szkole handlowej i przemysłowej żeńskiej zgromadził znaczną liczbę pań domu. Największa sala wykładowa tej szkoły z trudnością pomieściła wszystkie panie. Nic dziwnego. Demonstrowano bowiem wypiek tradycyjnych rogali świętomarcińskich w papier pergaminowy. (W ten sposób przygotowany marcepan można użyć także do ubierania i przekładania tortów, mazurków i ciastek.)

puścić kilkakrotnie przez maszynkę i utrzeć do białości. Dodać stopione masło, a białka z pudrem ubijać na parze do zgęstnienia. Wymieszać. Smarować masą rozwałkowane ciasto, posmarowane jajkiem. Zawijać, upiec. Masa marcepanowa: 25 dg migdałów 25 dg cukru i 1/4 litra wody. Migdały obrać, przepuścić przez maszynkę. Cukier z wodą ugotować na gęsty syrop, zalać migdały, zagnieść. Zawinąć



Pokaz pieczenia rogali świętomarcińskich w państwowej szkole handlowej i przemysłowej żeńskiej w Poznaniu.

cyjnych rogali świętomarcińskich (św. Marcina 11 b. m.)

Naprzód pani wykładowczyni podała przepis na rogale. Panie domu skrzętnie notowały.

Oto recepta:

Pół kg maki, 7 do 8 jaj, 10 dg cukru, 25 dg masła, ćwierć litra mleka, 3 dg drożdży, pół laski utartej wanilii, łyżeczka soli i skórka z cytryny. Drożdże rozprowadzić ciepłym mlekiem, wsypaną mąkę wymieszać i pozostawić rozczytn do wyrośnięcia na pół godziny. Potem dodać jajka ubite na parze, cukier, sól, pozostałą mąkę i wszystko razem wyrobić. Pod koniec wyrabiania dodać 5 dg masła topionego i wanilii. Ciasto wyrobione przykryć i zostawić w zimnym miejscu na parę godzin. Następnie rozwałkować na dwa centymetry grubości, włożyć kawałkami masło, złożyć w kwadrat, przewalować i wywinąć na zimne miejsce na 10 minut. Powtórzyć te czynności 3 do 4 razy. Wtedy rozwałkować, pokrajać w trójkąty, zawijać rogale z masą. Klasek na blachy i posmarować jajkiem. Piec 30 do 40 minut. Gorące lukrować.
Przepisy na masę. Masa z maku: 20 dg maku, 2 dg masła, 15 dg cukru-pudru, 3 białka, jedna skórka pomarańczy. Mak sparzyć, prze-

Wobec wzrastającego niebezpieczeństwa zagłady, przez całą pierwszą noc starano się przy pomocy reflektorów, wystrzałów i rakiet wystraszyć i oddalić kaczki z niebezpiecznego dla nich rejonu. Wszystko jednak okazało się bezcelowe, gdyż uparte ptactwo, nieświadome czyhającego niebezpieczeństwa, nie chciało zaprzestać swawolnej gry. Wyczerpanie kaczek wzmagało się z godziny na godzinę i jedynie cud mógł je już uratować.

Nad ranem zarząd nowojorskiego tow. ochrony zwierząt zwrócił się do pewnego cywilnego lotnika z prośbą, by przyczynił się do ratowania ptaków. Lotnik, przelatując na swym aparacie nisko nad poziomem wody, wystraszyl kaczki w ten sposób, że zdecydowały się nareszcie opuścić wody Niagary. W popłochu rzuciły się do ucieczki, i udały się w dalszą drogę, do miejsc ich przeznaczenia. S. F.

Włoskie ministerstwo propagandy rozpisalo konkurs na najgustowniej udekorowane kwiatami dworce kolejowe w miejscowościach kuracyjnych, turystycznych, gdzie jest żywa frekwencja cudzoziemców. W konkursie wzięło udział 41 stacji kolejowych. Pierwsze nagrody otrzymały dworce w Florencji, Abbazji, Gardone, Pallanza, Rimini, Riva i San Remo. Poza konkursem odznaczone zostały Capri i Assyz. Ogrodnicy i dekoratorzy, którzy przyczynili się do upiększenia stacji, otrzymali nagrody pieniężne.

Widać matką jest ta, która nie będzie umiała obronić własnego dziecka w razie napadu nieprzyjacielskich samolotów. Zapisz się do LOPP. Zapisy do Kola Kobięcego LOPP. przyjmują Ośrodek Propagandy LOPP. przy ulicy 27 Grudnia 19 i Biuro Poznańskiego Okręgu Wojew. LOPP. przy ul. Fredry nr. 3, m. 4, I piętro.

W diecezji bieguna Północnego

Kartka z życia duszpasterzy na dalekiej północy

Miano „Biskupa bieguna Północnego” przylgnęło do duszpasterza, zawiadującego najdalej na północ wysuniętą diecezją Hudson Bay, obejmującą de nomine także sam biegun północny. Duszpasterzem tym jest Francuz Turquetil, który już od dwóch lat wykonuje prace misyjne na krańcach północnych obszarów Kanady. W pracach tych, wymagających dużych wysiłków fizycznych i wielkiego poświęcenia, a obfitujących w rozliczne niebezpieczeństwa, pomagają biskupowi dwaj misjonarze, z których jeden spełnia swe posłannictwo w straszliwej głuszy pustynnej Alaski, drugi zaś u ujścia rzeki Mackenzie.

Trudność działalności misyjnej na wybrzeżach morza Lodowatego wpływa przedewszystkiem z warunków, w jakich ona musi być dokonywana. Wobec tego, że ludzie mający być nawróceni, ochrzczeni i ci, którzy łakną słowa bożego, rozrzucony są na olbrzymim obszarze, duchowni zmuszeni są pozostawać w nieustannych rajdach. Nieraz podróże takie prowadzą poprzez odległe okolice, stopą ludzką dotąd nie tkniętą: Jak okiem sięgnąć, nie widać tam nic, krom śniegu i lodów, zaś w czasie krótkich miesięcy letnich, wokół widnieje monotony, bezkresny step arktyczny, porosły skąpą trawą.

To też pierwszą rzeczą, której misjonarz nad morzem Polarnym nauczyć się musi, to przystosowanie się do tamtejszej, beznadziejnie pępej przyrody i surowego klimatu. Temperatury poniżej 60 stopni, w obszarach tych nie należą do rzadkości, koniecznym jest zatem nabywanie umiejętności ochrony przed zimnem i śnieżnymi zawiejami, kierowania saniami i orientowania się w terenie, by nie zmylić drogi, bo to oznaczałoby niechybną zagładę; wreszcie, należy nauczyć się znoszenia niewygod, głodu i wszelakiego trudu.

Obowiązki duszpasterskie już niejednokrotnie zaprowadziły biskupa Turquetila daleko poza krag polarny. Raz odprawiał mszę św. na 78 stopniu północnej szerokości. Było to na Baffin Land, a wyprawa ta obfitowała w liczne przygody i niebezpieczeństwa. Lecz żyjący w tym okręgu Eskimosi wyrazili byli gorące życzenia usly-

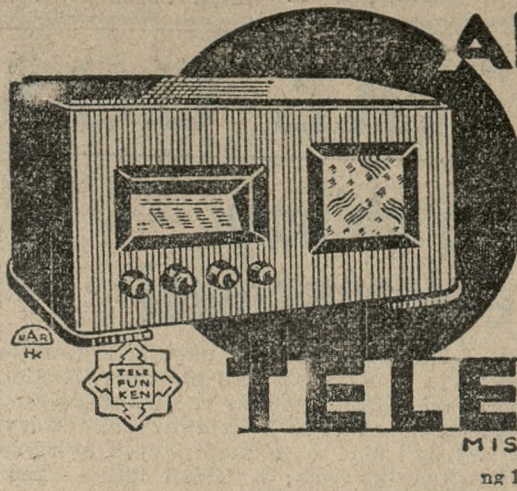
zenia kazania wygłoszonego przez nowego biskupa, więc obowiązkowy kapłan nie zawahał się prosić tej zadość uczynić. Pewnego niezmiernie mroźnego dnia, w miesiącu marcu, biskup dotarł do celu swej podróży. Podczas gdy w lepiance odprawiane było nabożeństwo, opadał na wędrujących krańch lodowych, białe niedźwiedzie i foki wyprawały swe harc...

Najdalej na północ wysunięta, stale utrzymywana stacja misyjna, to Pond Inlet. Zarówno tam, jak i w stacjach położonych bardziej na południe, życie dla Europejczyka jest niezmiernie uciążliwe. Odważni i pełni poświęcenia bojownicy Chrystusowi, są całkowicie odcięci od świata, żyjąc w zupełnym odosobnieniu wespół z prymitywnymi tubylcami powierzonymi ich pieczy. — Rzadko tylko statek zabłądzi do tych pustynnych okolic i zaledwie raz do roku liczy można na przybycie parowca przywożącego zapasy żywności, odzież, narzędzia i — pozdrowienie z dalekiej ojczyzny.

Na wybrzeżu północnej Kanady, w oddaleniu zaledwie kilkunastu kilometrów od kragu polarnego, w pobliżu fortu „Dobrej Nadziei”, zbudowano przed kilkunastu miesiącami najosobliwszą w świecie kaplicę. Zadanie nie było łatwe, gdyż każda belka, każda deska, szyb czy część metalowa, dowozić trzeba było na chwiejnych tratwach, a robotę wykonywać należało możliwie szybko, ze względu na krótki czasokres tajania śniegów. Na równi z Eskimosami, gorliwie pracowały ich żony i córki, garbując skóry, któremi objano ściany, wyprawiając skórki zwierzęce i szyjąc kożuchy, któremi wykładano wnętrza kaplicy. Francuz, pater Gronard, narzucił ich obchodzenia się z farbami i pendzlem, i sam wymalował na skórach rozpiętych dokoła ołtarza, sceny święte i różne pobożne wizerunki. Kr.

Dobra tresura

— Czy ten piesek potrafi wykonywać jakieś sztuczki? — pyta panią domu jeden z gości, znany nudziarz.
— A jakże, niech pan gwizdnie trzy razy, przyniesie panu kapelus.



AMBASADOR

4-LAMPOWY
Z 5^{ta} PROSTOWNICZA

Arcydzieło radjotechniki. Obficie wyposażony w najnowsze udoskonalenia. Nowa linja akustycznej skrzynki. 3 zakresy fal. Zasięg wszechświatowy.

TELEFUNKEN

MISTRZ TONU, PRECYZJI I FORMY

nr 17 668

20 tysięcy dzikich kaczek w niebezpieczeństwie

Parę bezsennych nocy spędzili — jak donosi prasa nowojorska — amerykańscy miłośnicy ptaków i służba, zatrudniona przy wodospadach Niagary. Chodziło o wyratowanie 20 tysięcy dzikich kaczek, którym groziła zagłada w nurtach olbrzymich wodospadów. Kaczki, przed odlotem z Arktydy wpadły na niefortunny pomysł spoczęcia na wodach rzeki, w bliskiej odległości od wodospadów. Nurt rzeki poniósł je na kilka metrów odległości od miejsca, gdzie otwiera się groźna przepaść. Wystraszone ptaki zrywały się w ostatniej chwili do lotu, nawracając, wkrótce potem jednak znowu opuszczały się na wodę i tak w kółko. Zabawa mogłaby była trwać długo, gdyby nie wzrastające wyczerpanie ptactwa, którego parę tysięcy sztuk, nie mając już siły reakcji, zginęło w międzyczasie w otchłani.

Nad ranem zarząd nowojorskiego tow. ochrony zwierząt zwrócił się do pewnego cywilnego lotnika z prośbą, by przyczynił się do ratowania ptaków. Lotnik, przelatując na swym aparacie nisko nad poziomem wody, wystraszyl kaczki w ten sposób, że zdecydowały się nareszcie opuścić wody Niagary. W popłochu rzuciły się do ucieczki, i udały się w dalszą drogę, do miejsc ich przeznaczenia. S. F.

Tu kule — tam kwiaty

Włoskie ministerstwo propagandy rozpisalo konkurs na najgustowniej udekorowane kwiatami dworce kolejowe w miejscowościach kuracyjnych, turystycznych, gdzie jest żywa frekwencja cudzoziemców. W konkursie wzięło udział 41 stacji kolejowych. Pierwsze nagrody otrzymały dworce w Florencji, Abbazji, Gardone, Pallanza, Rimini, Riva i San Remo. Poza konkursem odznaczone zostały Capri i Assyz. Ogrodnicy i dekoratorzy, którzy przyczynili się do upiększenia stacji, otrzymali nagrody pieniężne.

Zlą matką jest ta, która nie będzie umiała obronić własnego dziecka w razie napadu nieprzyjacielskich samolotów. Zapisz się do LOPP. Zapisy do Kola Kobięcego LOPP. przyjmują Ośrodek Propagandy LOPP. przy ulicy 27 Grudnia 19 i Biuro Poznańskiego Okręgu Wojew. LOPP. przy ul. Fredry nr. 3, m. 4, I piętro.

Ofiary z krwi ludzkiej w Indjach

Sąd w Nagpur skazał dwóch krajowców na karę śmierci, a trzech na dożywotnie więzienie za spełnienie ofiary z krwi ludzkiej w malej odludnej wiosce, jednej z centralnych prowincyj w Indjach. Żniwa w tej okolicy były już od lat miżerne. Dwaj naczelnicy wioski, Odkov Marar i Timja Madya, którzy byli również lekarzami - czarownikami, postanowili prześlagać bóstwo Holi ofiarą z krwi ludzkiej. Trzech innych mieszkańców wioski musieli do pomocy groźbą, że w razie odmowy zemszczą się na ich potomstwie. Nocą rozpalili w dżungli ogień z suchych liści i przy odgłosie bębnów poczęli tańczyć, podczas gdy zgromadzeni na tej ceremonji mężczyźni i niewiasty cześć oddawali ogniu. Gdy tłum rozszalał, przyprowadzono ofiarę, pewnego starca, którego wrzucono w ogień. Nieszczęśliwiec ratował się ucieczką, ale jeden z czarowników dogonił go, ciężkie zadał mu rany zwiawsza na szyi, a mieszkańcy wsi targnęli się na okrywające pocięte jego ciało lachmany, by je zagrzebać na swoich polach.

OO. Jezuici tego okręgu komentując artykuł w gazecie „Statesman” w Kalkucie, opisujący tę straszna zbrodnię, utrzymują, że takie ofiary są niezwykle rzadkie i zdradzają raczej aniżeli odsłaniają mentalność plemion krajowych.

Z życia Kół Kobięcych LOPP. w Poznaniu

Koło Kobięce LOPP. w Poznaniu niedawno zakończyło 10-godz. kurs ogólnoinformacyjny dla swych członkiń. Frekwencja słuchaczek wynosiła ok. 100 pań, wykłady, które cieszyły się wielkim zainteresowaniem, odbywały się w sali parafjalnej św. Marcina.

Na następny cykl wykładów, urządzony przez Sekcję Kół Kobięcych przy Poznańskim Okręgu Wojewódzkim LOPP, zapisało się bardzo wiele pań, co świadczy o coraz bardziej pogłębiającym się uświadomieniu kobiety, o jej obowiązkach w obronie Ojczyzny.

Cykl obejmie następujące wykłady:
1. 6. 11. 35. godz. 17,30 „Czego dokonała LOPP., jej cele i program pracy”.
2. 12. 11. 35. godz. 17,30 „Kobieta w OPLG. i praca Koła Kobięcego”.
3. 14. 11. 35. godz. 17,30 „Sposoby i środki obrony pgaz. osobistej”.
4. 18. 11. 35. godz. 17,30 „Organizacja Oplot. biernej”.
5. 20. 11. 35. godz. 17,30 „Ćwiczenia w komorze gazowej”.
6. 25. 11. 35. godz. 17,30 „Komitety domowe OPLG. i sposoby uszczelniania pomieszczeń przed gazami”.
7. 30. 11. 35. godz. 17,30 „Metody i sposoby propagandy Ligi”.

Zapisy na wykłady przyjmuje się w biurze Poznańskiego Okręgu Wojewódzkiego LOPP. przy ul. Fredry 3, m. 4. Dla członkiń LOPP. bezpłatnie, dla pań nie-należących do LOPP. opłata wynosi 7 zł.

Spisują słonie

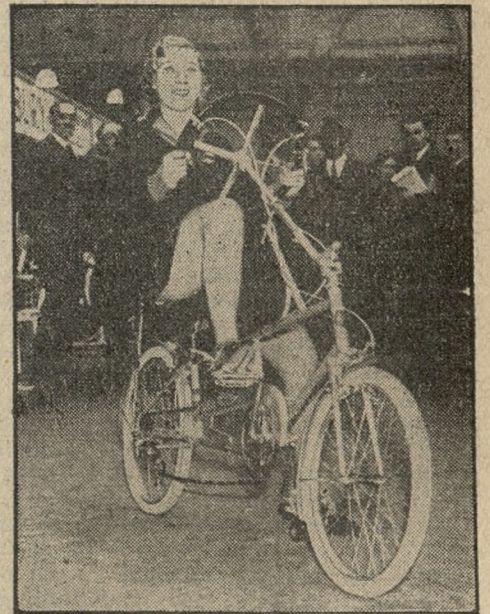
Gubernator Rhodezji (Połudn. Afryka) polecił przeprowadzić spis wszystkich, znajdujących się na obszarze prowincji sioni. Władzom angielskim chodzi o tym wypadku o stwierdzenie, ile słoni, używanych jako zwierzęta pociągowe, można mieć do dyspozycji w razie potrzeby. W razie gdyby się okazało, iż liczba słoni zmniejszyła się od daty ostatniego spisu, wydany będzie zakaz połowienia, a te zwierzęta. Naskutek stosowanej dotąd ochrony, liczba słoni w roku ubiegłym sięgała dwunastu tysięcy, t. j. trzy razy tyle co trzydzieści lat temu.

I. Poranek symfoniczny

w Teatrze Wielkim

Obok wtorkowych koncertów dyrekcja miejskiej orkiestry symfonicznej zaprowadziła w tym sezonie szereg poranków z których pierwszy odbędzie się w niedzielę dnia 10 listopada o godz. 12.15. Koncertem dyryguje dyr. dr. Zygmunt Latoszewski pod którego batutą usłyszymy piękną symfonię b-moll (niedokończoną) Fr. Schuberta, tegoż kompozytora uwerturę „Rosamunde” i efektowny „Walc” Ravela.

Solistka Juliette Arányi młoda utalentowana węgierska pianistka odegra koncert A-dur Mozarta.



Na powyższym zdjęciu widzimy nowy typ roweru, jaki zaprezentowano na wystawie motocykli i rowerów w Londynie. Przedewszystkiem kierownicę rowerową zastąpiło tu sterem automobilowym. A poza tem nowy ten typ posiada tyle zalet i tak praktyczny jest w użyciu, że przewidywają mu świetną przyszłość.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Pocieszające objawy w gospodarce surowcowej

Od niedawna jesteśmy świadkami pocieszających objawów w dziedzinie światowej gospodarki surowcowej, mianowicie: spadku zapasów, wzrostu niektórych cen i wzrostu spożycia wielu surowców. Słyszysz czasem zdanie, że zjawiska powyższe zostały spowodowane przez wypadki wojenne i wyścig zbrojeniowy. Niewątpliwie, w twierdzeniu tem tkwi część prawdy, ale nie tłumaczy ono w pełni tego zjawiska. Gdyby bowiem poprawę konjunktury na światowym rynku surowcowym chciano przypisywać wyłącznie zbrojeniom i konfliktowi włosko-abisyńskiemu, wówczas nie można byłoby wytłumaczyć, dlaczego — w przeciwieństwie do większości surowców — niektóre z pośród nich, i to wojskowo b. ważne, zmniejszały w cenie, jak np. nafta i kauczuk?

Na poprawę konjunktury wpłynęły różne momenty, których tutaj rozpatrywać nie będziemy, ograniczając się do zanotowania faktów. Przytem o-przemy się na świeżo opublikowanej przez Departament Handlu Stanów Zjednoczonych A. P. statystyce. Jako podstawę poniższych obliczeń przyjęto r. 1928 = 100.

Jeśli więc przyjmiemy, że światowe zapasy surowców w r. 1928 wynosiły 100, wówczas stwierdzimy, iż w następnych latach zapasy te rosły nieprzerwanie aż do połowy roku 1932, kiedy to nastąpiła stabilizacja:

1928 — 100
1929 — 168
1930 — 215
1931 — 255
VII 1932 — 285

Na tym poziomie nastąpiła stabilizacja w ciągu szeregu miesięcy. Dopiero od drugiej połowy r. 1934 zaczął się spadek zapasów światowych, który wyraził się w następujących cyfrach wskaźnikowych: wrzesień 1934 — 250, listopad 1934 — 229, styczeń 1935 — 224, czerwiec rb. — 219. Uświadomić sobie musimy, że cyfry powyższe dotyczą wszystkich surowców. Oczywiście, spadek zapasów nie był równomierny, bo w zakresie jednych surowców był większy, drugich zaś mniejszy. Jednak ogólnie rzecz biorąc, stwierdzamy spadek zapasów o 22 proc.

Spadek zapasów przygotował grunt pod wzrost cen. Zwyżka cen, dokonana w ciągu 9-ciu miesięcy r. l., jest bardzo poważna w zakresie długiego szeregu surowców. Przykładowo przy-taczamy, że od stycznia do września r. b. zmniejszały ceny:

cynk o	87,5 proc.
cyngku o	45,0 "
oliwy o	49,0 "
miedzi o	27,0 "
zboża o	21,0 "

Natomiast, jak już wspomnieliśmy, niektóre, zresztą nieliczne surowce, jak nafta i kauczuk, zmniejszały w cenie.

Rzecz charakterystyczna, że mimo zwyżki cen, spożycie szeregu surowców zmniejszało. Na wzrost spożycia surowców — szczególnie metalowych i włókienniczych — oddziaływały wyraźnie zbrojenia i wypadki wojenne.

Zagraniczna prasa gospodarcza przypisuje objawom wyżej przedstawionym cechy trwałości, co może świadczyć o wierze w lepszą przyszłość konjunktur gospodarczych.

Pokłosie Dnia Oszczędności

Poniżej zamieszczamy kilka wyjątków z przemówienia prezesa P. K. O. dr. H. Grubera. Jakkolwiek przeznaczone ono było na Dzień Oszczędności, myśli w niem zawarte są aktualne i poza tym terminem w codziennej pracy społeczeństwa.

Jeśli oszczędność ma być dla społeczeństwa czynnikiem twórczym, musi być budowana na fundamentach organizacji gospodarczej całego narodu, musi być wynikiem produkcyjnych funkcji gospodarki narodowej, pozwalającej jednostce na wyprowadzenie w obiektywnych warunkach nadwyżek. W ten sposób człowiek oszczędzający staje się kapitalistą; kapitalistą jest każdy, który nie wszystko wydaje co zarabował.

Aby jednak mógł zapracować, powinien znaleźć warsztat, przy którym, użytkując w ramach dobra ogólnego swe siły, zdoła uzyskać nadwyżkę, potrzebną dla własnego dobra. Dlatego, nawołując do oszczędności, wołamy o pracę. Wołając o kapitał — mamy na myśli środki produkcji, gdyż tylko one jedynie są motorem uzyskiwania dóbr. To połączenie pozwoli narodowi zaspokoić potrzebę zamożności i ujawnić instynkt przewidywania.

Dążność do zamożności drogą wspólnego wysiłku, wprężenie w koło procesów kapitalizacyjnych całego narodu — to jest program, do którego wraca obecnie ludzkość. Odnosi się to nie tylko do jednostki czy rodziny, lecz i w stosunku do gospodarki publicznej. Jeśli budżety publiczne wykazują deficyt, to wcześniej czy później deficyt grozić będzie każdemu obywatelowi, choćby nawet osiągał on przejściowo pozorne korzyści. Natomiast na gruncie zrównoważonych budżetów publicznych, każdy obywatel znajduje oparcie dla swej gospodarki, sam racjonalnie kalkulując swe dochody i wydatki. Chcąc zabezpieczyć się na stałe przed eksperymentami, chcąc utrwalić wolność gospodarczą swych obywateli, a niezależność gospodarczą dla siebie, państwo musi trwać w dążeniu, aby każdy obywatel mógł osiągnąć własny kapitał z własnej pracy. Pancerzem przeciw oddaniu się w niewolę obcemu kapitałowi jest zamożność jak największej ilości indywidualnych gospodarstw, a wstępnym warunkiem dla jej uzyskania jest zaufanie. Ono daje ludności poczucie wiary w

jutro, ono też toruje kapitałom drogę do produkcyjnej gospodarki.

To zaufanie powinno być nadal motorem polskiej kapitalizacji. Ostatnie lata wykazują, że poczucie oszczędności szerokich mas wzrasta, że myśl gospodarcza przenika do najdalszych zakątków kraju. Polskie instytucje oszczędnościowe, przeszedłszy ciężkie doświadczenie gospodarki powojennej, oparły się skutecznie wstrząsom, które przeżywała zagranicą. Zdąły one przed społeczeństwem egzamin sprawności i ostrożności. Polska idzie dziś przed wielu innymi państwami pod względem ochrony oszczędności.

W kontynuowaniu tego realnego stanu, jakim jest poleganie na własnych siłach, uznać należy za jedynie celowe hasło, z którym od kilku lat występujemy. Hasło to brzmi: twórzmy polskie kapitały, tak, jak tworzyliśmy polską niezależność państwową. Siła duchowa społeczeństwa musi opierać się na sile materialnej. Bez siły materialnej niema bowiem ani kultury, ani cywilizacji, jest ciemnota i ubóstwo.

Polacy popierają tylko chrześcijan!

Linja okrętowa do Południowej Ameryki

Rozwój polskiej żeglugi morskiej, czy nowe posady?

Gdynia, 5 listopada.

Jak informują, znajdujący się obecnie w dokach stoczni w Gdańsku statek „Pulański” ma w styczniu wyruszyć z Gdyni do Ameryki Południowej. Obecnie wyrusza z Gdyni do portów południowo-amerykańskich statek „Wisła”. Ma to być początek stałego utrzymywania regularnej komunikacji okrętowej pod polską banderą z Południową Ameryką.

Zamiar otwarcia polskiej linii okrętowej do Południowej Ameryki, rzeczywiście rozważany w Warszawie, przyjmuje się w Gdyni z dużym zdziwieniem. Nikt nie opowiada się przeciw rozbudowie polskiej floty handlowej, ani też przeciw otwieraniu nowych polskich linii okrętowych. Ale rozwój ten i rozbudowa muszą być racjonalne i celowe. Odnawianie tonażu polskiej floty handlowej, w dość dużym zakresie w ostatnim czasie przeprowadzone, mogło wszystkich zadowolić.

Doświadczenie, jednak, zdobyte przez nas w kilkunastoletniej pracy na morzu wyraźnie przemawia, że kierunkiem roz-

KRONIKA GOSPODARCZA

GIEŁDA PIENIĘŻNA W PAŹDZIERNIKU

Tendencja giełd światowych ulegała w ub. miesiącu częstym wahaniom odpowiednio do oceny sytuacji politycznej. W pierwszej dekadzie wykazała wybitnie tendencję zniżkową wskutek wybuchu wojny włosko-abisyńskiej. W drugiej dekadzie zauważono początkowo jeszcze silną depresję, która jednak wkrótce ustąpiła lekkiej poprawie: ostatnia dekada wykazała już usposobienie mocniejsze. Odnosi się to wezwszko jedynie do giełd pieniężnych, gdyż giełdy towarowe miały tendencję wręcz przeciwną.

Obroty były naogół bardzo małe i zwiększyły się nieco dopiero pod koniec miesiąca.

Pożyczki polskie w New-Yorku ucierpiały początkowo poważnie na kursie i poza 8 proc. poz. Dillona nie odzyskały jeszcze poziomu kursów z końca września.

Giełdy krajowe miały przeważnie tendencję spokojną, przyczem obroty były ograniczone i kursy naogół zniżkowe.

Nasz rynek lokalny wykazał lekką poprawę w obrotach, które osiągnęły wysokość zł 457.300 (wobec 347.300 zł we wrześniu), jednakże kursy przeważnie się obniżyły. Notowania były następujące: Z pożyczek państwowych — 5 proc. pożyczka konwersyjna 67,50 — 65,50 — 66 proc., 4 proc. premj. dol. 52 — 51 — 52,50, 4 proc. poz. inwestycyjna 106, 3 proc. poz. budowlana 40 — 41 — 40. Z pożyczek komunalnych wzgl. prywatnych obracano jedynie 5 proc. listy zast. Zachodnio-Polskiego Tow. Kred. po 76 proc. Z papierów lokacyjnych Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego notowano 4½ proc. dolarowe listy zast. po 38 — 40 — 35 — 36,75 proc., zaś 4½ proc. listy zast. złote w złocie 40 — 41 — 39,75 proc., w końcu 4½ złotowe listy zast. 38 — 40 — 36,50 proc. oraz 4 proc. listy zast. konwert. po 38 — 38,50 — 36 — 37 proc. Z akcji bankowych notowano Bank Cukrownictwa po 64 oraz Bank Polski po 91,50 — 88 — 93. S. K.

Międzyministerjalna komisja badania regionalnych zagadnień gospodarczych przybędzie w dniu 7 b. m. do Poznania

Międzyministerjalna komisja badania regionalnych zagadnień gospodarczych wyjechała w objazd najważniejszych ośrodków Polski celem zapoznania się z obecną sytuacją gospodarczą poszczególnych okolic kraju. Komisja zamierza zbierać materiały, potrzebne dla powzięcia aktualnych decyzji w sprawach gospodarczych. W tym celu Komisja zeknie się z przedstawicielami wszystkich organów samorządu gospodarczego i zapozna się na miejscu z aktualnymi potrzebami i postulatami sfer przemysłowych, handlowych, rolniczych i rzemieślniczych.

Do Poznania komisja przybędzie w czwartek, dn. 7 b. m. Pobyt jej w Poznaniu obliczony jest na jeden dzień. Będzie ona obradować w sali posiedzeń Wilk. izby rolnej. W skład delegacji wchodzi: jako przewodniczący p. Wiktor Martin, dyrektor gabinetu wicepremiera Kwiatkowskiego, p. L. Krawulski (min. roln. i r. r.), p. dr. J. Lubowski (min. skarbu), p. B. Kaczmarekiewicz (min. kom.), dr. P. Igiel-

ski (biuro aprowizacji min. spr. wewn.), p. W. Bruner (min. op. społ.), p. W. Jastrzębowski (P. Inst. Eksp.). Nadto komisji towarzyszyć będą reprezentanci związków izb rolniczych, przemysłowo-handlowych i rzemieślniczych.

Plan konferencji, mającej odbyć się w dn. 7 bm. składa się z trzech części. W pierwszej omówi się: a) sprawy obrotu wewnętrznego („nożyce cen”, surowce, etyżym, kartele, sprawy kredytowe), b) sprawy obrotu zagranicznego, c) sprawy komunikacyjne, d) podatkowe, e) socjalne f) zagadnienia odciążeniowe, g) sprawy administracyjno-samorządowe. W części drugiej będą omówione najważniejsze sprawy regionalne, mianowicie potrzeby w zakresie łagodzenia skutków bezrobocia, nieurodzaju i inwestycji. W godzinach popołudniowych odbędą się konferencje branżowe, w których wezmą udział z jednej strony członkowie komisji, z drugiej zaś przedstawiciele zrzeszeń branżowych. (A. Z.)

Z KRAJU

(k) **Sytuacja walutowa.** Na giełdach walutowych panowała niejednolita tendencja dla poszczególnych walut. Naogół dolar wykazywał nieco słabszą tendencję, zaś funt przy wczorajszym otwarciu w Paryżu utrzymał się mniej więcej na poziomie przedwczorajszego zamknięcia, w Zurychu zaś nieco się wzmocnił, natomiast w Warszawie obniżył się. Dewiza na Brukselę zmniejszała w Zurychu i w Warszawie, natomiast w Paryżu pozostała bez zmian. Inne dewizy nie wykazały poważniejszych zmian.

(k) **Zmniejszenie się pokrycia złotem w Banku Polskim.** W ciągu trzeciej dekady października zapas złota zmniejszył się o 13,1 milj. zł do 453,7 milj. zł, natomiast stan pieniędzy zagranicznych i dewiz powiększył się o 3,4 milj. zł do 17,3 milj. zł. Suma wykorzystanych kredytów zwiększyła się o 48,9 milj. zł do 868,4 milj. zł. Zapas polskich monet srebrnych i bilonu spadł o 23,1 milj. zł do 8,7 milj. zł. Pozycje „inne aktywa” i „inne pasywa” uległy wzrostowi, pierwsza o 21,6 milj. zł do 182,3 milj. zł, druga zaś o 3,7 milj. zł do 340,0 milj. zł. Natychmiast płatne zobowiązania zmniejszyły się o 42,9 milj. zł do 129,5 milj. zł.

Obieg biletów bankowych — w wyniku wyżej omówionych zmian — zwiększył się o 77,1 milj. zł do 1.046,8 milj. zł. Pokrycie złotem obniżyło się do 42,04 proc., przekraczając normę statutową o przeszło 12 punktów.

(k) **Przed wznowieniem rokowań handlowych z Rumunją.** Z kół zbliżonych do samorządu gospodarczego dowiadujemy się, że biuro traktatowe przy Związku izb przemysłowo-handlowych rozpoczęło opracowywanie materiałów negocjacyjnych dla rokowań handlowych z Rumunją, które mają się w najbliższym czasie rozpocząć.

Z ZAGRANICZNY

(z) **Obniżka dyskonta w Banku Niderlandzkim.** Bank Niderlandzki postanowił obniżyć ponownie stopę dyskontową z 4½ do 4 proc. Należy przypomnieć, że w październiku b. r. Bank Niderlandzki dwukrotnie obniżył stopę dyskontową łącznie o 1½ proc.

(z) **Dolar chiński bliski jena japońskiego.** Agencja Havasa donosi z Szanghaju: Kola japońskie w Szanghaju są niezadowolone z dewaluacji dolara chińskiego, w wyniku której kurs jego zbliża się do poziomu jena, dlatego, że deprecjacja ta zmniejsza korzyści eksportu japońskiego do Chin. Te same kola wskazują na to, że mocne podtrzymanie przez W. Brytanię posunięć rządu chińskiego świadczy o ścisłym porozumieniu finansowym, istniejącym między Londynem i Nankinem.

(z) **Japonia wobec reformy monetarnej w Chinach.** Agencja Rengo donosi, że min. finansów Japonji Takahashi złożył wizytę premierowi Okada, z którym odbył konferencję w sprawie upaństwowienia zapasów srebra w Chinach. Następnie minister złożył oświadczenie, że dotychczas nie posiada oficjalnych informacji o zmianach monetarnych w Chinach i o pożyczce dla Chin w wysokości 10 milionów funtów, w związku z czem powstrzymał się od komentarzy na temat politycznych skutków zapowiadanej pożyczki. W kolach dyplomatycznych podkreślają, że Japonia nie sprzeciwia się pożyczce Wielkiej Brytanji dla Chin, przewidzianej na ustabilizowanie waluty chińskiej, jeśli będzie ona miała charakter wyłącznie ekonomiczny — będzie natomiast przeciwna, jeśli jakiegokolwiek pożyczce dla Chin, jeżeli to groziłoby doprowadzeniem do międzynarodowej kontroli Chin. Kola te podkreślają, że uzdrowienie finansowe Chin powinno być dokonane dzięki własnym wysiłkom tego kraju. Prasa japońska sceptycznie się odnosi do powodzenia akcji dewaluacji dolara chińskiego i nacjonalizacji srebra.

Z ŻYCIA KOBIET

Rozszerzenie naszych zainteresowań

Z numerem dzisiejszym zmienia się tytuł działu, który od dziś brzmieć będzie „Z ŻYCIA KOBIET”.

Zmiana ta ma swoje głębsze uzasadnienie i stanowi rozszerzenie zakresu zainteresowań redakcyjnych od „ruchu kobiecego” do całokształtu ŻYCIA kobiet. Uwzględniane będą więc, jak dotychczas wszystkie tematy odnoszące się do kroniki organizacyjnej, do życia społecznego i zawodowego, do zagadnień feministycznych w najlepszym słowa tego znaczeniu, do informacji krajowych i zagranicznych, ale prócz tego uwzględnione zostaną w szerszym, niż dotąd zakresie problemy rodzinne.

Punktem wyjścia bowiem działalności kobiet, ich podłożem realnym i istotnym, platformą, na której rozgrywa się i z której biorą swój początek wszystkie najważniejsze problemy społeczne i zawodowe jest rodzina. Rodzina stanowi pierwszy i najistotniejszy ośrodek dalszej rozbudowy, społecznej, narodowej i państwowej dla każdej kobiety. Jej pozycja i działalność w rodzinie jest miarodajną dla każdej dalszej i szerszej akcji i dlatego życie kobiety w rodzinie musi dziś skupiać na sobie całe zainteresowanie każdej aktywnej kobiety i każdego reformatora społecznego, który zdaje sobie sprawę z pełnej odpowiedzialności za czynny współdziałalność kobiety w życiu narodu i państwa.

Problem rodziny w czasach dzisiejszych skupia na sobie najbardziej palące zagadnienia społeczne, ekonomiczne i moralne, któreimi interesuje się świat cały. Chodzi bowiem o przeciwstawienie destruktywnemu oddziaływaniu z jednej strony powszechnego przesilenia gospodarczego, a z drugiej prądów rozkładowych w dziedzinie moralnej, które społeczeństwo podważają samą instytucję rodziny. A przecież jej spoiwość wewnętrzna, jej normalizacja społeczna, jej odporność na nieprzyjazne oddziaływanie z zewnątrz stanowią najlepszą i najtrwalszą rękojmię i zarazem wykładnik życia narodu, są elementem istotnym.

Stanowisko kobiety w rodzinie jest decydujące, tak, jak decydującymi dla człowieka są wszystkie te impresje, które odbiera w swym dzieciństwie i które potem decydują o ukształtowaniu się jego światopoglądu na lata późniejsze. W swoim, pozornie ciasnym, a jednak promieniującym na całe życie społeczne kręgu domowym kobieta wywiera wpływ na otoczenie przez codzienne, stałe oddziaływanie na wszystkie otaczające ją osoby. I tu otwiera się jako pierwsze, ciekawe zagadnienie: kwestia autorytetu matki, żony i pani domu. Problem ten jest szeroki i wart długiej i wszechstronnej dyskusji. Dotyczy on bowiem zarówno tematów wychowawczych w stosunku do żyjącej i wyrastającej w kręgu rodzinnym młodzieży, jak i osób dorosłych na tę młodzież oddziałujących, zarazem jednak jest to niewielki problem pedagogiczny w stosunku do dzieci, ale także zagadnienie samowychowawcze w stosunku do matki.

Kwestia autorytetu kobiety w rodzinie nie wyczerpuje się jednak i na tych trudnych i skomplikowanych zagadnieniach. Łączą się z nią bezpośrednio, a raczej poprzedzają ją problemy dotyczące samej instytucji małżeństwa, jego charakteru sakralnego w stosunku do religii, jego znaczenia społecznego w stosunku do narodu i jego normalizacji prawnej w państwie i w stosunkach międzynarodowych. Jest tu więc znów możliwość rozwinięcia dyskusji, a będzie ona w pierwszym rzędzie dotyczyła kobiet, jej praw i przywilejów.

Jako trzeci, nasuwający się w tej chwili temat, dotyczący życia kobiet w jej domu rodzinnym jest całokształt zagadnień, wynikających z pozycji kobiety, jako pani domu. I tu istnieją tysiączne kwestje, domagające się racjonalnego naświetlenia, przemyślenia i unormowania. Stosunek pani domu do jej podwładnych, do osób i instytucji w szerokim zasięgu uzależnionych od poszczególnych ośrodków rodzinnych jest zagadnieniem, które musi znać, zrozumieć i usprawnić same kobiety. A więc ubezpieczenia społeczne, instytucje emerytalne, ochrona pracy, świadczenia społeczne różnego rodzaju, opodatkowanie jednostek i instytucji itp., itp.

wszystko to łączy się bezpośrednio z życiem kobiety w rodzinie, ciąży, jako kompleks trudny i konieczny na pani domu, obowiązany do rozumnego i systematycznego ingerowania we wszystkie te sprawy. Warto więc poświęcić czas i zainteresowanie tym poszczególnym zagadnieniom, które u nas, jak wszędzie, znajdują się wciąż jeszcze w stanie płynnym i ciągłym podlegają przemianom.

Życie kobiety w rodzinie jest tak wszechstronne, że trudno ująć je w zwężone ramy dyskusji programowej. Otwierają się tu bowiem coraz to nowe problemy, już choćby tylko w dziedzinie ekonomicznej i społecznej. Handel i przemysł, eksport i import, wytwórczość krajowa i zależność od czynników obcych w ostatecznej swej konsekwencji opierają się na poszczególnych domach obywateli danego kraju, a więc na czynniku w tym domu decydującym, na kobiecie. W podobny sposób wszelkie przemiany społeczne odbijają się na życiu rodzin, są konsekwentnym ich wynikiem. Najważniejszym jednakże problemem, łączącym się z zagadnieniem działalności kobiety w rodzinie jest kształtowanie przez nią ideologii swego otoczenia. Tylko bowiem silna więź moralna, przenikająca rodzinę jej

spoiwość wewnętrzna i odporność na destrukcyjne oddziaływanie czynników zewnętrznych, poczucie narodowe i karność państwowa łączące w jedną, silną całość ośrodek rodzinny decydować mogą i muszą o poziomie etycznym i wartości istotnej całego społeczeństwa.

Uwzględniając więc, określone powyżej, pobieżnie i w najogólniejszym ujęciu ramowym tematy przyszłych artykułów i dyskusji działu kobiecego stwierdzamy, że dział ten wraz ze zmianą swego nagłówka ulegnie poważnemu rozszerzeniu i pogłębieniu.

Tem samemu nie zostaną bynajmniej pominięte te wszystkie tematy, uwzględniane dotychczas, a więc w szczególności sprawy prac zawodowej i organizacyjnej kobiet, a tylko stworzy się dla nich bardziej ogólna i ściśle z życiem związana platforma dyskusyjna.

Do współpracy w dziale „Z ŻYCIA KOBIET” zapraszamy wszystkich, którzy pragną wypowiedzieć się w tej dziedzinie. Życie kobiet przynosi wciąż ze sobą nowe zagadnienia i nowe problemy, kobiet jest i pozostanie ważnym czynnikiem w całokształcie bytu narodu i państwa, trzeba więc, aby jej równouprawnienie polityczne, jej znaczenie społeczne i ekonomiczne i jej decydujący wpływ na rozwój ideologii obywatelskiej było dostatecznie rozumiane i doceniane nie tylko przez kobiety same, ale i przez całe społeczeństwo.

W trosce o młode pokolenie

Zamieszczony niżej artykuł młodej publicystki warszawskiej Albiny Orzechowskiej podajemy jako materiał dyskusyjny na temat palącej kwestii bezrobocia wśród młodej inteligencji, zwłaszcza wśród kobiet. Może właśnie te przez los „pokrzywdzone” zabrają głos w dyskusji.

Los młodego pokolenia, które kipi energią, rwie się do czynu — lecz nie może znaleźć odpowiedniego pola do działania, wobec nadmiernej konkurencji we wszystkich dziedzinach pracy — przedstawia się rozpaczliwie.

Rok rocznie rosną zastępy młodzieży, opuszczającej mury szkolne; dojrzewają młode siły zdolne do twórczej i owocnej pracy, pukają dąremnie do warsztatów pracy. Zużywają swą energię na daremny wysiłek, na zabiegi, które w rezultacie przynoszą, nie upragnioną pracę — lecz rozczarowanie, zniechęcenie, pesymizm, który zatrzuwa młodą duszę, wyniszczając w niej czasami całkowicie zdolności i chęć do pracy, tworząc na straszniejszą i dla społeczeństwa najbardziej uciążliwą kadrę „bezrobotnych od urodzenia”.

Kwestia zapewnienia bytu materialnego młodemu pokoleniu w dobie kryzysu przy ogólnym zubożeniu społeczeństwa, skurczeniu się wytwórczości krajowej, obumieraniu handlu i przemysłu i niesłuchaniu trudnych warunkach pracy w wolnych zawodach jest jedną z największych trosk państw współczesnych.

I niestety — smutny to objaw, że pokolenie starsze nie tylko nie okazuje pomocy zastępom młodych — ale przeciwnie — w rozpaczliwej samoobronie, chęci utrzymania się za wszelką cenę na swojej placówce — robi wszystko, co możliwe, by tej młodzieży utrudnić dostęp do danego zawodu. Gdy przychodzi fala redukcji — ofiarą pada przede wszystkim pracownik młody — choćby najzdolniejszy, najlepsze rokujący nadzieje. Młodzi nie mają szans wybicia się, dojdą do zarobków zapewniających jakieś warunki egzystencji — początkujący inżynierowie, lekarze, prawnicy zarabiają tak mało, że założenie rodziny jest dla nich niemal niepodobieństwem.

Plaga darmowych praktykantów

Popularną już formą samoobrony przed konkurencją młodego pokolenia jest plaga t. zw. bezpłatnych praktyk zawodowych. W wielu zawodach wojnych, oraz w rzemiośle, w biurach i instytucjach, przyjmuje się bezpłatnych praktykantów na kilka miesięcy, rok i dłużej, nie dlatego, by ich czegoś nauczyć i później zatrudnić, lecz dla pozyskania bezpłatnych pracowników. Pewna instytucja w Warszawie zredukowała np. niedawno 7 osób personelu „ze względu oszczędnościowych” a na ich miejsce przyjął 6

bezpłatnych praktykantów na przeciąg całego roku, oświadczając cynicznie zredukowanym, że skoro można mieć pracowników zadarmo, niema żadnego sensu płacić pensję tyłu osobom zaangażowanym dawniej Zgóry wiadomo, że praktykanci, rekrutujący się spośród młodzieży nie zobaczą ani grosza, że po wypełnieniu planu pracy, zamierzonej przez daną instytucję zostaną usunięci jako „nieodpowiedni”. Na ich miejsce przyjdą inni, którzy żywić będą te same nadzieje i doznają po roku tego samego rozczarowania.

Niema dziś chyba instytucji, która by nie korzystała z usług bezpłatnych praktykantów; zwłaszcza biura prywatne korzystają z wyjątkowych warunków gospodarczych z całym cynizmem i zmieniła praktykantów co trzy miesiące, nie uważając bynajmniej swego postępowania za nieuczciwe. Nic dziwnego, że rozgorzenie wśród młodego pokolenia rośnie, że pogłębia się rozdzwitek między młodem a starym pokoleniem, że młodzież nie ma zaufania do tych, którzy powinni nią kierować, podać życiową, pomocną dłoń.

Dla młodzieży niema mlejca

W dzisiejszej sytuacji młodzież jest naprawdę „bez miejsca na świecie”. Kapitał włożony w studia i przygotowanie fachowe nie amortyzuje się, wiara w lepszą przyszłość, w lojalność ludzką rozwiewa się jak mgła, dobre chęci, młody zapał i entuzjazm rozbijają się o mur obojętności, niechęci, czasem wręcz nieuczciwości starszego pokolenia, które „młodych nie chce” — chyba... chyba, że zadarmo.

Smutne rezultaty i szkoda, że tak niewiele dotąd okazuje się zainteresowania temu co robi, co myśli i co czuje młode pokolenie polskie. Uparte stawianie barier i złośliwych przeszkód we wszystkich zawodach, „okupowanych” obecnie przez starsze pokolenie może kiedyś się zemścić, przynieść skutki fatalne dla całokształtu naszej kultury i gospodarstwa narodowego.

A. Orzechowska.

Ś. p. Celina Brodowska

Gdy praca społeczna tyle trudności rozmaitych nastrocza i zawodów u ludzi prawych, a działalność katolicka ośmieszana przez wrogów, kategorykowana i niedoceniana przez tych, dla których się ją prowadzi, zniechęca młodszych; gdy z drugiej strony garną się dziś do tej pracy jednostki ambitne, lecz niezawsze w zamiarach uczciwe, szukające siebie i własnej korzyści, obojętnej na interes wspólny, — staje się obowiązkiem wspomnieć o tej, co zmarła 10. bm. była pionierką katolickiego społecznego, zwłaszcza

kobiecego ruchu w Mogilnie.

Śp. Celina Brodowska należała do tych osób, co pracę katolicko-społeczną uważały za nakaz sumienia, za zaszczytne powołanie. Gdy w roku 1911 powstaje w Mogilnie towarzystwo Czytelni Kobiet, wstępuje jako jedna z pierwszych do jego szeregów, pełniąc sumiennie i z poświęceniem obowiązki bibliotekarki przez lat blisko dziesięć, a od roku 1920 długie lata przewodniczy teraz już Katolickiemu Stowarzyszeniu Polek, dziś nazwanemu Katolickim Stowarzyszeniem Kobiet. Na tem stanowisku, zwłaszcza odkąd organizacja, której przewodziła, została zaliczona do stowarzyszeń filiarowych Akcji Katolickiej, pogłębia pracę Katolickiego Stowarzyszenia Kobiet; uświadamia w duchu katolickim, szerzy zdrowy światopogląd katolicki, uczy, że obowiązkiem Polki katolickiej, to apostolstwo sprawy Chrystusowej; trwa na tym posterunku, gdzie ją Bóg umieścił — w rodzinie. Dopiero osłabiona cierpieniem zdaje w roku bieżącym przewodnictwo stowarzyszenia, które pokochała i, które ją kochało i cenilo.

W roku 1916 należy do inicjatorek pracy charytatywnej; wspólnie z innymi zakłada w Mogilnie Towarzystwo Pań Miłosierdzia św. Wincentego i Paulo, obejmując funkcję skarbniczki, którą piastuje aż do zgonu. Skoro parę zaledwie dni po oswojeniu Mogilna zawiązuje się Czerwony Krzyż, już ją widzimy znowu przy pracy. Ofiarne przyjmuje stanowisko skarbniczki i pełni je tak mądrze, do końca życia prawie (krótko przez śmiercią dla choroby musiała i ten urząd złożyć), że mimo ciężkich czasów zapasy pieniężne, dzięki rozsądnemu wydatkowaniu, nie maleją, ale się powiększają. Należała do Patronatu Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Żeńskiej, nie szczędząc sił w tej ważnej pracy nad wychowaniem dziewcząt na dobre córki swej ojczyzny.

Oto krótki rys życia śp. Celiny Brodowskiej, pobieżny rzut oka na pracę, którą na ziemi ukończyła i której służyła w trudzie i poświęceniu. Ale stokrót ważniejsze to, co ją do tej pracy ciągnęło i popychało. Cicha i nie szukająca uznania, skromna i bezprezsjonalna „wiedziała komu zawierzyła” i dla Niego, dla Boga pracowała gorliwie, sumiennie z subtelnym wyuczuciem obowiązku, które starała się wpoić w swe współpracowniczki. Jej przemówienia programowe na walnych zebraniach Katolickiego Stowarzyszenia Kobiet proste, ale głębokie, jak głęboka mimo całej zewnętrznej prostoty i cichości była jej dusza, budziły poważną refleksję, przypominały obowiązek, pociągały do ofiarniejszej i gorliwszej pracy. „Pro Christo et Patria” — dla Chrystusa i ojczyzny się trudzimy, — tak to mówiła niedawno, opuszczając fotel przewodniczącej Katolickiego Stowarzyszenia Kobiet, ale „jeśli idea, której służymy ma zwyciężyć, ulepszyć i odrodzić społeczność kobiecą i stworzyć nową, lepszą Polskę katolicką, to my Polki katolickie musimy to hasło „Pro Christo et Patria”, wypisane na naszych pięknych oznakach stowarzyszeniowych ukończyć i pełnić sumiennie z zaparciem się siebie jako najwyższe wskazywanie na dziś, na jutro, na całe życie”. Temu hasłu wierna była też całe życie, aż do końca. Odeszła tak, jak żyła: cicha, pogodna, po nagrodzie do Pana, żegnana z żalem i tym ogólnym szacunkiem, jakim się cieszyła za życia. Niech odpoczywa w światłości wiekuistej, spokojna, że przykład jej cichej, a ofiarniej pracy, pociągnięcia i zapali inne do umiłowania sprawy i bezinteresownej służby dla niej. (m)

WIECZORY X MUZY

„A H A S W E R”

(Żyd Wieczny Tulacz)

Tytaniczne arcydzieło filmowe, zakrojone na olbrzymią dotąd niespotykaną skalę, ukaże się na ekranie kina „APOLLO” w piątek, 8. bm., w sobotę, 9. bm. i w niedzielę, 10. bm. o godz. 11-ej wieczór. Rolę tytułową kreuje słynny tragiczny aktor Conrad Veidt. W filmie tym, którego treść dzieli się na cztery epoki, niezrównany artysta Conrad Veidt odtwarza postać Żyda Wiecznego Tulacza tak przekonująco i z taką maestrią, że widz poprostu współprzeżywa jego dzieje.

„AHASWER” to najmocniejszy film świata, który pozostawia niezatarte wrażenie na wszystkich tych, którzy go zobaczą.

Z motywów wyroku w procesie o tragiczny zgon śp. prof. Drabika

Wielce emocjonujący proces w Warszawie stomatologa — profesora dr. Alfreda Meissnera w sprawie o lekkomyślne jakoby spowodowanie śmierci śp. prof. Drabika, został zakończony wyrokiem uniewinniającym oskarżonego. Niezawodnie szeroki ogół zainteresuje jego uzasadnieniem.

W motywach wyroku sąd zaznacza, że koncepcja aktu oskarżenia, wedle którego prof. Meissner miał się dopuścić nieostrożnego spowodowania śmierci prof. Drabika przez porażenie serca, spowodowanego narkozą, nie utrzymała się w świetle przewodu sądowego. Oskarżenie opierało się na fundamencie, jaki stanowiło orzeczenie Wydziału Medycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego. Przeprowadzona jednak rozprawa wykazała, że orzeczenie medycznego wydziału krakowskiego nie uwzględniło i nie mogło uwzględnić szeregu faktycznych i istotnych ze stanowiska karno-prawnego okoliczności, które ujawnione zostały dopiero w toku przewodu sądowego. Do tych okoliczności należy przede wszystkim twierdzenie bezsporne o stale silnym i normalnym tętnie w czasie przeprowadzania operacji i po operacji, niemal aż do chwili zgonu śp. prof. Drabika. Ta okoliczność, jak również stanowisko dziekana Wydziału Medycznego Uniwersytetu Warszawskiego potwierdza, że przyczyną zgonu było porażenie ośrodków oddechowych.

Wobec stanowiska biegłych sąd stanął przed dylematem, czy oskarżony dopuścił się nieostrożności przy wyborze środka narkotycznego, stosując pernokton, a następnie eter, czy oskarżony zastosował odpowiednią dawkę tych narkotyków i czy jednocześnie dopuścił się karygodnego zaniedbania przy stosowaniu narkozy. Rozważając ten dylemat, sąd powołuje się na opinie biegłych, z której wynika, że względna do dzisiejszego dnia wiedza medyczna nie zezwala ustalić, czy w wypadku, gdy środek narkotyczny nie jest zgubny dla serca, jest on zgubny dla ośro-

dków oddechowych. Polegając na opinii ekspertów, sąd stwierdza, że nie było nieostrożności u oskarżonego profesora przy zastosowaniu pernoktonu, używanego w medycynie, gdyż ani rodzaj środka narkotycznego ani jego ilość nie była zgubna. Sąd stwierdza, że w danym wypadku ma się do czynienia z nieuchwytnym nauką czynnikiem, jakiemu uległ śp. prof. Drabik tj. idiosynkrazja. W każdym razie w danym wypadku doza środka narkotycznego nie została przekroczona, gdyż, jak to ustalili badani przed sądem asystenci prof. Meissnera, najpierw stosowany był pernokton, a potem eter jako narkoza, przyczem eter był podawany tylko w tych momentach, gdy pacjent się budzi. W tym stanie rzeczy sąd ustala, że oskarżony profesor nie zapoznał danych nauki lekarskiej przy stosowaniu środków narkozy.

Przechodząc do innych zarzutów oskarżenia, a mianowicie, że diagnoza choroby śp. prof. Drabika była fałszywa i że operacja była zbędna — sąd stwierdza, że zarzuty te nie zostały przed sądem w świetle opinii przedstawicieli świata naukowego. Brak wszelkich argumentów przemawiających za temi zarzutami, zaś po zbadaaniu świadków, biegłych oraz orzeczeniu Uniwersytetu Jagiellońskiego brak jest jakichkolwiek przesłanek, że oskarżony profesor dopuścił się niebaldstwa wbrew wskazaniom lekarskim. Co do innych uchybień zarzucanych oskarż. jak niezbadanie ogólnego zdrowia pacjenta, a zwłaszcza stanu serca prof. Drabika, to w tych sprawach sąd dochodzi do wniosku, że brak danych do przyjęcia, że pozostają one w związku z bezpośrednim śmiertelnym wynikiem operacji. Dla braku zatem dowodów sąd postanowił uniewinnić prof. Meissnera, a zgłoszone powództwo cywilne pozostawić bez rozpoznania. Kosztami przewodu sądowego obciążony został skarż państwa.

Koszta te będą niezawodnie dość znaczne.



O spolszczenie sportu

Sport polski jest silnie zażydzony, to też w okresie dojrzewania świadomości, że należy od wpływów semickich uwolnić wszystkie dziedziny naszego życia, musimy temu zagadnieniu poświęcić również sporo uwagi. Niedługo rozpocząć nam przyjdzie budowę państwa narodowego. Nie będzie ono posiadało zbyt silnych fundamentów, ani przyszłości, jeżeli troska o należyte wychowanie fizyczne obywatela, nie zajmie w nim poważnego miejsca.

Nie można tego kwestjonować, że w zakresie wychowania fizycznego wiele w Polsce zrobiono. Sport stał się chlebem powszednim i każdy z nas przy odrobinie dobrej woli, może łatwo dla siebie znaleźć miejsce w klubie czy stowarzyszeniu sportowym. Niestety, ta powszechność sportu posiada również przy dzisiejszych stosunkach politycznych swoje drugie oblicze. Jest nim właśnie zażydzenie sportu.

Przyjrzyjmy się zbliska polskiemu z nazwy klubom sportowym, a oniemiajemy na widok „rzeczywistej rzeczywistości”. Poza ziemiami zachodnimi w każdym niemal z tych klubów Żydzi rej wodzą w zarządach, kierownictwach sekcji i samych drużynach. W Małopolsce, naprzykład, gdzie w piłce nożnej Żydzi odgrywają minimalną rolę, odsetek ich w magistraturach sportowych jest przeraźliwie wysoki. Zarządy związków lekkoatletycznych są również opanowane przez Żydów, a tak modny dziś „ping-pong”, stał się wyłącznie domeną judejską.

W miastach małopolskich sędzią

piłkarskim jest z reguły Żyd, prezesem związku, sekretarzem lub członkiem zarządu również Żyd

Doszlismy do takich skandalicznych paradoksów, że Żydzi reprezentują Polskę nazewnątr. Żaden mecz bokserski nie obejdzie się bez rasowego Żyda Rotholca. Z dzielną Walasiewiczówną, Wajsówną i Kwaśniewską „szwenda” się po całej Europie i zbiera ciągi Żydówka krakowska Fraiwaldówna. Wittman, rasowy Żyd, skompromitował się niedawno na długie miesiące w Meranie, a „jedynym”, „wielkim”, „niedoścignionym” magiem ping-ponga i reprezentantem Polski jest garbatonosy Ehrlich.

Polska opinia ma już żydostwa w sporcie po same uszy. Wiemy zresztą, jak na obecność Żydów w naszym sporcie reaguje. Niema wprost zawodów drużyn polskich z żydowskimi, bez bójk, przelewu krwi i nieledwie bitew.

Znajdujemy się przed zimą, która jest porą reorganizacji klubów. Niechaj ta reorganizacja dotknie w tym roku przede wszystkim Żydów. Nim się ich całkiem z Polski pozbedzimy, oczyścimy z nich polskie życie, a więc i polski sport. Nie dopuścimy, aby za rok czy dwa najlepszą lekkoatletką „polską” była jakaś Surcia, a największym biegaczem Szmul, czy Icek. Polacy są narodem zdrowym. Stać ich na własne życie sportowe i własnych reprezentantów. Stać ich na własnych kierowników i organizatorów życia sportowego. Niech więc w całej Polsce stanie się jak najszybciej zadość programowemu hasłu: — „Sport polski bez Żydów!”

W. W.

Hokej na trawie

W. K. S. — Czarni 2:0 (0:0). W rozgrywkach o mistrzostwo Polski „wojskowi” pokonali silną drużynę „Czarnych”.

Sędzia p. Gołębiowski wykluczył za brutalną grę gracza W. K. S. Minickiego oraz z Czarnych Bzowego L.

W Gnieźnie „Warciarze” sprawili niespodziankę, bijąc „Stellę” w stosunku 2:1 (1:1). Gra była bardzo ładna i obfitowała w ciekawe momenty. Obie bramki zostały strzelone z kornarów przez Spychałę. Honorowy punkt dla „Stelli” zdobył Kanarek W.

Lekka atletyka

Roczne walne zebranie sekcji lekkoatletycznej AZS odbędzie się w czwartek, 7 b. m. o godz. 19,30 w lokalu AZS (Zamek, Wartownia). Ze względu na ważność obrad obecność wszystkich członków (in) pożądana. (kom)

Piłka nożna

O mistrzostwo klasy B. Wyniki z dnia 3. 11. 1935 r.: Polonia Główna — Dyskobolja Grodzisk 14:0, Korona II — Unja Poznań 4:2, HCP II — Pentatlon 0:3 (0:0), Warta II — K. P. W. II 5:1 (2:0), Szamotulski K. S. — Admira 2:1 (2:1).

O mistrzostwo klasy C: Orkan Fabianowo — Sokół Mosina 0:2 (0:1), Sława Poznań — Sokół Jeżyce 0:3 (0:1).

Spotkania towarzyskie: w Zbąszyniu: Obra — Sokół Wolsztyn 2:2 (1:1), we Wrześni: Viktorja — Stella Gniezno 0:5 (0:2), w Poznaniu: San — Cybina 8:1 (6:1).

Pięściarstwo

W ostatniej chwili przypominamy o dzisiejszych zawodach o mistrzostwo drużynowe, które odbędą się o godz. 20 w hali reprezentacyjnej Międzynarodowych Targów Poznańskich. W ringu walczyć następujące pary: Sobkowiak—Koziołek, Wirski—Dutkiewicz, Rogalski—Vogt, Ratajak

—Jarecki, Sipiński—Kruszyna, Pawlak—Florysiak, Szymura—Karpiniński. Dowiadujemy się, że z powodu kontuzji odniesionej na treningu wystąpi prawdopodobnie w miejsce wyznaczonego Ratajaka wicemistrz Polski „Kajnar”, który w Jareckim będzie miał godnego przeciwnika. Ceny biletów przystępne. (kom)

W niedzielnych zawodach międzymiastowych Łódź—Poznań, niektóre walki zapowiadają się wręcz atrakcyjnie.

W wadze muszej spotkają się Bartniak (Ł) i Sobkowiak (P). Bartniak jest młodym i obiecującym na przyszłość pięściarzem, który ostatnio wybił się na czoło w tej kategorii w okręgu łódzkim. W meczu Pomorze—Łódź zremisował z Wyszecim. Reprezentant Poznania Sobkowiak, mistrz Polski na rok 1935, po dłuższej przerwie stanie znów w niedzielę w ringu. Stoczył on dotychczas 64 walki, z których wygrał 50, remisował 4, a tylko 9 przegrał. Zalicza się on do najsilniejszych punktów drużyny poznańskiej.

W wadze koguciej zmierzą się Gotfryd (Ł) i „Wirski” (P). Łodzianin, który jest rewelacją swego okręgu, stoczył dotąd 34 walki, z których wygrał 25, w tem 7 przez k. o. Wirski, mistrz Polski na rok 1935, walczył 56 razy, wygrał 40 spotkań, 8 razy remisował, przegrał 8 walk. Reprezentuje typ zawodnika twardego i nieustępliwego. (kom)

W sobotę, 9 b. m. o godz. 20 w sali Cegielskiego, Górna Wilda 186 odbędą się ciekawe zawody pięściarskie pomiędzy drużynami H. C. P. i Sokoła. Na starcie ujrzymy zawodników Klimeckiego, Rogowskiego, Romańskiego i Woźniaka. (kom)

Zgłoszenia do tegorocznego pierwszego kursu pięściarskiego Sokoła, który rozpoczyna się 12 b. m. w sali treningowej przy Zielonych Ogródkach o godz. 19 pod kierownictwem trenera Majchrzyckiego, przyjmuje się codziennie w sekretariacie przy ul. Podgórznej 8 pomiędzy godz. 17—19. (kom)

Recital fortepianowy

Stanisława Lewińskiego

odbędzie się dnia 12 listopada b. r. o godzinie 20 w sali koncertowej Św. Marcina. Społeczeństwo poznańskie będzie miało sposobność usłyszeć wysoce kulturalną grę wybitnego, aczkolwiek wiekiem, młodego jeszcze pianisty Lewińskiego, cieszącego się już niemalą sławą zagraniczną.

Lewiński grał z wielkim powodzeniem w wielkim amfiteatrze Sorbony w Paryżu z okazji odznaczenia Wacława Sieroszewskiego krzyżem komandorskim Legii Honorowej Francuskiej, gdzie zebrała była cała societa francusko-polska, przy wypełnionej sali 6 tysięcy najwybitniejszych osobistości. Koncert ten transmitowały wszystkie rozgłośnie Francji. Poza uciążliwą pracą zawodową, artysta Lewiński brał również bardzo żywy udział w życiu społeczno-propagandowym w Paryżu, krzewił sztukę rodzimą, — za co otrzymał specjalne odznaczenie od Stowarzyszenia Przyjaciół Polski (Les Amis de la Pologne) w Paryżu. — Po powrocie z Francji, Lewiński koncertował w Warszawie i innych miastach Polski — znany jest również społeczeństwu poznańskiemu z audycji radiowych.

Jako Polak patriota, który lata całe spędził zagranicą, zwłaszcza we Francji, zdołał poznać działalność „Opieki Polskiej nad Rodakami na Obczyźnie” i dlatego wróciwszy do kraju, pragnie dopomóc stowarzyszeniu w zdobyciu funduszy na wzniesienie cele tej organizacji.

J. Em. Ks. Kardynał Prymas Hlond zaszczylił koncertanta Swoim dostojnym Protektorem, to też niewątpliwie najszerszy ogół naszego katolickiego społeczeństwa weźmie liczny udział w tej artystycznej imprezie.

WINA KRAJOWE SA LEPsze, LECZ...



Pg 6 222-44,56

Koblety — zorganizowanym w LOPP. nie grozi. Zapisz się do LOPP. Zapisz do Kół Kobiecich LOPP. przyjmuje Ośrodek Propagandy LOPP. przy ul. 27 Grudnia nr. 19 i Biuro Poznańskiego Okręgu Wojewódzkiego LOPP. przy ul. Fredry nr. 3, m. 4, I piętro.

FUTRA

Gotowe i na Miarę
poszycia i modernizacje
pod fachowem kierownictwem

EDMUND RYCHTER

POZNAŃ — FR. RATAJCZAKA 2
WROCŁAWSKA 15 — WROCŁAWSKA 14
OSTRÓW (Wlkp.)

Występ pianisty Tadeusza Wituskiego

Z wielką sympatią spotkała się zapowiedź koncertu młodego utalentowanego pianisty Tadeusza Wituskiego, który odbędzie się w sobotę, dnia 9. bm. o godz. 8 wieczorem w sali św. Marcina.

Artysta zapisał się w pamięci słuchaczy bardzo dodatnio a to z okazji pierwszego jego występu w auli uniwersyteckiej. Tadeusz Wituski specjalizuje się jako interpretator dzieł szopenowskich, wybrał na sobotni koncert program, składający się

wyłącznie z utworów nieśmiertelnego naszego Fryderyka Chopina.

Punktem kulminacyjnym wieczoru będzie „Sonata h-moll”, którą artysta rozpocznie program. Z dalszych utworów usłyszymy 6 preludjów, nokturn, balladę, etudy, barkerolle, mazurki oraz na zakończenie imponujący polonez As-dur.

Bilety po bardzo przystępnych cenach do nabycia w firmie A. Szrejbrovski, ul. Pierackiego 20, telefon 56-38.
zg 12 136

korespondencja



z czytelnikami

— S. K. Dokładnych informacji w tym kierunku udzieli Pani Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu, ulica Mickiewicza 31, dokąd się zwrócić należy. (K)

— F. T. 4594. Umowa najmu co do składu obowiązuje nadal rodziców i Pan może fungować w składzie jako kierownik bez zezwolenia gospodarza. Z chwilą jednakże, gdy Pan obejmie skład na

własność, może gospodarz domagać się od Pana zawarcia nowej umowy najmu, uwarunkowanej zapłatą calorocznego czynszu z góry. (K)

— „Złotianin”. Bez przedłożenia nam kwitu abonamentowego informacji nie udzielamy. (K)

— „Rolnik”. Ubezpieczalnia postąpiła w danym wypadku w myśl par. 11 rozp. Rady Ministrów z dnia 27. 12. 1933 r. (Dz. Ust. R. P. nr. 102 poz. 793), a zatem prawnie Można zażądać formalnego orzeczenia na piśmie i wnieść od tego orzeczenia odwołanie do wyższego urzędu ubezpieczeń w Poznaniu. Sądzymy jednak, że procesowanie się byłoby bezcelowe. (K)

— K. G. P. Pozostaje tylko droga skargi cywilnej z powołaniem się na przepis par. 867, 912 kodeksu cywilnego. Zaległe odsetki do 1. 11. 34 r. zalicza się do kapitału i od całej tej sumy liczy się

3 proc. odsetek, które płatne są w półrocznych ratach z dołu, poczynając od 1. 4. 35 r. (K)

— E. Kr. — Poznań. Sposób załatwienia sprawy przez Pana jest słuszny i należyty i właściciel musi ten wydatek uznać. (K)

— A. G. — Poznań. Wierzyciel może dokonać zajęcia w wysokości 1/5 części całego uposażenia, a więc w tym wypadku 1/5 część od 150 zł, czyli 30 zł. (K)

— F. J. — Jarocin. Pan jest zobowiązany płacić podatek od lokali. O ile Pan pracuje sam przy pomocy najwyżej jednego członka rodziny i jest w posiadaniu karty rzemieślniczej, musi Pan wykupić świadectwo przemysłowe VIII kategorii. (K)

— A. B. Dzierżawca zobowiązany jest zapłacić podatek gruntowy wraz z ubocznymi świadczeniami. (K)

Przypominamy P. T. Czytelnikom o niedawno zorganizowanych

ELEMENTARNYCH KURSACH JĘZYKA FRANCUSKIEGO dla dzieci od lat 6—12

które odbywają się we wszystkie wtorki i piątki od godz. 16—17 w lokalach Stowarzyszenia Polsko-Francuskiego (Seweryna Mielżyńskiego 26/27). Kursy te znajdujące się pod protektoratem Stowarzyszenia Polsko-Francuskiego w Poznaniu prowadzone są przez wykwalifikowaną profesorkę. Opłata 4 zł. kwartalnie umożliwia korzystanie z nich jaknajszerszym warstwowi społeczeństwa. Zapisy przyjmowane są w Sekretariacie codziennie od godz. 17—19-tej.

dg 4775

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Wielkiego

Dziś „Halka” Stanisława Moniuszki z p. Anielą Tomkiewiczówną w roli tytułowej oraz Antonim Gołębiowskim, Aleksandrem Karpackim, Heleną Majchrzakówną, Karolem Urbanowiczem i Romanem Ciri-nem w partjach pozostałych. Kierownictwo muzyczne kapelmistrz Stefan Barański, reżyser Karol Urbanowicz. Tańce układu Maksymiljana Statkiewicza w wykonaniu primabaleriny Zofji Grabowskiej oraz corps de ballet.

Jutro operetka Lehara „Hrabia Lu-xemburg”, w piątek opera Gounoda „Faust”.

Teatr Polski

Dziś w środę krotocwila muzyczna „Nowy Don Kiszot” w oprawie scenicznej tak bogatej jakiej dotąd nie było w Poznaniu. Publiczność bawi się doskonale na tej polskiej krotocwili, która nic nie straciła z dowcipu. Czwartek i piątek rekordowa „Rozkoszna dziewczyna”. W nadchodzącą sobotę premiera ostatniej nowości scen europejskich „Domino” (Franciszek z ogłoszenia), która dostanie pierwszorzędną obsadę w osobach pp. Ludwiżanki i Boelkego na czele.

Z Teatru Nowego

Dzisiaj w środę i następne dni tygodnia, powtórzenie ostatniej nowości repertuaru lekkiej komedji - farsy Huxley'a „Wiosenne porządki”.

Jego Eminencji Ks. Kardynałowi Prymasowi, Jego Eks. Ks. Biskupowi Dymkowi, Przewielebnemu Duchowieństwu, Przedstawicielom Władz Cywilnych i Wojskowych, Reprezentantom Samorządu Gospodarczego w szczególności Izbie Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu, Związku Fabrykantów, licznym delegatom zrzeszeń gospodarczych i społecznych, Dyrekcji i Personelowi Sp. Akc. H. Cegielski, Przyjaciółom, Znajomym, jak i wszystkim, którzy oddali ostatnią przysługę naszemu ukochanemu Zmarłemu, ś. p.

Sewerynowi Samulskiemu

składamy na tej drodze najserdeczniejsze

podziękowanie.

Żona i rodzina.

zg 12151



S. p.

Jadwiga z hr. Zamoyskich

Konstantowa Dziewulska

I-voto hr. Kwilecka

Dziecko Marji

podługich i ciężkich cierpieniach opatrzona Sakramentami Świętymi zasnęła w Panu dnia 5 listopada 1935 r. o czym donoszą

pograżeni w głębokim bólu
mąż i dzieci.

Jankowice.

Nabożeństwo żałobne odprawi się w piątek, 8 listopada r. b. o godz. 9 rano w Sieradzu Kośc., poczem złożenie zwłok do grobowca tymczasowego.

Osobnych wiadomości nie wysyła się.

zg 12 153

Dnia 4 listopada br., zasnął w Bogu, po długich i ciężkich, z cierpliwością znoszonych cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., ś. p.

Wacław Kubowicz

sekretarz Sądu Grodzkiego

przeżywszy lat 58. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 9-go listopada br. o godzinie 3 po południu z Zakładu Sióstr Miłosierdzia w Gostyniu.

ng 17 669

W smutku pograżona

żona i rodzina.

Gostyń, Gdynia, Leszno, Poznań, Wierchocławice.

Osobnych wiadomości nie wysyła się.

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci ukochanego męża mego, naszego najdroższego tatusia, ś. p.

Dr. Edwarda Skowrońskiego

odprawi się w dniu 7. bm.

msza św.

w kościele parafjalnym w Miedzychodzie o godzinie 8-jej, o czym zawiadamia Krewnych, Przyjaciół i Znajomych

dg 4782

stroskana
żona z dziećmi.

CZY WIESZ dlaczego **CUKIERKI MARECKIEGO** są popularne?

ng 16 126/7



Dnia 5 listopada 1935 r. zmarła ś. p.

Jadwiga z Hr. Zamoyskich i v. Hr. Kwilecka Dziewulska

na Jankowicach.

W Zmarłej tracimy troskliwą chlebodawczynię, to też pamięć o Niej pozostanie między nami na zawsze.

zg 12 149

Administracja majątności Jankowice.

Dnia 5 listopada 1935 r., zmarł nagle, namaszczony Olejami św., ś. p.

Inż. Stanisław Morżkowski

Kierownik techniczny Olejarni w Szamotułach
Oficer Orderu „Polonia Restituta”.

W Zmarłym straciliśmy wzorowego i zacnego przełożonego o rzadkich zaletach charakteru, a nagle i nieublagana śmierć Jego pozostawia nas w głębokim żalu i smutku.

Pamięć o Nim zachowamy na zawsze.

zg 12 152

Urzednicy i Robotnicy

f-y Rolnicza Spółka Olejarska, Sp. z ogr. odp.
Olejarnia w Szamotułach.

Dnia 5 listopada 1935 r., zasnął w Bogu, po długich, cierpliwie znoszonych cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz ukochany troskliwy ojciec, szwagier i wuj, ś. p.

Michał Kowalski

właśc. Płwnicy Ratuszowej

przeżywszy lat 53. Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 8. bm. o godzinie 15.30 popołudniu z kostnicy garnizonowej przy ul. Waly Jana III na cmentarz Farny przy ulicy Grunwaldzkiej.

Pg 6419-45.92

W ciężkim smutku pogrążona żona z dziećmi i rodziną.

Msza św. nazajutrz o godzinie 7 w kościele Kolegiaty Farnej Druga Msza św. żałobna w kościele Pana Jezusa 15. bm. o godzinie 8-iej rano. Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Poznań, Stary Rynek 91.
Najstarszy zakład Pogrzebowy P. Piasecki. Poznań. Klasztorna 14. Tel. 27-69.

W niedzielę, 3 listopada br. o godz. 8 rano, zasnął w Bogu, w 80 roku życia, zaopatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., mój najdroższy mąż, najukochańszy i najtroskliwszy nasz ojciec, kochany nasz wuj, ś. p.

Ignacy Wojciech Gryzima - Grątkowski

b. właściciel drogerji, członek Arcybractwa Naisw. Serca Jezusowego i Arcybractwa Matki Boskiej Nieust. Pomocy

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 8. bm. o godz. 3.30 po południu z domu żałoby w Kościanie. Msza św. nazajutrz o godz. 8.30 w kościele Farnym.

W nieutulonym smutku pogrążeni żona, dzieci i rodzina

Kościąż, Śmigiel, Wilkowo Polskie, Poznań, Warszawa, Płock, Wołkowic, Rypin, 5 listopada 1935 r. ng 17 677

Niniejszem podaję do łaskawej wadości, że w dniu 7 b. m. otwieram skład towarów krótkich wrobów pończosznicznych i trykotaży w Poznaniu przy Starym Rynku 1 w starym ratuszu pod filarami.

Długoletnia i fachowa praktyka pozwolą mi zadowolić nawet najwybredniejsze życzenia Szanownej Klijenteli.

zg 12 150

Ceny niskie!
Jadwiga Królikiewicz.
Obsługa rzetelna!

Prof. Dr. KAROL MAYER

przeprowadził się
na ulicę LIBELTA 3 parter
Godziny przyjęć: 10 - 11,30 i 16-18.

Dobre radio nie jest złe
Gdy je kupisz w P. T. T.

Wnet zostaniesz
domatorem
Przykładnego męża
wzorem

Więc spamiętaj słowa te:
Dobre radio nie jest złe
(ale tylko z P. T. T.)

Poznański e Towarzystwo Telefonów
z o. p.
Poznań, ul. Piekary 16/17
daw. ul. Jasna i Rata czaka
dz 47/6

Szkoła

okienne ogrodowe, ornamentowe,
dachowe. kit szklarski i t. p.
szyby wystawowe i lustra
obrazy i listwy na ramy
Polskie Biuro Sprzedaży Szkła S. A
Poznań, Woźna 15, tel. 2863
Pg 5780

Akwizytorów

działnych fachowców do sprze-
dazy aparatów radiowych za
gotówkę, na kredyt i za po-
życzkę narodową w Poznaniu
i na prowincji poszukuje się
od zaraz. Poza tem potrzebny
monter radiotechnik. Reflek-
tuje się tylko na siły pierw-
szorzędne. Zgłoszenia wraz z
odpisami świadectw od 9-11.

..Emka"
Zakłady Radiotechniczne,
Poznań, Wrocławska 30.
ng 17 675

Nowy przyrząd samochodowy.

Stary i doświadczony wynalazca i przemysłowiec amerykański wynalazł nowy i pomysłowy przyrząd samochodowy, niezwykle praktyczny i cieszący się wielkim zapotrzebowaniem.
Dotychczas nie ma nic coby mu dorównywało. Jest wielkie zapotrzebowanie na niego i sam się poleca. Nasamprzód robi kierowanie bezpieczniejsze. Jest bardzo oszczędny w utrzymaniu i wydatek za niego wnet się wróci. Każdy kto go widział w użyciu, zapragnął go. Kupcy samochodów, stacje benzynowe, sklepy części rezerwowych, warsztaty reparacyjne, przyjmą chętnie przedstawicielstwo i założą składnice po pierwszym pokazie. Wyposaża całe floty autobusy, traktory, taksówki, ciężarówki etc. Otwiera szerokie pole działania dla człowieka ambitnego i odważnego.
Celem wprowadzenia tego wspaniałego mechanicznego przyrządu na rynek poszukuje się zaraz na okreg lub kraj inteligentnego, doświadzonego i rzetelnego z kapitałem
PRZEDSTAWICIELA.
Blizszych informacjy udziela
Manufacturer Motor Products,
Dept: K-557, Wheaton, Illinois,
U. S. A.

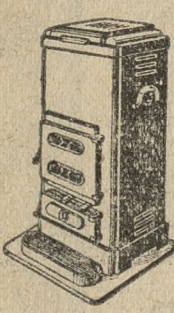
Korespondencja w jezyku angielskim.
ng 17 678

Doświadczony agronom,
41 lat poszukuje
administracji majątków
od 3 tys. morg zwyżj gwarancją 100 tys. złotych. Zgłoszenia do eksped. Kurjera Poznańskiego pod zg 121 i

Tragarze,
żelazo sztabowe, blacha, okucia budowlane i meblowe, piece, rury do piecy, podkowy, podkowce, narzędzia rzemieślnicze, widły, gwoździe, wagi decymalne, kuchnie westfalskie, naczynia emalowane, latarnie stajenne i powozowe najtaniej w firmie
Jan De Erling
Poznań, ul. Szkolna 3
tel. 35-18. 35-43.
nr 15 377

KONKURS

W mieście Mosinie wakuje stanowisko burmistrza niezawodowego. Uposażenie według grupy IX ustawy z dnia 9. 10. 1923 (Dz. U. R. P. nr. 118 poz. 924) oraz dodatek reprezentacyjny w wysokości 15% poborów.
O stanowisko to ubiegać się mogą kandydaci, którzy:
1) posiadają odpowiednie kwalifikacje,
2) mają kilkoletnią praktykę w administracji samorządowej względnie państwowej,
3) posiadają obywatelstwo polskie.
Zgłoszenia z uwierzytelnionymi odpisami świadectw oraz podaniem referencyj należy składać do 20-go listopada 1935 r. na ręce niżej podpisanego. dg 4777
Podania nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi.
P. o. burmistrza: Władysław Litke, wiceburmistrz.



Piece stalopalne
system ameryk
Wyrób krajowy, bardzo ekonomiczne. wykonanie solidne, ceny przystępne
stałe na składzie
JAN DEIERLING, Poznań
skład żelaza or 17634
SZKOLNA 3
telef. 35-18 telef. 35-43

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo. i. w. z. a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11.10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 11.00.

1. DOMY-PARCELE

Sprzedam
dom spiesznie, cena według ugody. Poznań, Sielska 41a.
zdg 63 492

Parcela
odmierzone sprzedam. — Szlag, Karol Rose.

Wille
komfort, 7 pokoi, Aleja Szlagowska zaraz wydzierzawie ewtl. sprzedam. Marja Klabecka. Tamta Garbarska 7, zgłoszenia od 14 do 16, telefon 36-66. zlg 63 856

Najtańsze parcele budowlane przy Osiedlu Warszawskim
bardzo korzystnie położone. światło, wodociągi. Malecki. Droga Debińska 11. Telefon 11-90. Pg 5781/2-23,9

Parcela
doskonale położenie, narożnikowa, swarta budowa, przy Wierzbicicach, sprzedam okazjynie gotówką. — Oferty Kurjer Poznański zdg 63 891

70 000,—
wplacie na kupno kamienicy. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 905

Kamienicę
10 pokoi mniejszem mieście sprzedam lub zamienię, skład kolonialny, 0browia, towarów krótkich, wezme list hipoteczny na wplacie, cena 16.000,— hipoteki 4.000,— Sowiński, Garncarska 2, telefon 18-21.

Wille
dwumieszkanowa 9 000 sprzedam. Administracja Domów, Wrocławska 22. zdg 64 047

Nowy
dom piętrowy w Lubonii przy Poznaniu, wolny ekład, pomieszkanie, ogródek — 25 000, Kamienicę Poznania, trzypiętrowa, śródmieście, dochód 23 000, cena 190 000, oraz wiele innych sprzedam. T. Jarczewski, Poznań, Bukowska 15. zdg 63 973

Dom mieszkalny
dwoma składami, 7 morg ziemi, jaka sprzedam tano 8000. Kwias Zabikowo, Poniatowskiego 1. zdg 63 7

2. PIENIĄDZ

Księża, emeryci
pragnący zap. uczyc swój kapitał około
50 000
złoty od uszczuplenia lub straci znajdują pewną lokatę na 1. hipotece wysoko wartościowego, niezadłużonego majątku ziemskiego. Oprocentowanie zagwarantuje na życzenie w zbożu. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 63 763

8 000
kaucji gotówką ztoż za kierownika filji lub przystąpię do rzetelnej współpracy. Tylko Poznań. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 771

500,—
pożyczki procent pokój utrzymaniem pół roku Puszczkowie gwarancja. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 801

Kto
udzieli pożyczki 3 000 zł. wysoki procent. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 852

Właściciel
domu Poznania wartości 40 000 pożyczę 1 500 na rozpoczęcie warsztatu, miesieczna spłata. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 947

12 — 15 000
i hipoteka dom czynszowy, wartości 200.000 poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 919

300
pod zastaw poszukuję. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 987

4. OSOBISTE
Podwieczorek - Webera
najwyższe budza uznanie — Cielnia Nowa 4. ng 15 727

Oszczędzacz
kupując — krępiusze damskie „Jadwiga“,
Podgórna 10a Pg 5821-43.8

250
Przyjechałem szczęśliwie na czas pozdrawiam Cie. bisz. zdg 63 719

Imponujący wybór

wszelkich gatunków
Obuwia
znajdą wszyscy w firmie
Fr. Rogoziński,
Poznań, Stary Rynek 64.
Kalosze
Śniegowce
Deszczówki
w wielkim wyborze.
Pr. 58-6 747 38,39

Zadajcie
Gaja
przyprawa do zup. ng 17 022

Obelęę
na pania Franciszke Markiewicz odwołuję. Marta Urbanak. Wybickiego 16. zdg 63 718

Za
wszelkie długi żony mej Zofji, z domu Peichert, zamieszkałej w Rawiczu, nie odpowiadam. Jozef Roszkowiak. Kościan. zdg 63 779

Pan Roman Nawrocki
z Leszna z dnim 31. 10. 1935 zaprzestł dla nas pracowac i nie ma prawa inkasowac w naszym imieniu. Stefan Thomas, fabryka cukierków, Leszno Wlkp., Osieczka 59. ng 17 676

6. OZENKI

Kawaler
lat 30 ciemno blondyn, średniego wzrostu, pragnąby zmienić samotne życie. Która z łaskawych pań dałaby możliwość do wspólnego życia i chciałaby mieć uczciwego męża i na uslugi. Poważne oferty Kurjer Poznański zdg 63 717

7. SPRZEDAŻE

Dodatki do ubrań
plaszcz w wielkim wyborze poleca
Andrzejewski,
Szkolna 13. dg 4042

Skład
kolonialno - delikatesowy, zaprowadzony przy najruchliwszej ulicy Poznania, sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 879

Oryginalne fajki angielskie
„Dunhill“
i torebki skórzane do tytoniu, tudzież karty do gry, zapalniczki, fajki, papierosnice oraz przybory do palenia w wielkim wyborze po cenach najniższych poleca Stefan Centowski, Poznań, plac Wolności 10. ng 17 652

Radioaparat
Philipsa prap stary, typ nowoczesny sprzedam. Szewska 16 — 5. Godz. 18-19. zdg 63 403

Rower
dla chłopca w większym tanio. — Wyspiańskiego 15 — 12. zdg 63 557

Mundur
podchorążego średnia figura koryzynie. Matejki 45 m. 5. zdg 63 704

Sprzedam
przedsiębiorstwo dobrze zaprowadzone za 3 500 z powodu starości. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 250

Futra
spody pod futra, wydry, lisy, — skory wszelkiego rodzaju na obsady, reparaacje futer.
Józef Dawid
Poznań, Nowa 11. przy Starym Rynku. Pr 6153-43,52

Maszyny do pisania
male i duże, nowe i używane, największy wybór, najniższe ceny. gwarancja. Skóra i S-ka Alojz Marcinkowski 23. ng 16 165

Fryzjerzy
żelazka ruch. Deuss para 15 zł. Foeny. Radioluxy Maszynki elektryczne, brzytwy nożyczk., niezrównane poleca okazjynie. — Wenzlik. Aleje Marcinkowskie. dg 4 407



Nowoczesne
Łóżka
metalowe
Tapczany.
Leżanki.
Materace
spreżynowe
Białe Meble
Sprzet Domowy
Asynaty Kredyt
św. Marcin 9/10. ng 14 3711

Bechstein fortepian
dobrze utrzymany, korzystnie na sprzedaż. M von Saenger, Oborniki. ng 17 633

Kolonjalkę
sprzedam. Za Grobla 2 m. 4. zdg 63 651

Jadalnia
nowa Chippendala dla znawcy rzadka okazja. Baranowski, Łapicer, plac Sapieżyński 2, podwórze. zdg 63 724

Elektryczne
żelazko prasowania 13.— Półwiejska 34 — 17. zdg 63 720

Piekarnię
odstapic okazjynie z dostawami. Jeżycka 34. zdg 63 716

Cegłę
dostarcza ocwrocone, cegielnia Suwalski, Focha 72, telefon 60-70. zdg 63 774

Grzejniki
(radjatory) nowe i używane sprzedam korzystnie. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 823

Seter
irlandzki, czystej kwił. Focha 55 m. 7. zdg 63 756

Akwarjum
z rybkami. Kenaowa 7, m. 26. zdg 63 836

Calkowita Wyprzedaż
pończoch trykotów, rekawiczek bielizny, swetrów, włóczek, pulawarów, bluzek, szoszu męskich krawatów, ketrów kolnierzów i innej drobnej galanterji z owodu dg 44345

Likwidacji
przedsiębiorstwa
Marjan Dobrowolski
Poznań Pocztowa 4.

Rower
prawie nowy sprzedam tano. — Stolarska 1. skład spozyczyw. zdg 64 029

Skład
spiesznie sprzedam centrum. — Adres Kurjer Pozn. zdg 64 025.

Tanio
urządzenie fryzjerskie. Wielka 25. Komis. zdg 64 023

Maszyna
szycia, nowa, wpuszczana, okrągła, czolnoko tania. Kraszewskiego 8. Ładownia Akumulatorów. zdg 64 002

Sypialka
debowa. Pówiejska 25. m. 1. zdg 63 912

Żychlińskiego
Złota Księga Szlachty Polskiej, poszczególne tomy. Antykwarjat, Woźna 19. zdg 63 946

Futro
męskie, czarne, piżmowcowe — średnia figura, okazjynie. Ratajszczaka 32. m. 8. zdg 63 941

Stoliki
marmurowe, urządzenia składowe, piece szamatowe tano. Miodkiewicza 15. podwórze. zdg 64 027

Plaszcz
Ubrania Sp. dnie. Kurtki. Materjały, me a
Plaszcz damskie
najtaniej tyje w firmie

W. Janas,
Poznań, Stary Rynek 42. Wrocławska 20. Przyjmuje asynaty „Kredyt“. dg 4534 4

Meble
najtaniej poleca
Baranowski,
Poznań, Podgórna 13. Pg 5776/7

Kolonjalka
śródmieście, tano na sprzedaż. Adres Kurjer Pozn. zdg 63 908

Powielacz
automatyczny sprzedam 80 zł. — Szyperka 3. m. 6. zdg 63 900

Parcela
na Winiarach, blisko tramwaju. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 64 020

Radjo
przed stały. Focha 74. m. 5. zdg 64 014

Gramofon
szafkowy duży tano. Woźna 13. zdg 63 943

Urządzenie składowe

nowoczesne, czeskie, sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 972

Skład

spółowcy majtek, mieszkaniem, dobre poleże, sprzedam zaraz. Jackowskiego 41 m. 5. zdg 63 971

Kartofle

duże różę, franko dom, Słowackiego 7. telefon 65 00. zdg 63 903

Skład

towarów krótkich, mieszkaniem, dobre poleże, sprzedam zaraz. Obstówna Września, Sienkiewicza 13. zdg 63 971

Futro

brebec, braz w. Pietrzak, Piętkary 223 m 16. zdg 63 967

Na

sprowadz. plecyk gazowy o 4 kurkach, stojący i jeden koń 7-letni (1.60). Oferty Kurjer Poznański zdg 64 070

Skrzypce, kontrabas

okazyjnie sprzedam. Niegolewskich 5 m. 14. zdg 64 058

Pianino

krzyżowe czarne. Mostowa 32 m. 1. zdg 64 055

Skład

papieru galanterji obrazów w miescie powiatowym z powodu śmierci meza korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 64 051

Plaszcz

ostatnie modele

Ceny dostepne dla wszystkich, bo wprost z Fabryki konfekcji damskiej

Wildowa - Syn

Wodna 1

Asygnaty kredytu we! ng 14 879

Maszynę damską

dobrze utrzymana, sprzedam. Poznań, Wielka 10. m. 8. zdg 64 021-2

Nieruchomość

z dobre zaprowadzonymi rzeźnictwem, całym urządzeniem w Chodźcu na sprzedaż. Gotówki ok. 7000 zł Oferty Oredownik. Poznań 17 673 4

Likwidacyjna wyprzedaż mebli używanych

Jadalnia, sypialnia, salonik 175.—, fotele klubowe, krzesła wiedeńskie, kanapa, stoły, biurka, kawiariane

stolej okragle marmurowe, półfoteleki, biurko

szalujny amerykańskie — jak nowe.

kasy „National“

dobrze utrzymane gotowe do użytku sprzedam okazjnie, ceny likwidacyjne. Wielka 20 w podwórzu lewo. zdg 63 989

Okazyjna wyprzedaż! Nowoczesne sypialnie

z kryształowymi lustrami, gabinetem orzech, kankaski, jadalnie, kuchnie, dywan, radio

zmienny tapczany, kluby, żyrandol kryształowy

Wielka 25 Komis.

zdg 63 982

Pianino

Półwiejska 11. m. 12. zdg 63 953

Futro

damskie tanio. Patrona Jackowskiego 9. m. 4. p. 2 622

Tapczany — fotele

leżanki

na korzystniej z pracowni. Wrocławska 13. zdg 63 876

Motory dynamo

aparaty elektryczne, dynamo do nielowania, okazjnie sprzedam. Warsztat elektrotechniczny, Garnarska 3. zdg 63 933

Skład

kolonialny sprzedam. Focha 278. zdg 63 934

Skład

pieczywa pokój, kuchnia sprzedam. Przemysłowa 1. zdg 63 927

Rzeźnictwo

z mniejszym mieszkaniem, srodmiescie, świetny interes dla młodych ludzi sprzedam. Łajp. Chwaliszewo 9. zdg 64 041

Maszyna

do pisania nowoczesna tanio. — Pl. Wolności 9 — 10. zdg 64 037

Piękna

nurkowa pelerynka (250 zł) szafkowy paterfon, obraz olejny. Leszczka, Wolnica 3 — 9. zdg 64 035

Towary krótkie

skład mieszkanie — tanio. Wskaże Kurjer Poznański zdg 64 032

11. KUPNA

Kupie używana

maszynę do mielienia makuchów. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 679

Kupie

szafa, lózek. Księgarnia. Słusarska 7. telefon 3-41. zdg 64 031

Elektromotorpompe

prąd zmienny. Janaszek, ul. Świątosławska 1 (dawnej Jeżnicka). Pg 6370-44 31

Garderobe

używana meska — rozmaiłości kupuje. ZSK. Żydzowska 9. zdg 50 882

Kawiarnię

w dobrem położeniu w Poznaniu kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 797

Poszukuje

składu cukierków pieczywa lub kiosku zara lub ożniej. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 513

Bilard

automatyczny nowy, wzgl. używany kupię. Oferty z podaniem ceny do Kurj. a Pozn. zdg 63 782

Okazyjnie

kupie dubeltówki, szucer, przybory myśliwskie, także stare naboje i tulejki. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 741

Bilard

automatyczny kupię względnie wstawić na pocen. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 830

Srebro

złoto, brylanty kupuje

27 Grudnia 6. dg 4 774

Kupię

szkła akumulatorewe stacyjne większe minijšie, warsztat elektrotechniczny, Garnarska 3. zdg 63 937

Urządzenie

do składu delikatesów. Oferty Kurjer Poznanski zdg 64 008.

Urządzenie

regal, stoly, wablotki. Telefon 76-50. zdg 64 007

Psa

owczarka, suczka, czysta kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 994

Kupię

wodny stol, irysówkę, kociołki do cukierków. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 933

Soję

kupuje. Oferty podaniem gatunku, ilości, ceny Kurjer Poznański zdg 64 059/60

10 MAJATKI

Poszukuje

kupna lub dzierżawy kilku majatków. 500 do 2 000 morg. T. Jarczowski. Poznań, Bukowska 15. zdg 63 974

12. DO WYNAJECIA

„Informator“

polecia mieszkanie Skarbowa 1. (dom ogrodowy). zdg 60 893

5

pokoje z przynależnościami, duże, 120 zł. Długa. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 63 185

3 pokoje

Focha 126. Sobczak. zdg 63 453

Sześcypokojowe tanio

komfortowe, silne, nieczyste, piece, — balkony, pierwsze pietro, Park Wilsona, Wyspińskiego 15 — 12 gospodarz. zdg 63 556

Willi

2. 3 pokoje. Winogrody 67 Szlag. dg 4 722

2 pokoje

kuchnia Dolna Wilda 8 od 4—7. zdg 63 793

Pokój

kuchnia do wynajęcia, dzierżawa rok zgóry. Zgłoszenia Poplińskich 10 m. 6 od 3—4. zdg 63 728

6 pokojowe

wydzierżawie. Zgłoszenia administracja domów Pierackiego 19. zdg 63 723

Mieszkanie

Jeżyce, 4 pokoje kuchnia, odstąpię. Zwrot kosztów 400.— Adres Kurjer Poznański zdg 63 773

Dwa

duże pokoje II pr. srodmiescie Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 63 736

Pokój

kuchnia wynajmie gospodarz. — Adres Kurjer Pozn. zdg 63 740

Czteropokojowe

komfortem i pokoj kuchnia, blisko Matejki do wynajęcia. — Oferty Kurjer Poznański zdg 63 841

Dwa

pokoje kuchnia św. Marcina odzam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 63 950

4 pokoje

z komfortem, słoneczne, w willi na Sołcu od 1 grudnia r. b. wynajmie. ul. Mazowiecka 37. Wolne od podatku. zdg 63 866

Pięcypokojowe

Stroma 27. zdg 63 931

Pięcypokojowe trzypokojowe

Cieszkowskiego. Piekary 26. „Jur“ zdg 63 916

Pokój

kuchnia wprost od właściciela. — Bloch, Aleje Marcinkowskiego 15. zdg 64 044

Pokój

w tem kuchnia, suterens, miescisznie 15 zł. rok zgóry. Zgłoszenia Gendera, Górna Wilda 119. skład. zdg 63 977

3

pokoje komfortowe. Marszałka Focha 137 m. gospodarz. zdg 64 045

Mieszkanie

4 pokojowe z przynależnościami, odstąpię (zgoda gospodarza) pewnemu płat kowi za częściowym zwrotem kosztów remontu. Zgłoszenia od 11 do 15 Górna Wilda 40 m. 12. zdg 64 043

Czteropokojowe

z przynależn. od gospodarza Plac Sapieżyński, dzierżawa 125 złotych miesięcznie. Informacje Telefon 70-72. zdg 64 033

Mieszkanie

2 pokoje, kuchnia komfortem do wynajęcia. Koscielna 46 m. 7. zdg 64 006

13. SZUKA MIESZK.

Bezdzietni

młodzi, poszukują słonecznego 3 pokojowego komfortu od 15. 11. na Ostrogu lub pobliżu. Oferty Kurjer Poznanski zdg 63 343

3 pokojowego

z przynależnościami srodmiesciu, poszukuje zaraz. Czynnz zgóry. Wielkie Garbary 39 m. 12. zdg 63 788

Dwupokojowego

Wilda Łazarz poszukuje urzednik. Oferty Kurjer Poznanski zdg 63 792

Dwunokojowego

kuchnia srodku — Chwaliszewo urzednik państwowy. Oferty Kurjer Poznanski zdg 63 725

3—4 pokojowego

z wygodami od 15. 11. lub 1. 12. poszukuje oficer emeryt. Oferty z ceną Kurjer Pozn. zdg 63 712

Dwóch

pokoi z kuchn. a poszukuje bezdzietne małżeństwo na stałej posiadzie państwowej. Cena 40 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 804

Poszukuje

4—6 pokojowego mieszkania w srodmiesciu. Oferty Kurjer Poznanski zdg 63 809

Pokoju

kuchnia lub dwóch wprost od gospodarza, szuka emeryt wojskowy, pewny płatnik, 3 mies. względnie pół roku zgóry. Oferty Kurjer Poznanski zdg 63 826

Urzednik

pokoju kuchni, zgóry od gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 737

Pokoju

kuchnia lub jednego od gospodarza. Dzierżawa pół roku zgóry. Oferty Kurjer Poznanski zdg 63 760

Urzednik

państwowy 1—2 pokoi kuchnia centrum od gospodarza. Oferty Kurjer Poznanski zdg 63 839

2 — 3

pokoje kuchnia od gospodarza zaraz, kaucja. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 349

Pokoju

lub dwa kuchnia poszukuje zaraz stałej posiadzie. Oferty Kurjer Poznanski zdg 63 948

Poszukuje

3 pokoje, ewentualnie balkon — I lub II pietro, od zaraz, pewien płatnik, emeryt. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 862

Szukam

2 pokoje, kuchnia, czynsz zgóry. Jeżyce, Łazarz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 886

Pięcypokojowego

czteropokojowego, trzypokojowego, srodmiesciu dla wyższych urzedników poszukuje Zarząd Banku. Oferty Kurjer Poznanski zdg 63 904

Emeryt

samotny szuka próznego pokoju. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 898

Pokoju

od gospodarza dzierżawa zgóry, poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 884

2 — 3

pokoje poszukuje pewny płatnik. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznanski zdg 63 939

Pokoju

od gospodarza. Oferty Kurjer Poznanski zdg 63 929

Urzednicza

rodzina poszukuje pokoju z kuchnią w srodmiesciu lub poczatek Wildy za czynszem miesiecznym do 30 zł wprost od gospodarza. Zaplata regularna. Oferty Kurjer Poznanski zdg 64 048.

Poszukuje

pokoi, kuchnie, względnie pokoi od gospodarza. Chwaliszewo. Grobla. Zgłoszenia Kurjer Poznanski zdg 63 940

15. POKOJE UMEBL.

Intelig.

utrzymaniem — bez. Chelmońskiego 21 — 2. zdg 63 563

„Informator“

polecia pokoje. Skarbowa 1 (dom ogrodowy) zdg 60 894

Pokój

Kreta 12 — 4. zdg 63 253

Pokój

fortepianem. Skarbowa 4 m. 15. zdg 62 526

Dla małżeństwa

próznego pokoi balkonowy z utrzymaniem kuchni. Wybickiego 2. m. 17. zdg 64 001

Pusty

pokój lub umeblowany duży słoneczny balkon samotnemu 15. 11. Gabinet i sypialny

elegancko umeblowany samotnemu od 1. 12. św. Marcina 52 m. 10. zdg 63 730

Pokój

Wielka 475 — 5. zdg 63 776

Jedno-

dwuosobowy, dobrem utrzymaniem. Ratajczaka 15. m. 3. zdg 63 811

Pokój

czysty, frontowy. Ratajczaka 28. m. 5. zdg 63 822

Elegancki

i dwuosobowy przedchodni, obiadam. Ratajczaka 9 — 10. zdg 63 747

Chelmońskiego

4—9. u samotnej. zdg 63 750

Panu

Maleckiego 17. m 6. zdg 63 831

Jedno-

dwuosobowy. Słowackiego 25. m. 5. zdg 63 832

Rękawiczki zimowe w olbrzymim wyborze!
 Trykotowe od zł 1.60 — włóczkowe od zł 1.95
 Pg 6420 45,96 skórkowe od zł 3.95
S. KAŁAJMAJSKI Przyjmuje asygnaty Spółdz. „Kredyt“

Profesor
 udziela lekcji zakresu gimnazjum, przyjmie na pokój. Złozzenia Kurjer Poznański zdg 63 766

Niemieckiego
 lekcji — konwersacji w każdym zakresie udzielam. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 815

Niemieckiego
 zakres handlu w udziale. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 816

Szkoła malarstwa, rysunku Tadeusza Marczewskiego
 Szweska 19, telefon 17-15. zdg 63 735

Pokój
 elektryczność, odjem, pomoc I gimnazjum. Specjalność: język francuski. Staszka 19, m. 6. zdg 63 745

Kto
 udzieli korepetycji z chemii? Złozzenia Kurjer Poznański zdg 63 755

Szkoła tańców
 Kłeddecka-Mikołajczak św. Józefa 6. Komplet początkujących rozpoczynamy. Pg 6 422-56, 491

26. SZUKA POSADY
 Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej ceny drobnych.

Czeladnik
 krawiecki poszukuje pracy od zaraz. Winogrody 54 m. 5. Maniszewski. zdg 63 354

Poszukuje
 posługi, dobre gotowanie, długoletnie świadectwa, polecenia. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 450

Panienska
 prowincji, wyizolowana szkoła poszukuje posady do składni i pracy domowej. Oferty Grzeszyńska, Szwajca ska 24 — 8. zdg 63 410

„Iskra” — baterie — anody
 Pg 6426-45, 97

TEATRY
 TEATR POLSKI: Środa, 6. 11. „Nowy Don Kiszot”.
 Czwartek, 7. 11. „Rozkoszna dziewczyna”.
 TEATR WIELKI (Opera):
 Środa, 6. 11. „Halka”.
 Czwartek, 7. 11. „Hrabia Luxemburg”.
 Piątek, 8. 11. „Faust”.
 TEATR NOWY: Środa, 6. 11. godz. 4: „Miód kasztelański” przedst. szkolne.
 Środa, 6. 11. o godz. 8: „Wiosenne porządki”.

KINA
 Poznań, środa, 6. 11.
 APOLLO: „Rapsodia Bałtyku”.
 CORSO: „Falszywy Strzał”.
 GONG: „Nana”.
 GWIAZDA: „Imitacja Życia”.
 METROPOLIS: „Rapsodia Bałtyku”.
 OŚWIATOWE T. C. L.: „Quo Vadis”.
 RENAISSANCE: „Pogromcy Indian” i „Odmęty ulicy”.
 SŁOŃCE: „Panienska z Poście-Restante”.
 SFINKS: „Córka Generała Pankratowa”.
 SWIT: „Człowiek dwóch światów”.
 TĘCZA-Lazarz: „Dwie Joasie”.
 TĘCZA-Wilda: „Jestem zbłądziłem”.
 WILSONA: „Pani i szofer”.

Dziewczyna
 uczeiwa, cokolwiek gotowaniem, poszukuje od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 004.

Kuśnierka
 berlińska praca, przerabia futra, szuka posady prywatnie. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 911

Syn
 emeryta kolejowego przyjmie posadę ucznia do składni. — Oferty Kurjer Poznański zdg 63 945

Dziewczyna
 uczeiwa, czysta, długoletnimi świadectwami szuka posady do wszystkiego, gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 999

Dziewczyna
 wiejska poszukuje posady do wszelkich prac, gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 997.

Dziewczyna
 uczeiwa poszukuje posady do wszystkiego od 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 993

Z gotowaniem
 szuka posady do wszystkiego. — Oferty Kurjer Poznański zdg 63 978

Sierota
 uczeiwa poszukuje posady do wszystkiego od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 963

Posługaczka
 szuka posług zaraz. Najchętniej Łazarz-Żeżyce. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 965

Dziewczyna
 do wszystkiego szuka posady. — Oferty Kurjer Poznański zdg 64 056

Dziewczyna
 wiejska, dobre gotowanie — przyjmie posadę w lepszym domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 054

Kucharka
 restauracyjna poszukuje posady. Łaskawe złozzenia „Pon”. Marcinkowskiego 11, pod 56, 490. Pg 6 423-56, 490

Posługi
 na popołudniu poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 518

Panienska
 poszukuje posady do dzieci ze szcziem. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 515

Szukam
 posługi od godz. 10 do 12. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 417

Inżynier
 energiczny, zdolny organizator, z długoletnią praktyką w dziedzinie budownictwa podziemnego, kanalizacji, wodociągów, budowa dróg i ulic, instalacje sanitarne itd. poszukuje zatrudnienia. Oferty Kurjer Poznański pod ng 17 662

Poszukuje
 posady do wszystkiego z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 789

Posługaczka
 uczeiwa, czysta poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 791

Żelazniak
 młody poszukuje posady. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 63 710

Fachowiec
 weźmie kuchnię lub bufet na rachunek. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 773

Szofer - ślusarz
 12-letnia praktyka w obsłudze i naprawie samochodów, motorów gazowych, ropnych stacyjnych traktorów, elektryczności, centr. ogrzewania oraz innych maszyn szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 777

Jakiegokolwiek
 stalej pracy 1000 kaucej szuka robotnik z Francji. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 780

Dziewczyna
 do wszystkiego, poleciona poszukuje posady, cokolwiek gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 781

Gospodyni
 restauracyjna poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 825

Uczeń
 rzeźniaki z roczną praktyką poszukuje miejsca. Miejsowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 783

Szofer - ślusarz
 obeznany dobrze reparacją maszyn rolniczych, światłem elektr., szuka posady, również jako ślusarz. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 731

Dziewczyna
 szuka posady wszystkiego gotowaniem, kochająca dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 812

Gospoia
 wiejska poszukuje posady do wszystkiego od 15 brk. Łaskawe złozzenia Kurjer Poznański zdg 63 817

Panienska
 która pracowała w kolonjalce — rzeźnictwie szuka podobnej posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 821

Sierota
 poszukuje posług. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 782

Dziewczyna
 młodsza z szkoła gospodarska szuka posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 752

Cukiernik
 poszukuje posady ewentl. wyjazd. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 754

Kucharz - cukiernik
 poszukuje posady w większym zakładzie gastr. lub sanatorium. Łaskawe złozzenia do Kurjera Poznańskiego zdg 63 772

Dziewczyna
 uczeiwa gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 799

Posługi
 szukam śródmieście. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 800

Dziewczyna
 małopolanka lat 15, silna, zdrowa, dobre świadectwo szuka pracy do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 853

Służąca
 samodzielna z gotowaniem i praniem szuka posady zaraz lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 845

Studentka W. S. H.
 I. rok studiów ukończona przyjmie jakakolwiek posadę. Miejsowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 827

Dziewczyna
 uczeiwa i prowincji poszukuje posady do dwóch osób od 15. 11. 35. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 833

Kuchmistrzyńi
 restauracyjna lub hotelowa, dobremi świadectwami poszukuje posady zaraz lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 820

Posługaczka
 szuka posługi przed południem — najchętniej śródmieście. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 843

Dziewczyna
 uczeiwa, skromna szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 844

Posługi
 lub prania poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 963

Inteligentna
 przychodnia — lekcje, robotki, wyreczenie — szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 855

Krawcowa
 dzielna szuka posady, dziennie 2 zł. Złozzenia Kurjer Poznański zdg 63 853

Fryzjerka
 dobra eła poszukuje posady od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 846

Dziewczyna
 samodzielna, z poleceniem, poszukuje posady w lepszym domu, najchętniej młode małżeństwo, samotna osoba. — Złozzenia do Kurjera Poznański zdg 63 873

Dziewczyna
 uczeiwa szuka posady lub posługi do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 870

Posługaczka
 szuka posługi na Jeżycach. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 913

Pracznka
 poszukuje prania z prasowaniem sztywnej bielizny. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 030.

Poszukuje
 posługi gotowaniem, praniem, o kolic Jeżyce-Lazarz. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 026.

Służąca
 poszukuje posady z gotowaniem w religijnym domu od 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 896

Panienska
 z haftem i początkującym szyciem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 932

Panienska
 lat 22, inteligentna, bystra, pilna poszukuje posady jako początkująca do biura, pisze na maszynie, lub do ekspedycji w składzie cukierników lub innej branży. Wyuczona ekspedjentka. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 049.

Pokojowa
 dobrami świadectwami szuka posady zaraz lub 15 listopada. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 042.

Urzędnik
 gosp. inw. wojenny, 12 lat, praktyki z dobremi świadectwami z referencjami za skromnym wynagrodzeniem poszukuje posady od zaraz lub od 1. 1. 1936. Złozzenia Kurjer Poznański zdg 63 906

27. WOLNE MIEJSCA

Kelnor
 młody z praktyką cukierni potrzebny. Argentyna zdg 63 143

Młodsza
 ekspedjentka z branży kolonjalnej od zaraz. Złozzenia osobiste Fabryczna 18 skład 6-7 wiecz. zdg 63 721

Czeladnik
 szwowski potrzebny. Dąbrowskiego 1. zdg 63 713

Potrzebna
 samodzielna sła, do prowadzenia składni cukierni, która pracuje kilka lat w swym zawodzie. Wymagane zabezpieczenie, oraz odpis świadec z Oferty Kurjer Poznański zdg 63 805

Dziewczyna
 młodsza, czysta pracowita, gotowanie, prania, zaraz. Złozzenia 18-19. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 63 806

Freblanka
 popołudnia. Strzelecka 33, mieszkanie 11. zdg 63 733

Modelki
 do bezpłatnego czesania, wtorki, czwartki, godz. 20. Waly Zygm. Augusta 15, pokój 27, I ptr. (Dom Rzemieślniczy). zdg 63 739

Potrzebny
 zaraz młodszy, gorzelek lub starszy pomocnik Potulice, poczta Żelice. zdg 63 764

Elew
 inteligentny z ukończoną Miejską Szkoła Handlową potrzebny zaraz do przedsiębiorstwa zbrojowego, Tadeusz Zieliwicz, ulica Sew. Mielżyńskiego 4, I ptr. zdg 63 828

Dziewczyna
 inteligentna, zdrowa, uczeiwa do rzeźniczenia zaraz. Wrocławka 55, m. 1. zdg 63 929

Urzędniczka
 do majątku potrzebna. Adres Kurjer Poznański zdg 63 961

Singera
 maszynie damska nowa. — Adres Kurjer Poznański zdg 63 850

Futro
 meskie, prawie nowe, na wysoka osobę, boby, na sprzedaż. Złozzenia do właściciela domu. Półwiejska 16, I piętro. zdg 63 849

Kasa
 Monopol tania. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 63 847

Potrzebny
 na kampanię od 15. 11. 35 starszy pomocnik gorzelek. Złozzenia Zarząd Gorzelek Łusowko, p. Tarnowo Podg. zdg 63 832

Dziewczyna
 uczeiwa. Matejki 37, m. 20. zdg 63 615

Dziewczyna
 do lekkich prac domowych, z gotowaniem, za małym wynagrodzeniem potrzebna. Adres Kurjer Poznański zdg 63 880

Bufetowa
 potrzebna. Restauracja Sportowa, Wyspiańskiego 9. zdg 63 878

Niania - pielęgniarka
 potrzebna do noworodka. Wymagane dobre referencje. Złozzenia się od 14-16-tej, ul. Jarochowskiego 50, m. 4. zdg 63 872

Potrzebny
 czeladnik na mundury oficerskie, oraz do reki Rychlewski, Przechodnia 7. zdg 63 917

Robotnik
 młody z kaucej bankowa i rowarem potrzebny. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 64 028.

ORYGINALNE PROSZKI „MIGRENO-NERVOSIN”
 R.M.S.W. 21599 ZNAK FABR.
Z KOGUTKIEM
 NA ŚRÓDMIEJ KŁOJĄCYM BÓLE ZASTOJOWANIE:
BÓLE GŁOWY
 MIGRENA, NEURALGIA
BÓLE ZĘBÓW
 GRYPA, PRZEBIEBIENIA
 BÓLE : ARTRETYCZNE, STAWOWE, KŁOSTNE I T.P.
 ŻĄDADZIE ORYGINALNYCH PROSZKÓW ZE ZN. FABR. KOGUTEK SPRZEDAJA APTEKI
 ng 16 130

Pea-Krem
 utrzymuje świeżość ceru w każdej porze roku
 nr 16 143

Fryzjer
 damsko-meski potrzebny. Marcelińska 53. dz 4 781

Fryzjer
 dobra siła. Wodna 21. zdg 63 969

Młynarz
 znający obsługę motoru na gaz szany, oraz pomocnik młynarski — potrzebny. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 906

Potrzebna
 panienska inteligentna, przystojna z prowincji (zimnazjum) do wyreczenia pani domu i pomocy biurowej u lekarza na prowincji. — Złozzenia do Kurjera Poznańskiego zdg 64 050 z podaniem wyznaczenia, życiorysem, fotografią i znacznikiem na odpowiedź.

Bufetowa
 na prowincje natechmiast potrzebna. Złozzenia od 5-6 godz. Strusia 3a parter lewo. zdg 64 068

Krawiec
 prawem prowadzenia warsztatu, obeznany przymiarkami, krojem, potrzebny zaraz do składni konfekcji. Prusa 2v. zdg 64 012

Obciagaczka
 potrzebna. Wytównia czekolady. Dluga 3 mieszkanie 9. dz 4733

Stenotypistka
 niemiecko-polska, która jest również wykwalifikowana w księgowości, potrzebna. Pisemne złozzenie z podaniem pretensji skierować Kurjer Poznański zdg 63 944

Ekspedjentka
 potrzebna zaraz z kaucej 100 zł. Adres Kurjer Poznański zdg 63 996

Potrzebna
 młodsza panna do pomocy w ekspedycji. Dom Sportowy, św. Marcin 33. zdg 63 985

Szofer
 kawaler, obeznany dokładnie — Chevrolet 4, do rzeźnicztwa. Złozzenia warunkami Kurjer Poznański zdg 63 867

Fryzjerka
 potrzebna. Kozia 19. zdg 63 914

Służąca
 potrzebna. Dąbrowskiego 23 — 7. zdg 63 895

Prasowaczka
 może się zgłosić zaraz. Bielizna Wielkopolska, Wielka 21. zdg 63 933

Maszynista
 obeznany dokładnie z motorem na gaz szany, jak i oświetleniem elektrycznym potrzebny od zaraz. Kaucja konieczna. Złozzenia do Kurjera Poznański zdg 63 883

Fryzjerka
 dzielna z wodna ondulacja potrzebna zaraz. Posada stała. P. Tente, Chodzież, Raczkowski 51. zdg 62 140

2 kelnerów
 pierwszorzednych — poszukujemy „Moulin Rouge”, Poznań, Kanta ka 8/9. Pg 6 425-45, 91

Młody ślusarz
 obeznany z tokarnią, poszukujemy do większych zakładów przemysłowych w pobliżu Poznania. Oferty do „Par” pod 45, 94. Pg 6 424-45, 94

Ekspedjent
 umiejący dekorować i ekspedjentka z branży artykułów mosiężnych mogą się zgłosić. Leon Kuczyński Toruń. Pg 6 421-64, 146

Pokojowa
 potrzebna do dworu, wykwalifikowana, lubiąca porządek, uczciwa, moralna z dobrymi świadectwami i długoletnimi świadectwami. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 039.

23. ROZRYWKI

Kino „świt”
 św. Marcin 65

„Człowiek dwóch światów”
 Elissa Landi — Francis Lederer. Nowość poraz pierwszy w Poznaniu ng 17235/6

Córka generała Pankratowa
 arcydzieło wzniosłych natchnień polskich patriotów

Marja Bogda - Nora Ney
 Kinoteatr „Sfinks”. zlr 63 720

Bez przesady 100 złotych taniej

ULTRA-SELECTOR
UNIWERSALNY
 NA PRAD ZMIENNY I STALY

Przymy się przekonaci!
 Bezpłatna nieobowiązująca demonstracja w mieszkaniu.

„Radjofon”
 Sp. z o. o.
 św. Marcin 57
 Telefon 32-02. Complete aparaty baterijne od **98 złotych** dz 4 780

Torebki damskie - Parasole - Walizy - Taki
W KTOR CZYSZ, Poznań, Szkołna 11.
 Specjalność: Foki — Krokodyle.
 Pg 5 818-42, 79

Humor zagraniczny



W Szkocji.
 — Czy znasz może tego pana? Dlaczego robi on takie duże kroki?
 — To mój sąsiad. Wylczył sobie, że chodząc tak, zużyje mniej obuwia.
 („London Opinion”). S F.

Co futro — to Edmund Rychter — co palto — to Edmund Rychter — co ubranie — to Edmund Rychter, Poznań, Ostrów Wielkop

Przedpłata
 na miesiąc listopad 1935 r. za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.14, kwartalnie zł 12.40 pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7.50, w innych krajach zł 9.50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonej numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia
 na stronie 6-lamowej 25 gr., na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr. na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr. przed wiadomościami potoczności 200 gr. od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% natyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nocy w wypadkach do godz. 22 u stroża do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do g 11.10, w dni przedświąteczne do godz. 11.00, większe długość według możliwości. Drobne ogłoszenia najwyższe 100 słów w tem 5 nagłówek; słowo nagłówek. (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstające wskutek matrycy, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną, codzienną, część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiału poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedziele, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72. P K C. Roznań nr 200 149